

Hallituksen esitys Eduskunnalle valmisteverotuslaiksi ja laiksi Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 27 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi valmisteverotuslaki. Laki korvaisi voimassa olevan valmisteverotuslain. Ehdotetulla lailla pannaan täytäntöön neuvoston direktiivi valmisteverojen yleisestä järjestelmästä.

Valmisteveron alaisten tuotteiden verottomia siirtoja jäsenvaltioiden välillä koskeva menettely muutettaisiin sähköiseksi. Laissa säädettäisiin Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen tietokoneistetun valvontajärjestelmän käyttöönotosta. Samalla uudistettaisiin väliaikaisen verottomuuden järjestelmää

koskevat säännökset. Valmisteverotusta koskevat perusperiaatteet säilyisivät pääosin ennallaan. Verovelvollisuutta ja lupia koskevia säännöksiä uudistettaisiin. Lisäksi valmisteverotuslain rakenne uudistettaisiin ja lakiin tehtäisiin useita muita muutoksia.

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettuun lakiin tehtäisiin asiaan liittyvä vähäinen muutos.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2010.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
2 NYKYTILA	4
2.1 Lainsäädäntö	4
Yleistä	4
Väliaikainen valmisteverottomuusjärjestelmä	5
Suomeen hankitut toisessa jäsenvaltiossa verotetut tuotteet	6
Ahvenanmaan asema	7
2.2 EU:n valmisteverolainsäädäntö	7
2.3 Nykytilan arviointi	9
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	9
Verovelvollisuus	9
Väliaikaisen verottomuuden järjestelmä	10
Luvat ja verotuksen toimittaminen	11
Sähköinen asiakirjamenettely	12
Yksinkertaistettu menettely Suomen alueella	13
EMCS:n korvaava järjestelmä	13
Kansallisten valmisteveron alaisten tuotteiden ja kivihiilen siirtomenettelyt	13
Toisessa jäsenvaltiossa verotetut tuotteet	14
Valmisteveron alaisten tuotteiden siirtäminen Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä	14
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	15
4.1 Taloudelliset vaikutukset	15
4.2 Vaikutukset viranomaisen toimintaan	15
4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset	15
5 ASIAN VALMISTELU	16
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	17
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	17
1.1 Valmisteverotuslaki	17
1 luku Yleiset säännökset	17
2 luku Verovelvollisuus	20
3 luku Verottomuus	26
4 luku Valmisteveron alaisiin tuotteisiin liittyvä toiminta ja luvat	29
5 luku Ilmoitusvelvollisuus	33
6 luku Verotuksen toimittaminen	35
7 luku Veron maksaminen ja veronkanto	37
8 luku Tuotteiden siirtäminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä	38
9 luku Toisessa jäsenvaltiossa verotetut tuotteet	45
10 luku Yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden verottomuus	50
11 luku Kirjanpitovelvollisuus	51
12 luku Tarkastus, tietojenantovelvollisuus ja haltuunotto	51
13 luku Oikeussuojakeinot	53
14 luku Rangaistussäännökset	53

15 luku	Voimaantulo	54
1.2	Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 27 §:n muuttamisesta	54
2	VOIMAANTULO	54
3	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	55
LAKIEHDOTUKSET		56
	Valmisteverotuslaki	56
	Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 27 §:n muuttamisesta	88

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Euroopan yhteisössä on yhdenmukaistettu valmisteveron alaisia tuotteita koskevat menettelysäännökset valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta annetulla neuvoston direktiivillä 92/12/ETY, jäljempänä *järjestelmädirektiivi*.

Valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisessa yhteisön alueella havaittiin laajaa petollista toimintaa, jonka arvioitiin johtuvan nykyisen valvontamenettelyn heikkouksista. Näiden ongelmien kartoittamiseksi ja ratkaisujen esittämiseksi komissio perusti korkean tason työryhmän. Työryhmä suositteli, että komissio ja jäsenvaltiot kehittäisivät tietojärjestelmän valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen valvomiseksi yhteisön sisällä. Työryhmän suosituksen mukaisesti Euroopan parlamentti ja neuvosto tekivät päätöksen valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen ja valvonnan tietokoneistamisesta, valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen ja valvonnan tietokoneistamisesta tehty parlamentin ja neuvoston päätös 2003/1152/EY. Tämän päätöksen perusteella kaikissa jäsenmaissa on otettava käyttöön kuuden vuoden kuluessa valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen valvontajärjestelmä, Excise Movement Control System, jäljempänä *EMCS*. Järjestelmädirektiiviä oli muutettava *EMCS:n* käyttöönottamiseksi.

Neuvosto antoi 16 päivänä joulukuuta 2008 direktiivin valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta (2008/118/EY), jäljempänä *valmisteverotusdirektiivi*. Valmisteverotusdirektiivi rakentuu yhdenmukaistetun valmisteverotuksen peruseriaatteille. Luonteeltaan direktiivi on kuitenkin hyvin tekninen ja yksityiskohtainen. Sen tehokas täytäntöönpano edellyttää valmisteverotuslain kokonaisuudesta.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö

Yleistä

Suomen liittyttyä EU:iin vuoden 1995 alusta Suomen valmisteverotusta koskeva lainsäädäntö uudistettiin yhteisön lainsäädännön mukaiseksi.

Valmisteverotuslaissa (1469/1994) säädetään valmisteverotusta koskevista menettelyistä, verotuksen toimitamisesta, verovelvollisuudesta, verovapauksista ja valvonnasta. Valmisteverotuslakia sovelletaan nestemäisiin polttoaineisiin, eräisiin muihin energiatuotteisiin, sähköön, alkoholiin ja alkoholijuomiin sekä tupakkatuotteisiin, joiden valmisteverotus on yhdenmukaistettu yhteisössä. Lisäksi valmisteverotuslakia sovelletaan eräisiin kansallisesti valmisteveronalaiseksi säädettyihin tuotteisiin kuten virvoitusjuomiin, juomapakkauksiin ja mientööljyyn. Valmisteverojen määrää koskevat aineelliset säännökset ovat pääosin tuotekohtaisissa valmisteverolaeissa.

Valmisteverotuksessa on lähtökohtana alueperiaate, jonka mukaan jokainen EU:n jäsenvaltio verottaa sen alueella tapahtuvaa valmisteveron alaisten tuotteiden kulutusta. Valmisteverot kannetaan, kun tuotteet luovutetaan kulutukseen verottomasta varastosta tai vastaanotetaan toisesta jäsenvaltiosta tai yhteisön ulkopuolelta. Liittyttäessä EU:iin Suomessa pyrittiin säilyttämään valmisteverotuksen toimittaminen pitkälti samanlaisena kuin ennen EU-jäsenyyttä. Näin ollen jatkettiin menettelyä, jossa valmisteverot pääsääntöisesti kannetaan valmistus- ja tukkuportaan yrityksiltä, jotka toimivat valtuutettuina varastonpitäjinä ja rekisteröityneinä elinkeinonharjoittajina. Valtuutettu varastonpitäjä on verovelvollinen varastosta kulutukseen luovutetuista tuotteista ja varastossa todetusta verotettavasta hävikistä. Rekisteröity ja rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja sekä ve-

roedustaja ovat verovelvollisia vastaanottamista tuotteista.

Valmisteverotuslaissa säädetään siitä, mitkä tuotteet ovat verottomia. Valmisteverotus kohdistuu määränpääperiaatteen mukaisesti Suomessa kulutettaviin tuotteisiin. Verottomia ovat verottomassa varastossa olevat tuotteet, varastojen välillä siirrettävät tuotteet sekä tuotteet, jotka siirretään tuonnin jälkeen verottomaan varastoon. Verotonta on myös väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä tapahtunut hävikki tietyin edellytyksin. Esimerkiksi tuotteiden varkaus tai negatiiviset inventaarioerot eivät ole verotonta hävikkiä. Verottomia ovat myös yhteisön ulkopuolelle vietävät tuotteet. Kansainvälisessä liikenteessä olevissa vesi- ja ilma-aluksissa kulutettavat ja myytävät tuotteet ovat verottomia yhteisön ulkopuolelle suuntautuvilla matkoilla. Verottomuus koskee myös tietyin rajoituksin Venäjälle liikennöivissä junissa kulutettuja tuotteita.

Valmisteverotuslaissa säädetään niistä tilanteista, joissa Suomessa kannetaan valmisteverot, kun tuotteet eivät saavu vastaanottajalle niitä siirrettäessä väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä. Valmistevero on suoritettava, jos tuotteet ovat lähteneet Suomesta eikä saada selville, missä tuotteet ovat.

Valmisteverojen kantaminen ja yleinen valvonta kuuluu tullilaitokselle. Valmisteverotuksen toimittaa verovelvollisen kotipaikan tullipiiri tai, milloin on kyse valtuutetusta varastonpitäjästä, varaston sijaintipaikan tullipiiri. Valtuutettujen varastonpitäjien, rekisteröityjen elinkeinonharjoittajien sekä veroedustajien verotus tapahtuu kalenterikuukauden mittaisissa jaksoissa. Veroilmoituksessa verovelvollinen ilmoittaa tuoteryhmittäin tuotteiden määrät sekä verottomat luovutukset. Sähköinen asiointi ei vielä nykyisin ole mahdollista valmisteveron ilmoittamisessa. Tullipiiri tekee veroilmoituksen pohjalta verotuspäätöksen, jossa vahvistetaan suoritettavan valmisteveron määrä.

Valmisteverotuslaki sisältää säännökset arvioverotuksesta sekä jälkiverotuksen toimitamisesta niissä tilanteissa, joissa verovelvollinen on laiminlyönyt veron ilmoittamisen kokonaan tai osittain taikka on antanut puutteellisia tai vääriä tietoja veroilmoituksessa.

Veron ilmoittamiseen liittyvistä laiminlyönneistä voidaan määrätä veronkorotusta. Muiden valmisteverolainsäädännön tai tulliviranomaisten päätösten mukaisten velvollisuuksien laiminlyönneistä voidaan määrätä virhemaksua.

Valmisteveron alaisia tuotteita koskevia säännöksiä on myös muualla kuin valmisteverotusta koskevassa lainsäädännössä. Esimerkiksi alkoholijuomien valmistuksesta, vähittäismyynnistä sekä maahantuonnista ja niitä koskevista rajoituksista säädetään alkoholilaisissa (1143/1994). Lisäksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetussa laissa (693/1976) on rajoitettu sellaisten tupakkatuotteiden, joissa ei ole lainmukaisia varoitusmerkintöjä, maahantuontia omaan käyttöön.

Väliaikainen valmisteverottomuusjärjestelmä

Väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä tuotteita voidaan valmistaa, jalostaa ja siirtää verottomasti ennen kulutukseen luovuttamista, mikä helpottaa tuotteiden vapaata liikumista jäsenvaltioiden välillä. Koska tuotteita voidaan siirtää väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä verottomana, edellyttää se valvontaa verotulojen turvaamiseksi. Järjestelmä perustuu valtuutettuihin toimijoihin, lähetyksistä tietyissä tilanteissa etukäteen tehtäviin ilmoituksiin, vakuuksiin, tuotteiden mukana kulkevaan hallinnolliseen saateasiakirjaan ja jäsenvaltioiden väliseen tietojenvaihtoon.

Väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä voivat toimia ainoastaan jäsenvaltionsa toimivaltaisilta viranomaisilta luvan saaneet toimijat, joita ovat valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity elinkeinonharjoittaja ja veroedustaja. Valtuutettu varastonpitäjä saa valmistaa, jalostaa, varastoida sekä lähettää ja vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita verottomassa varastossa. Rekisteröity elinkeinonharjoittaja ja veroedustaja voivat vain vastaanottaa tuotteita väliaikaisesti verottomana. Valtuutettuja varastonpitäjiä on Suomessa noin 300 ja rekisteröityjä elinkeinonharjoittajia noin 100. Lisäksi rekisteröimättömiä elinkeinonharjoittajia, jotka vain satunnaisesti vastaanottavat valmisteveron alai-

sia tuotteita toisesta jäsenvaltiosta tai EU:n ulkopuolelta, on noin 1 000 vuodessa.

Luvat myöntää Suomessa Tullihallitus. Luvanhakijalta edellytetään vakuutta verosaatavien turvaamiseksi valmisteveron alaisten tuotteiden valmistamiseen, varastointiin ja siirtämiseen liittyen.

Kaikissa jäsenmaissa valtuutetuista toimijoista pidetään rekisteriä, System for the exchange of excise data, jäljempänä *SEED-rekisteri*. Rekisterin pitäminen perustuu hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla annettuun neuvoston asetukseen 2004/2073. Luvan myöntämisen yhteydessä rekisteriin kirjataan, mistä luvasta on kyse, luvanhaltijan yhteystiedot sekä tuotteet, joita luvanhaltijalla on oikeus lähettää, vastaanottaa tai varastoida. Luvanhaltijoiden yksilöimiseksi heille annetaan valmisteveronumero ja verottomille varastoille lisäksi verottoman varaston numero. Jäsenmaat vaihtavat keskenään rekisteritietoja sen valvomiseksi, että tuotteita siirretään verottomasti ainoastaan luvanhaltijoiden välillä.

Valmisteverotuslaki sisältää säännökset väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä siirrettävien tuotteiden saateasiakirjamenettelystä. Lähettäjän on liitettävä toiseen verottomaan varastoon tai toiseen jäsenvaltioon lähetettävien tuotteiden kuljetuksen mukaan hallinnollinen saateasiakirja, jonka muodosta ja sisällöstä säädetään kaikkia jäsenvaltioita sitovasti väliaikaisessa valmisteverottomuusjärjestelmässä liikkuvien valmisteveron alaisten tuotteiden hallinnollisesta saateasiakirjasta annetussa komission asetuksessa 92/2719/ETY. Hallinnollista saateasiakirjaa käytetään lähtökohtaisesti vain nestemäisten polttoaineiden, alkoholin, alkoholijuomien ja tupakkatuotteiden siirroissa. Se laaditaan neljänä kappaleena. Saateasiakirjan merkitys on siinä, että lähettäjä vapautuu verovastuusta saatuaan takaisin vastaanottajan palauttaman saateasiakirjan kappaleen. Jos tuotteet ovat kadonneet matkalla, eivätkä ole saapuneet vastaanottajalle, voidaan valmisteverot kantaa lähettäjän antamasta vakuudesta. Hallinnollista saateasiakirjaa käytetään myös siirrettäessä tuotteita yhteisön ulkopuolelle.

Siirrettäessä tuotteita Suomen alueella voidaan hallinnollinen saateasiakirja korvata

laskulla, rahtikirjalla tai muulla vastaavalla tositteella. Laskua, rahtikirjaa tai muuta tositetta käytetään myös, kun siirretään kansallisesti valmisteverotettuja tuotteita, kuten virvoitusjuomia, sekä eräitä muita tuotteita kuten kivihiiltä verottomien varastojen välillä Suomessa.

Suomeen hankitut toisessa jäsenvaltiossa verotetut tuotteet

Valmisteverotuslaki sisältää säännökset sellaisten tuotteiden verottamisesta, joista vero on jo maksettu toisessa jäsenvaltiossa ja jotka luovutetaan täällä kaupallisessa tarkoituksessa. Verovelvollinen on tällöin se, joka vastaanottaa tuotteita Suomessa.

Sisämarkkinaperiaatteen mukaisesti toisesta jäsenvaltiosta Suomeen saapuva yksityishenkilö saa tuoda tuotteet verotta mukanaan edellyttäen, että ne tulevat hänen omaan käyttöönsä ja hän kuljettaa ne itse. Laki sisältää säännökset niistä kriteereistä, jotka tulee ottaa huomioon arvioitaessa sitä, onko tuotteet tuotu omaan käyttöön vai kaupallisessa tarkoituksessa. Jos tuotteet on tuotu kaupallisessa tarkoituksessa, tuotteista on maksettava valmistevero.

Valmisteverotuslaissa säädetään rajoituksia yksityishenkilön yhteisön ulkopuolelta tuomille tuotteille. Säännökset ovat yhdenmukaisia neuvoston 20 päivänä joulukuuta 2007 hyväksymän kolmansista maista tulevien matkustajien tuomien tavaroiden vapauttamisesta arvonnäkö- ja valmisteverosta annetun neuvoston direktiivin 2007/74/EY, jäljempänä *matkatavaradirektiivi*, kanssa. Yksityishenkilö voi tuoda verotta tuotteita henkilökohtaisissa matkatavaroissaan laissa säädettyjen enimmäismäärien rajoissa.

Yksityishenkilö voi ostaa tuotteita kaukomyynnillä toisesta jäsenvaltiosta, jolloin myyjä tai joku hänen puolestaan vastaa tuotteiden kuljetuksesta Suomeen. Kaukomyyntiä koskevia verovelvollisuussäännöksiä selkeytettiin valmisteverotuslain muuttamisesta annetulla lailla 756/2007, jolla kaukomyyntiä säädettiin verovelvolliseksi. Myyjällä on kuitenkin yhä mahdollisuus asettaa tulliviranomaisten hyväksymä veroedustaja hoitamaan valmisteverojen maksaminen Suomessa myyjän puolesta. Lakiin lisättiin myös me-

nettelysäännökset, joita kaukomyynnin tulee noudattaa.

Valmisteverotuslaissa säädetään myös siitä, kun yksityishenkilö ostaa muuten kuin kaukomyynnillä toisesta jäsenvaltiosta tuotteita, jotka toinen yksityishenkilö tai ammattimainen elinkeinonharjoittaja kuljettaa hänen puolestaan Suomeen. Tällöin verovelvollinen on yksityishenkilö sekä se, joka osallistuu tuotteiden kuljettamiseen, ja se, joka pitää tuotteita hallussa Suomessa.

Ahvenanmaan asema

Ahvenanmaan ja muun Suomen välille on säädetty arvonlisä- ja valmisteverotusta koskeva veroraja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisä- ja valmisteverolainsäädäntöön annetulla lailla (1266/1996), jäljempänä *Ahvenanmaan verorajalaki*. Ahvenanmaan erityisasema on mahdollistanut sen, että Ahvenanmaan ja yhteisön välisessä liikenteessä on voitu harjoittaa verotonta myyntiä vesi- ja ilma-alusten matkustajille vuoden 1999 jälkeen, jolloin verovapaus päättyi jäsenvaltioiden välisessä liikenteessä. Ahvenanmaan ja muun Suomen väliin valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoihin sovelletaan samoja sääntöjä kuin Suomen ja yhteisön ulkopuolisten maiden väliseen kauppaan. Verorajaa lukuun ottamatta Ahvenanmaalla sovelletaan samoja veroperusteita ja samaa valmisteverojärjestelmää kuin muualla Suomessa.

2.2 EU:n valmisteverolainsäädäntö

Euroopan yhteisössä sisämarkkinat toteutuivat jäsenvaltioiden välisessä kaupassa vuoden 1993 alussa. Tässä yhteydessä poistettiin tavaroiden rajatarkastukset jäsenvaltioiden väliltä. Sisämarkkinoiden periaatteena on tavaroiden vapaa liikkuvuus, mistä syystä tavaroita ei enää voitu verottaa jäsenvaltioiden rajoilla. Tämä edellytti valmisteverotuksen menettelysääntöjen yhdenmukaistamista jäsenmaissa. Järjestelmädirektiivillä luotiin järjestelmä, jossa valmisteveron maksua lykätään siten, että verot suoritetaan vasta lopullisessa kulutusmaassa.

Järjestelmädirektiivissä säädetään valmisteverotuksen perusteista ja menettelyistä. Järjestelmädirektiiviä sovelletaan nestemäisiin polttoaineisiin ja eräisiin muihin energiatuotteisiin, sähköön, alkoholiin ja alkoholi-juomiin sekä tupakkatuotteisiin, joista on annettu erilliset tuotekohtaiset direktiivit. Näissä direktiiveissä säädetään muun muassa tuotteiden vähimmäisverotasoista ja verotuksen rakenteesta.

Valmisteveron alaisten tuotteiden siirtojen valvonnan parantamiseksi päätettiin EMCS:n rakentamisesta ja tulevasta käyttöönnotosta vuonna 2003. Päätös edellytti oikeusperustan luomista EMCS:lle yhteisön lainsäädännössä, ja järjestelmädirektiivin menettelysääntösten uudistamista. Neuvosto antoi joulukuussa 2008 valmisteverotusdirektiivin, jolla kumotaan järjestelmädirektiivi 1 päivästä huhtikuuta 2010 lukien. Valmisteverotusdirektiivin teksti on laadittu uudelleen rakenteen johdonmukaisuuden parantamiseksi ja merkityksensä menettäneiden sääntösten jättämiseksi pois. Valmisteverotusdirektiivissä on otettu huomioon lainsäädännössä tapahtuneet muutokset ja uusi oikeuskäytäntö.

Järjestelmädirektiiviin kirjatut valmisteverotuksen peruseriaatteet on säilytetty valmisteverotusdirektiivissä ennallaan. Valmistevero on edelleen valmisteveron alaisten tuotteiden kulutuksesta kannettava vero.

Valmisteverotusdirektiiviä sovelletaan yhteisön alueeseen, jonka muodostavat jäsenvaltioiden alueet. Direktiiviä ei kuitenkaan sovelleta tiettyihin jäsenvaltioihin kuuluihin alueisiin, joita nimitetään kolmansiksi alueiksi. Ahvenanmaan maakunta on tällainen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jäävä kolmas alue. Valmisteverotusdirektiivin 3 artiklaan on lisätty säännös siitä, että tullimuodollisuuksia sovelletaan soveltuvin osin valmisteveron alaisten tavaroiden saapumiseen yhteisöön tällaiselta alueelta ja tavaroiden vientiin tällaiselle alueelle. Tullimuodollisuuksia ei kuitenkaan ole välttämätöntä noudattaa, jos tuotteita siirretään Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä, vaan näihin siirtoihin voidaan soveltaa samoja menettelyjä, joita sovelletaan yksinomaan Suomen alueella tapahtuviin siirtoihin.

Verovelvollisuutta koskevat säännökset on uudistettu valmisteverotusdirektiivissä. Val-

misteveron alaisista tuotteista syntyy verosaatava sinä hetkenä, jona tuotteet luovutetaan kulutukseen väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä. Verovelvollisuus syntyy siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteet luovutetaan kulutukseen. Direktiivissä määritellään tilanteet, joita pidetään kulutukseen luovutuksena. Lisäksi säädetään siitä, kuka on verovelvollinen näissä tilanteissa. Vastaavia, yksityiskohdaisia säännöksiä verovelvollisista ei sisällynyt järjestelmädirektiiviin. Valmisteverotusdirektiivistä on myös poistettu viittaus hävikkiin, koska sen ilmenemisessä on kysymys kulutukseen luovutuksesta.

Valmisteverotusdirektiivissä säädetään väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä, jossa voidaan valmistaa, jalostaa, varastoida ja siirtää jäsenvaltioiden välillä valmisteveron alaisia tuotteita verottomasti. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä voidaan tuotteita siirtää valtuutettujen toimijoiden kesken jäsenvaltioiden välillä tai tuonnin jälkeen vastaanottajalle tai vietäväksi yhteisön ulkopuolelle.

Toiminta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuu edelleen suurelta osin verottomissa varastoissa. Valmisteverotusdirektiivissä säädetään rekisteröidystä vastaanottajasta, joka voi vastaanottaa tuotteita rekisteröidyn elinkeinonharjoittajan tavoin. Valmisteverotusdirektiivissä on myös säädetty uudesta rekisteröidystä lähettäjistä, joka voi lähettää tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuontipaikasta. Varaston sijaintivaltion tai toimijan kotipaikan toimivaltaiset viranomaiset myöntävät edelleen luvat toimintaan. Lisäksi valmisteverotusdirektiivissä tehdään mahdolliseksi viranomaisen luvalla tuotteiden vastaanottaminen muualla kuin valtuutetun varastonpitäjän varastossa tai rekisteröidyn vastaanottajan luona niin sanotussa suoran luovutuksen paikassa.

Valmisteverotusdirektiivillä otetaan käyttöön EMCS, mikä muuttaa merkittävästi tuotteiden siirtoihin liittyvää asiakirjamenettelyä. Nykyisin käytössä oleva paperimuotoinen hallinnollinen saateasiakirja korvataan sähköisellä hallinnollisella asiakirjalla. Lähettäjä laatii sähköisen hallinnollisen asiakirjan, joka tarkastamisen jälkeen lähetetään vastaanottajalle sähköisesti lähettäjään ja

määränpämaan viranomaisten kautta. Tuotteiden saavuttua perille vastaanottajan tulee laatia sähköinen vastaanottoasiakirja, joka lähetetään lähettäjälle kuljetuksen päättämiseksi vastaavasti määränpämaan ja lähettäjään viranomaisten kautta. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin ottaa käyttöön sellaisia yksinkertaistettuja menettelyjä, jotka koskevat kokonaan niiden alueella tapahtuvia siirtoja.

Neuvoston direktiivin 2008/118/EY täytäntöön panemisesta valmisteveron alaisten tavaroiden väliaikaisesti verottomia siirtoja koskevien tietokoneistettujen menettelyjen osalta, on annettu komission asetus (EY) N:o 684/2009, jäljempänä *valmisteverotusdirektiivin soveltamisasetus*. Tässä asetuksessa vahvistetaan sähköisten sanomien rakenne ja sisältö.

Toisessa jäsenvaltiossa aiemmin verotettuja tuotteita koskevat säännökset on säilytetty suurelta osin muuttumattomina. Nämä säännökset koskevat sekä kaupallisiin tarkoituksiin että henkilökohtaiseen käyttöön hankittuja tuotteita. Euroopan yhteisön oikeuden sisämarkkinoita koskevien periaatteiden mukaisesti yksityishenkilöillä on oikeus tuoda jäsenvaltiosta toiseen rajoituksetta valmisteveron alaisia tuotteita edellyttäen, että he ovat hankineet tuotteet omaan käyttöönsä ja että he kuljettavat ne itse. Tuotteiden valmisteverot kannetaan siinä jäsenvaltiossa, josta tuotteet on ostettu, eikä mitään uutta veroa saa kantaa määräjäsenvaltiossa. Samaa periaatetta sovelletaan myös arvonlisäverotuksessa. Kaupallisiin tarkoituksiin hankittujen jo verotettujen tuotteiden verovelvollisuussäännöksiä on selkeytetty. Lisäksi valmisteverotusdirektiivissä säädetään etämyynnistä ja siirron aikana tapahtuneista säännönvastaisuuksista.

Valmisteverotusdirektiivissä säädetään myös verovapaista myymälöistä. Lentoasemilla ja satamissa sijaitsevat myymälät saavat luovuttaa valmisteveron alaisia tuotteita ainoastaan kolmanteen maahan tai kolmannelle alueelle matkustaville henkilöille. Tavarastoille ei ole asetettu enimmäismääriä, mutta jäsenvaltiot voivat asettaa määrällisiä rajoituksia veropetosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi.

Yksityishenkilön yhteisön ulkopuolelta tuomien tavaroiden verottomuudesta sääde-

tään kolmansista maista tulevien matkustajien tuomien tavaroiden vapauttamisesta arvonlisä- ja valmisteverosta annetussa neuvoston direktiivissä 2007/74/EY. Yksityishenkilö voi tuoda verotta tuotteita henkilökohtaisissa matkatavaroissaan säädettyjen enimmäismäärien rajoissa.

2.3 Nykytilan arviointi

Valmisteverotuslaki on ollut voimassa vuodesta 1995 lukien. Tänä aikana lakiin on tehty useita muutoksia, mutta tästä huolimatta säännökset kaipaavat monin paikoin ajantasaistamista. Useat muutokset ovat osaltaan johtaneet siihen, että lain rakenne ei ole säilynyt johdonmukaisena.

Valmisteverotus kuuluu tullilaitoksen tehtäviin. Tullilaitokseen kuuluvat Tullihallitus ja tullipiirit. Valmisteverotuslaissa on verotuksen toimittamisen toimivalta jaettu alueellisesti tullipiireille. Verotuksen toimittaa se tullipiiri, jossa on verovelvollisen kotipaikka tai jossa veroton varasto sijaitsee. Koska valmisteverotuksessa verovelvollisia on suhteellisen vähän ja ne ovat keskittyneet Etelä-Suomeen, saattaisi olla tarkoituksenmukaista keskittää verotuksen toimittamista tullilaitoksessa. Tämä edellyttää toimivaltasäännösten muuttamista.

Valmisteverotuslain nojalla annetun valtiovaraministeriön päätöksen perusteella valmisteverottomia ovat kansainvälisessä liikenteessä olevassa junassa matkustaville henkilöille myytävä tupakka ja tietyt muut tuotteet, jos ne luovutetaan Suomen tullialueen ulkopuolella. Lisäksi verottomia ovat matkustajille tarjottavat elintarvikkeet, tupakka ja anniskeltavat alkoholijuomat. Yhteisön lainsäädännössä ei kuitenkaan ole oikeusperustaa tällaisten tuotteiden verottomuudelle. Järjestelmädirektiivissä säädetään ainoastaan jäsenmaille oikeus pitää voimassa vesi- ja ilma-alusten varastojen vapauksia koskevat säännökset. Tämä oikeus on muuttumattomana myös kirjattu valmisteverotusdirektiivin 41 artiklaan. Jäsenvaltiot voivat näin ollen käytännössä päättää laivojen ja lentokoneiden muonituksen verovapaudesta tai mahdollisista rajoituksista haluamallaan tavalla. Koska junassa kulutettavia tuotteita ei ole säädetty verottomiksi, niitä on pidettävä ve-

ronalaisina. Suomessa tulisi verottaa täällä kulutukseen luovutetut tuotteet.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Valmisteverotusdirektiivin täytäntöönpano edellyttää lain tasoista sääntelyä. Esityksen tavoitteena on säätää valmisteverotusdirektiivin mukainen uusi valmisteverotuslaki. Valmisteverotusdirektiivi on yksityiskohtainen, osittain hyvin tekninen ja jäsenvaltioille on jätetty siinä vain vähän liikkumavaraa täytäntöönpanon toteuttamisessa.

Lakia sovellettaisiin kuten nykyisin valmisteveron alaisiin tuotteisiin. Veronalaisia olisivat Suomessa valmistetut tai tänne toisista jäsenvaltioista tai yhteisön ulkopuolelta tuodut tuotteet. Tarkemmin valmisteveron alaisista tuotteista ja veron määrästä säädettäisiin edelleen tuotekohtaisissa valmisteverolaisissa. Tässä esityksessä näitä lakeja ei esitetä muutettaviksi.

Verovelvollisuus

Laissa ehdotetaan säädettäväksi verovelvollisuudesta valmisteverotusdirektiivin mukaisesti. Veron suorittamisvelvollisuus syntyi, kun veronalainen tuote luovutettaisiin kulutukseen Suomessa. Laissa säädettäisiin siitä, mitä kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan. Kulutukseen luovutusta olisi muun muassa se, kun tuotteet poistuisivat väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä. Tällä tarkoitettaisiin esimerkiksi tuotteiden luovuttamista kulutukseen verottomasta varastosta. Kulutukseen luovutuksella tarkoitettaisiin myös sitä, kun verottomassa varastossa todettaisiin selvittämätöntä kulutusta. Kulutukseen luovutuksena ei pidettäisi väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä olevien tuotteiden täydellistä tuhoutumista tai lopullista menettämistä, jos se olisi tapahtunut tuotteiden luonteesta johtuvan syyn, ylivoimaisen esteen tai ennalta arvaamattoman tapahtuman, kuten tulipalon, rikkoutumisen tai vastaavan muun tapahtuman, seurauksena tai tulliviranomaisen hyväksymän tuotteiden hävittämisen seurauksena.

Verovelvollisuussäännöksiä ehdotetaan uudistettaviksi. Säännökset vastaisivat sisältöään suurelta osin voimassa olevan lain säännöksiä, mutta olisivat rakenteeltaan ja kieliarultaan valmisteverotusdirektiivin mukaisia. Verovelvollisuudesta säädettäisiin lain 2 luvussa. Lisäksi lain 9 luvussa säädettäisiin 2 lukua täydentävästi siitä, kuka on verovelvollinen toisessa jäsenvaltiossa aiemmin verotetuista ja Suomeen tuoduista tuotteista.

Valmisteverotusdirektiivin mukaan direktiivissä säädettyjen veron palauttamistapausten lisäksi jäsenvaltioiden olisi voitava palauttaa kulutukseen luovutetuista valmisteveron alaisista tuotteista maksettu valmistevero aina silloin, kun se on tämän direktiivin tarkoituksen mukaista. Valmisteverojen vähentämistä koskevat säännökset säilytettäisiin sisältöään pääosin voimassa olevan lain mukaisina. Valtuutetulla varastonpitäjällä olisi oikeus vähentää verottomaan varastoon palautetuista tuotteista suoritettu tai suoritettava valmistevero. Vähennystä ei kuitenkaan voisi tehdä sellaisista varastoon palautetuista tuotteista, jotka ovat tuhoutuneet tuotteiden luonteesta johtuvasta syystä, kuten vanhentumisesta. Lisäksi ehdotetaan, että rekisteröity vastaanottaja voisi valtuutetun varastonpitäjän lisäksi vähentää sellaisten tuotteiden veron, jotka ovat tuhoutuneet ennalta arvaamattoman tapahtuman tai ylivoimaisen esteen vuoksi.

Lain 3 luvussa säädettäisiin tuotteiden valmisteverottomuudesta. Verottomia olisivat väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä olevat tuotteet tai tuotteet, jotka on asetettu johonkin tullimenettelyyn. Verottomia olisivat myös sellaiset tuotteet, jotka käytettäisiin tiettyihin laissa säädettyihin käyttötarkoituksiin. Diplomaattisen edustuston tai lähetetyn konsulin viraston verottomuutta koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkennettaviksi. Ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevalla vesi- tai ilma-aluksella myytävien ja kuluttavien tuotteiden verottomuus säilyisi muuttumattomana. Kansainvälisessä liikenteessä olevassa junassa kulutettavat tai myytävät tuotteet eivät enää olisi verottomia.

Esityksessä ehdotetaan, että takavarikoitujen ja haltuun otettujen tuotteiden verottomuus lakkaisi. Tämä muutos olisi valmisteverotusdirektiivin mukainen, koska valmiste-

verotusdirektiivissä ei erikseen säädetä tällaisia tuotteita verottomiksi.

Väliaikaisen verottomuuden järjestelmä

Laissa säädettäisiin väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä, jossa voitaisiin valmistaa, jalostaa, pitää hallussa tai siirtää tuotteita verottomasti. Tuotteista tulisi suorittaa vero, kun tuotteet poistuisivat väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä. Verottomassa varastossa valmistettavat, jalostettavat tai varastoitavat tuotteet olisivat väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Tuotteita voitaisiin siirtää tässä järjestelmässä kotimaassa verottomien varastojen välillä tai toiseen jäsenvaltioon. Valtuutettu varastonpitäjä voisi lähettää tuotteita toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan verottomaan varastoon, rekisteröidylle vastaanottajalle, väliaikaisesti rekisteröidylle vastaanottajalle tai sellaisille tahoille, jotka ovat oikeutettuja hankkimaan tuotteita verottomaan tarkoitukseen, kuten diplomaattisille edustustoille. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmää sovellettaisiin Suomen alueella myös kansallisiin valmisteveron alaisiin tuotteisiin.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi suorasta luovutuksesta, jolla tarkoitettaisiin sitä, että valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja voisi ottaa tuotteita vastaan muualta kuin verottomassa varastossa tai rekisteröidyn vastaanottajan tavanimukaisessa vastaanotto paikassa. Tuotteita voitaisiin toimittaa tällä tavoin suoraan tuotteiden tilaajalle. Suora luovutus on otettu käyttöön valmisteverotusdirektiivissä kaupankäynnin helpottamiseksi. Suoran luovutuksen käyttöön otosta tulisi tehdä tulliviranomaiselle ilmoitus. Jos tulliviranomainen havaitsisi toiminnassa epäkohtia, se voisi valvonnallista syistä rajoittaa tai kieltää suoran luovutuksen.

Yhteisön ulkopuolelta maahantuotuja tuotteita voitaisiin siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmään. Rekisteröity lähettäjä voisi lähettää yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita tuontipaikalta Suomessa tai toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan verottomaan varastoon tai rekisteröidylle vastaanottajalle. Lisäksi tuotteita voitaisiin siirtää

väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä vientiin.

Tuotteita voitaisiin siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä ainoastaan luvanhaltijoiden välillä, mikä vastaisi voimassa olevaa lakia. Luvanhaltijoita olisivat valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity vastaanottaja, rekisteröity lähettäjä ja veroedustaja. Veroedustaja olisi käytössä ainoastaan etämyynnissä. Lisäksi väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja voisi vastaanottaa tietyn tuoterän yhdeltä lähettäjältä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

Luvat ja verotuksen toimittaminen

Valmisteveron alaiset tuotteet, kuten tupakka, alkoholi ja nestemäiset polttoaineet, ovat korkeasti verotettuja. Valmisteveron alaisilla tuotteilla, joista ei veroja ole vielä suoritettu, harjoitettavaa liiketoimintaa on tarpeen valvoa verotulojen turvaamiseksi. Laissa säädettäisiin valmisteverotusdirektiivin mukaisesti valmisteveron alaisten tuotteiden valmistaminen, jalostaminen ja hallussapito luvanvaraiseksi väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

Lain 4 luvussa säädettäisiin valmisteverotukseen liittyvistä luvista ja niiden myöntämisen edellytyksistä. Luvussa säädettäisiin erikseen valtuutetun varastonpitäjän, verottoman varaston, rekisteröidyn vastaanottajan ja lähettäjän sekä veroedustajan luvan erityisistä edellytyksistä ja kaikille luvanhakijoille yhteisistä muista edellytyksistä. Luvanhaltijoilla olisi oikeus ilmoittaa ja maksaa verot verokausittain.

Valmisteverotuksessa on jo ennen EU:iin liittymistä otettu lähtökohdaksi se, että valmisteverot on tarkoituksenmukaista pääsääntöisesti kantaa valmistus- ja tukkuportaan toimijoilta eikä vähittäismyynnistä. Tämän mukaisesti valtuutetun varastonpitäjän lupa myönnettäisiin sellaiselle henkilölle, joka valmistaa tai jalostaa valmisteveron alaisia tuotteita tai harjoittaa tuotteiden tukkukauppaa jatkuvasti ja merkittävässä laajuudessa. Jos tukkukauppaa ei harjoitettaisi jatkuvasti ja merkittävässä laajuudessa, voitaisiin hakijalle sen sijaan useissa tilanteissa myöntää rekisteröidyn vastaanottajan lupa, joka myös oikeuttaa suorittamaan verot verokausittain.

Valtuutetun varastonpitäjän lupa myönnettäisiin myös, jos henkilö käyttää tai luovuttaa tuotteita käytettäväksi jatkuvasti ja merkittävässä laajuudessa verottomaan tarkoitukseen.

Luvan hakijalta edellytettäisiin, että häntä pidettäisiin saadun selvityksen perusteella luotettavana ja hänellä katsottaisiin olevan riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset. Hakija ei saisi olla konkurssissa ja hänen tulisi olla toimintakelpoinen. Lisäksi hakijoiden tulisi asettaa vakuus verosaatavien turvaamiseksi.

Vakuutta koskevat säännökset säilyisivät pääosin ennallaan. Tuotteiden valmistaminen, varastoiminen sekä siirtäminen edellyttäisivät vakuutta, joka tulisi antaa ennen luvan myöntämistä. Valmisteverotusdirektiivissä annetaan jäsenvaltioille myös mahdollisuus hyväksyä tuotteiden siirtovakuudeksi vastaanottajan, tuotteiden omistajan tai kuljettajan antama vakuus. Tällaista mahdollisuutta ei kuitenkaan ehdoteta otettavaksi Suomessa käyttöön, koska siitä aiheutuisi merkittäviä tietojärjestelmäkustannuksia ja se monimutkaistaisi menettelyjä. Lisäksi on todennäköistä, että tätä mahdollisuutta käyttäisi vain vähäinen määrä toimijoita. Näin ollen ehdotetaan, että voimassa olevan lain järjestelmä säilytetään. Suomessa valtuutettu varastonpitäjä antaisi yhden vakuuden, joka kattaisi sekä varastonpidon että verottomat siirrot eikä Suomessa siirryttäisi kuljetuskohdattaiseen vakuuteen.

Lakiin otettaisiin sähköiseen veron ilmoittamiseen ja verotuspäätösten tiedoksiantoon liittyvät säännökset. Samalla veron ilmoittamiseen ja muihin menettelysääntöksiin tehtäisiin useita täsmennyksiä ja teknisluonteisia muutoksia. Laissa säädettäisiin nykyistä yksityiskohtaisemmin esimerkiksi tuotteiden haltuunotosta sekä veronkorotuksen ja virhemaksun määräämisestä.

Toimivaltuussääntöksiä ehdotetaan muutettaviksi nykyistä joustavammiiksi siten, että laissa ei enää yksityiskohtaisesti säädettäisi verotustoimivaltuuksien jakautumisesta tulliviranomaisen sisällä vaan tältä osin päätösvalta siirrettäisiin Tullihallitukselle. Tämän tarkoituksena olisi mahdollistaa valmisteverotustoimintojen nykyistä tarkoituksenmukaisempi organisointi.

Sähköinen asiakirjamenettely

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uuden sähköisen valvontajärjestelmän eli EMCS:n käyttöönotosta. EMCS:n käyttöönoton tavoitteena on parantaa sisämarkkinoiden toimintaa ja yksinkertaistaa valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumista EU-alueella. Lisäksi sen tarkoituksena on antaa jäsenvaltioille mahdollisuus reaaliajassa seurata valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoja ja tehdä valvontatoimia. Parantunut valvonta vaikeuttaa lainvastaista toimintaa ja tältä osin ennaltaehkäisee valmisteveron alaisiin tuotteisiin kohdistuvia mahdollisia veropetoksia.

Laissa edellytettäisiin, että siirrettäessä tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tulisi käyttää EMCS:ää. Sen tarkentamiseksi, mitä tuotteita EMCS:n käyttö koskee, laissa viitattaisiin valmisteverotusdirektiivin soveltamisasetukseen, jossa on määriteltävä nämä tuotteet. EMCS:ää olisi käytettävä pääosin nestemäisten polttoaineiden, alkoholin ja alkoholijuomien ja tupakkatuotteiden siirroissa jäsenvaltioiden välillä tai niitä Suomeen tuotaessa.

Jäsenvaltioiden välillä tapahtuvien valmisteveron alaisten tuotteiden verottomien siirtojen saateasiakirjamenettely muuttuisi sähköiseksi. Nykyinen paperille laadittu hallinnollinen saateasiakirja korvattaisiin sähköisellä hallinnollisella asiakirjalla, joka liikkuisi EMCS:ssä. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvan siirron edellytyksenä olisi, että siirrosta laaditaan sähköinen hallinnollinen asiakirja. Sähköisen hallinnollisen asiakirjan käyttö olisi näin ollen pääsääntöisesti pakollista. Sähköinen asiakirjamenettely ei koskisi sellaisia tuotteita, joista on valmisteverot maksettu ja joita siirretään jäsenvaltioiden välillä.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi yksityiskohtaisesti siitä, miten lähettäjän ja vastaanottajan on toimittava sähköisessä menettelyssä. Valmisteverotusdirektiivin mukaan jäsenvaltiot voivat vahvistaa yksinkertaistettuja menettelyjä, jotka koskevat kokonaisuudessaan niiden alueella tapahtuvia väliaikaisesti verottomia siirtoja. Esityksessä ehdotetaan, että sähköisen hallinnollisen asiakirjan käyttöä ei edellytettäisi, kun tuotteita siirrettäisiin väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

verottomien varastojen välillä Suomen alueella. Siirrettäessä tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä Suomessa sijaitsevasta tuontipaikasta tulisi kuitenkin laatia sähköinen hallinnollinen asiakirja. Tulevaisuudessa olisi tarkoituksenmukaista hyödyntää EMCS:n valvontamahdollisuuksia myös Suomen sisäisissä siirroissa ja siirtyä sähköiseen asiakirjamenettelyyn.

Lähtävän valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän olisi toimitettava sähköinen hallinnollinen asiakirja tulliviranomaisille käyttäen EMCS:ää. Järjestelmä tarkistaisi automaattisesti SEED-rekisteristä lähettäjän ja vastaanottajan luvan voimassa olon. Jos sähköisen hallinnollisen asiakirjan tiedot eivät olisi oikein, lähettäjä saisi asiasta ilmoituksen välittömästi. Jos tiedot olisivat oikein, järjestelmä antaisi asiakirjalle yksilöivän hallinnollisen viitekoodin, joka välitettäisiin lähettäjälle viipymättä. Tämä jälkeen sähköinen hallinnollinen asiakirja lähetettäisiin määräjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille tai suoraan vastaanottajalle, jos vastaanottaja on sijoittautunut Suomeen. Kuljetuksen mukaan tulisi liittää paperituloste sähköisestä hallinnollisesta asiakirjasta tai muu kaupallinen asiakirja, jossa mainitaan selkeästi yksilöivä hallinnollinen viitekoodi. Tämä asiakirja olisi voitava pyydettyä esittää viranomaisille koko väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvan siirron ajan.

Lähettäjä voisi peruuttaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan niin kauan, kuin siirto ei olisi alkanut. Lähettäjä voisi myös matkan aikana muuttaa lähetyksen määränpäättä. Energiatuotteiden kauppaan liittyvien erityispiirteiden vuoksi ehdotetaan, että tuotteita voitaisiin lähettää meritse tai sisävesitse sellaiselle vastaanottajalle, joka ei ole tarkasti tiedossa kuljetuksen alkaessa. Lähettäjä voisi toimittaa vastaanottajan tiedot myöhemmin, mutta kuitenkin viimeistään siirron päätyttyä. Lisäksi ehdotetaan, että energiatuotteita voitaisiin jakaa matkan aikana kahdeksi tai useammaksi kuljetukseksi.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäisiin Suomesta vientipaikkaan, tulliviranomainen toimittaisi sähköisen hallinnollisen asiakirjan viipymättä siihen jäsenvaltioon, jossa vienti-ilmoitus annetaan. Jos vienti-

ilmoitus annetaan Suomessa, tulliviranomainen säilyttäisi sähköisen hallinnollisen asiakirjan odottamassa vientiraporttia.

Lähetettäessä tuotteita Suomeen toisesta jäsenvaltiosta tai tuontipaikasta toimitettaisiin Suomen EMCS:ään saapunut sähköinen hallinnollinen asiakirja edelleen vastaanottajalle. Jos vastaanottajana olisi sellainen taho, jota ei ole liitetty EMCS:ään, kuten diplomaattinen edustusto, ei sähköistä hallinnollista asiakirjaa voitaisi tälle kuitenkaan toimittaa.

Vastaanotettuaan valmisteveron alaiset tuotteet valtuutetun varastonpitäjän, rekisteröidyn vastaanottajan ja muun vastaanottajan olisi viipymättä ja viimeistään viiden arkipäivän kuluttua siirron päättymisestä annettava EMCS:ssä tuotteiden vastaanottamisesta raportti. EMCS vahvistaisi vastaanottajalle vastaanottoraportin rekisteröinnin ja lähettäisi lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille raportin. Vastaanottoraportti toimitettaisiin EMCS:ssä lähettäjälle.

Jos vienti-ilmoitus olisi annettu Suomessa, laadittaisiin vientiraportti. Tulliviranomainen lähettäisi vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, joka välittäisi sen lähettäjälle. Tämä voisi tapahtua mahdollisuuksien mukaan automaattisesti tietojärjestelmien kesken.

Yksinkertaistettu menettely Suomen alueella

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi yksinkertaistetusta menettelystä Suomen alueella tapahtuvissa siirroissa. Yksinkertaistettu menettely koskisi kuitenkin vain siirtoja verottomien varastojen välillä. Valtuutettu varastonpitäjä voisi sähköisen hallinnollisen asiakirjan sijaan käyttää rahtikirjaa tai laskua, joka sisältäisi tarvittavat tiedot. Valtuutetun varastonpitäjän tulisi laatia asiakirja kahtena kappaleena. Suomessa sijaitsevasta tuontipaikasta siirrettävät tuotteet tulisi kuitenkin aina siirtää sähköisellä hallinnollisella asiakirjalla. Tämä olisi perusteltua tuonnin valvomiseksi sähköisten järjestelmien avulla.

EMCS:n korvaava järjestelmä

Valmisteverotusdirektiivissä on otettu huomioon sähköisiin järjestelmiin liittyvät epävarmuustekijät ja säädetty EMCS:n kor-

vaavasta järjestelmästä. Pääsääntönä olisi, että, jos sähköistä hallinnollista asiakirjaa ei voida lähettää EMCS:ssä, tulisi laatia vastaavat tiedot sisältävä paperinen asiakirja, joka liitetään tuotekuljetuksen mukaan. Lähettäjän tulisi myös ilmoittaa kuljetuksesta tulliviranomaiselle sekä antaa selvitys siitä, miksi EMCS:ää ei voida käyttää. Kun järjestelmä tulisi uudelleen käyttöön, lähettäjän tulisi laatia paperista asiakirjaa vastaava, sähköinen hallinnollinen asiakirja EMCS:ään. Tämän jälkeen sähköinen hallinnollinen asiakirja korvaisi paperille laaditun asiakirjan. Sähköisen hallinnollisen asiakirjan laatiminen EMCS:ään olisi tärkeää sen vuoksi, että vastaanottaja voisi tuotteiden saavuttua perille laatia EMCS:ssä vastaanottoraportin. Tällä tavoin EMCS sisältäisi sähköiset hallinnolliset asiakirjat kaikista väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuneista siirroista. Jos vastaanottoraporttia ei olisi mahdollista laatia EMCS:ssä, tulisi vastaanottajan antaa vastaanottoraportin tiedot sisältävä, paperinen asiakirja tulliviranomaiselle, joka välittäisi sen lähtöjäsenmaan viranomaisille.

Kansallisten valmisteveron alaisten tuotteiden ja kivihiilen siirtomenettelyt

Väliaikaisen verottomuuden järjestelmää sovellettaisiin myös muihin kuin yhdenmu-
kaistetun valmisteveron alaisiin tuotteisiin. Näin ollen kansallisia valmisteveron alaisia tuotteita sekä esimerkiksi kivihiiltä voitaisiin siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottomaan varastoon tai rekisteröidylle vastaanottajalle. Näiden tuotteiden siirtojen valvonnassa ei voitaisi käyttää EMCS:ää. Tuotteita voitaisiin siirtää Suomen alueella verottomien varastojen välillä yksinkertaistetussa menettelyssä. Jos valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja toisi näitä tuotteita yhteisön ulkopuolelta, edellytettäisiin valmisteveronumeroa merkittäväksi tulli-ilmoitukseen. Siirrettäessä näitä tuotteita Suomen ja toisten jäsenvaltioiden välillä tai vientiin ei edellytettäisi saateasiakirjoja. Jos näitä tuotteita siirrettäisiin Suomeen toisista jäsenvaltioista väliaikaisen verottomuusjärjestelmän ulkopuolelta, sovellettaisiin 9 luvun kulutukseen luovutettuja tuot-

teita koskevia säännöksiä, lukuun ottamatta ilmoitus- ja vakuudenantovelvollisuutta.

Toisessa jäsenvaltiossa verotetut tuotteet

Valmisteverotusdirektiivin mukaisesti esityksessä ehdotetaan, että kulutukseen luovutettujen valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoja ja verotusta koskevia säännöksiä selkeytetään ja tarkennetaan muuttamatta kuitenkaan peruseriaatteita. Samalla ehdotetaan, että näitä tuotteita koskevat säännökset koottaisiin uuteen omaan lukuun. Luvussa 9 säädettäisiin tällaisten tuotteiden verottomuudesta tai siitä, kuka on verovelvollinen sekä menettelyistä. Laissa säädettäisiin yksityishenkilön hankkimien tuotteiden ja kaupallisessa tarkoituksessa hankittujen tuotteiden sekä etämyynnin verotuksesta ja niihin liittyvistä menettelyistä.

Yksityishenkilön hankintoja koskevat säännökset säilyisivät pääosin ennallaan. Yksityishenkilö olisi verovelvollinen omaan käyttöön hankkimistaan tuotteista, jotka toinen yksityishenkilö tai joku muu on kuljettanut Suomeen, kun kyse ei ole etämyynnistä. Vastaavasti säännöstä sovellettaisiin esimerkiksi silloin kun yksityishenkilö ollessaan toisessa jäsenmaassa lähettää sieltä valmisteveron alaisia tuotteita itselleen Suomeen. Etämyyntiä ja siinä noudatettavaa menettelyä koskevia säännöksiä ehdotetaan myös selkeytettäväksi.

Kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa hallussapitoa koskeva määritelmä kirjattaisiin lakiin. Hallussapidolla kaupallisessa tarkoituksessa tarkoitettaisiin tilannetta, jossa valmisteveron alaisia tuotteita, jotka on jo luovutettu kulutukseen toisessa jäsenvaltiossa ja joita pidetään hallussa kaupallisessa tarkoituksessa Suomessa. Esityksen mukaan verovelvollinen olisi se, joka luovuttaa tuotteet tai pitää hallussa luovutukseen tarkoitettuja tuotteita tai jolle tuotteet luovutetaan Suomessa.

Lakiin lisättäisiin myös nimenomainen säännös, että vesi- tai ilma-aluksessa olevia valmisteveron alaisia tuotteita, jotka eivät ole myytävänä, kun alus on Suomen alueella, ei katsota pidettävän hallussa kaupallisessa tarkoituksessa.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan kulutukseen luovutettuja tuotteita, joita siirretään Suomeen toisesta jäsenvaltiosta kaupallisessa tarkoituksessa ja jotka ovat tuhoutuneet tai menetetty kuljetuksen aikana, kohdeltaisiin samalla tavoin kuin, jos tuotteet olisivat tuhoutuneet tai menetetty väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä olleessaan. Valmisteveroa ei kannettaisi Suomessa silloin, kun tuotteet ovat tuhoutuneet tai lopullisesti menetetty täällä tai tämä havaitaan täällä. Jos tuotteiden siirron aikana tapahtuu tai havaittaisiin sääntöjenvastaisuus Suomessa, eivätkä tuotteet saapuisi määräpaikkaan, vero kannettaisiin Suomessa.

Valmisteveron alaisten tuotteiden siirtäminen Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä

Esityksessä ehdotetaan, että yksinkertaistettua menettelyä, joka koskee kokonaan Suomen alueella tapahtuvia siirtoja, voitaisiin soveltaa myös siirroissa Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä. Ahvenanmaan verorajalakiin lisättäisiin säännös, jonka nojalla voitaisiin poiketa tuontia ja vientiä koskevista säännöksistä, ja tuotteita voitaisiin siirtää ehdotetussa Suomen sisäisiä siirtoja koskevassa yksinkertaistetussa menettelyssä.

Suomessa tai Ahvenanmaalla sijaitsevasta verottomasta varastosta voitaisiin lähettää tuotteita yksinkertaistetussa menettelyssä Ahvenanmaalla tai muualla Suomessa sijaitsevaan verottomaan varastoon. Ehdotettu menettely yksinkertaistaisi tuotteiden siirtoon liittyviä muodollisuuksia. Tämä menettely rajattaisiin koskemaan väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä olevia tuotteita, joita ei ole luovutettu kulutukseen. Esityksessä ei ehdoteta muutoksia niihin menettelyihin, joita sovelletaan, kun tuotteita siirretään Ahvenanmaan maakunnan ja toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan tai alueen välillä. Muutoksia ei myöskään esitetä Suomessa kulutukseen luovutettuja tuotteita koskeviin menettelyihin.

Suomen alueella tapahtuvissa tuotteiden siirroissa voitaisiin myös käyttää EMCS:ää, mutta sen käyttö olisi vapaaehtoista. Vastaavasti olisi mahdollista käyttää EMCS:ää myös Ahvenanmaan siirroissa.

Valmisteverotusta koskevat asiat kuuluvat Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 27 §:n 36 kohdan mukaan valtakunnan lainsäädäntövaltaan, joten ehdotus ei aiheuta muutoksia Ahvenanmaan lainsäädäntöön.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

EMCS:n käyttöönottoon liittyvät vaikutukset johtuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksestä 2003/1152/EY, jossa päätettiin EMCS:n rakentamisesta. EMCS:n kustannuksista ovat vastanneet yhteisö ja jäsenvaltiot yhdessä. Suomessa Tullihallitus on vuodesta 2004 lähtien ollut mukana EMCS:n kehittämisessä ja rakentamisessa.

EMCS:n käyttöönotosta ja käytöstä aiheutuu kustannuksia valmisteverotusta suorittavalle tullille, mutta samalla eräät sen nykyiset valvontatehtävät lakkaavat. Järjestelmän käytön arvioidaan aiheuttavan tullille noin neljän henkilötyövuoden lisäyksen. Järjestelmän vuotuisten käyttökustannusten arvioidaan olevan noin 350 000 euroa vuodessa. Esityksellä ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia, koska järjestelmän käytöstä aiheutuvat uudet tehtävät voidaan hoitaa tullilaitoksen nykyisillä resursseilla ja esimerkiksi sisäisin järjestelyin.

Esityksellä arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia valtion talouteen, koska EMCS turvaa paremmin veronsaajan tuloja ehkäisemällä veropetoksia. Esityksellä on myös vähäisiä vaikutuksia siltä osin kuin muonitustuotteiden verottomuus poistettaisiin kansainvälisessä liikenteessä olevilta junilta.

EMCS:n käyttöönotto aiheuttaa kustannuksia yrityksille ja muille toimijoille, mistä syystä EMCS:n suunnittelussa on otettu huomioon erilaisten yritysten tarpeet. EMCS:ää voidaan käyttää internetissä, josta ei aiheudu merkittäviä kustannuksia. Tosin välillisiä kustannuksia voi syntyä siitä, jos yritys uudistaa toimintaprosessiaan EMCS:n käytön vuoksi.

Toimijoilla on myös mahdollisuus rakentaa omiin tietojärjestelmiinsä tarvittavaa toiminnallisuutta ja välittää tietoa viestimuodossa EMCS:ään. Tämän vaihtoehdon osalta yritykselle aiheutuvien kustannusten arvioimi-

nen on hyvin vaikeaa. Kustannusten määrä riippuu siitä, millaisia muutostarpeita EMCS aiheuttaa yrityksen tietojärjestelmiin tai toimintaprosesseihin. Jos yrityksen järjestelmiin tällä hetkellä tallennettavat tiedot vastaavat EMCS:n vaatimuksia ja yrityksen järjestelmän ulkoiset rajapinnat on jo toteutettu vaadittua tekniikkaa hyödyntäen, ovat muutokset todennäköisesti pieniä.

4.2 Vaikutukset viranomaisen toimintaan

EMCS:n käyttöönotto yhdenmukaistaa, nopeuttaa ja parantaa valmisteveron alaisten tuotteiden valvontaa. Tulliviranomaiset saavat EMCS:stä reaaliaikaista tietoa tuotteiden siirroista. EMCS tulee sisältämään tiedon kaikista Suomeen saapuvista verottomista toimituksista. Tällaista tietoa ei ole aikaisemmin ollut käytettävissä, vaan valvonta on perustunut jälkikäteen tehtäviin tarkastuksiin. EMCS antaa mahdollisuuden seurata sekä yksittäisiin lähetyksiin liittyviä poikkeuksellisia tilanteita tapauskohtaisesti että verottomiin siirtoihin liittyviä ilmiöitä ja trendejä massatietojen avulla kokonaisvaltaisemmin.

EMCS:llä voidaan valvoa sitä, että valmisteverottomia siirtoja tekevät ainoastaan sellaiset toimijat, jotka ovat saaneet luvan tai oikeuden, koska kaikki verottomiin siirtoihin oikeutetut henkilöt rekisteröidään ennen siirron alkua. Tällä helpotetaan valvontaa, koska erityisesti rekisteröimättömän elinkeinonharjoittajan toiminnan valvonta on ollut vaikeaa. Tulli on saanut tiedon vastaanotetuista valmisteveron alaisista tuotteista ainoastaan, jos vastaanottaja on toiminut lain mukaisesti ja ilmoittanut vastaanottamansa tuotteet verotettaviksi.

4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Kaikissa jäsenvaltioissa yhdenmukaisen EMCS:n käyttöönotto yksinkertaistaa ja nopeuttaa menettelyjä, mikä helpottaa yritysten toimintaa. EMCS:n myötä poistuvat paperiset saateasiakirjat, jotka usein häviävät tai tuhoutuvat kuljetuksen aikana. EMCS:ssä sähköinen hallinnollinen asiakirja lähetetään hyväksymisen jälkeen välittömästi kuljetuksen vastaanottajalle. EMCS mahdollistaa yri-

tyksille paperittoman toimintaympäristön, jossa he pystyvät paremmin hyödyntämään tietojärjestelmiensä sisältämiä tietoja sähköisen hallinnollisen asiakirjan laadinnassa. Sähköisen menettelyn ansiosta lähettäjä vapautuu kuljetuksen aikaisesta verovastuusta nopeammin. EMCS parantaa myös sääntöjen mukaisesti toimivien asiakkaiden kilpailukykyä, koska siirtojen parempi valvonta vaikkeuttaa huomattavasti mahdollisuutta valmisteverojen kiertämiseen.

EMCS:n uudet menettelyt antava yrityksille mahdollisuuden toimia joustavammin, nopeammin ja varmemmin liiketoiminnassaan. Rekisteröidyn lähettäjän asema antaa mahdollisuuden toimia tuonnin jälkeen tavarán lähettäjänä ilman verotonta varastoa. Suora luovutus mahdollistaa tuotteiden verottoman toimittamisen suoraan tavarán loppukäyttäjälle ilman, että tavara toimitetaan verottomaan varastoon. Tämä menettely helpottaa toimijoita, joiden varastot ja asiakkaat ovat etäällä toisistaan. Energiatuotteiden kuljetuksen jakaminen mahdollistaa tuotteiden jakamisen useammalle vastaanottajalle silloin, kun vastaanottaja ei pysty vastaanottamaan koko kuljetusta.

Nykyisin käytössä oleva mahdollisuus asettaa valmisteverottomuusjärjestelmässä veroedustaja Suomeen poistuisi. Ehdotetulla muutoksella ei arvioida olevan vaikutuksia veroedustajien liiketoimintaan, koska he voivat pääsääntöisesti toimia rekisteröitynä vastaanottajana jatkossa.

Venäjälle liikennöivien junien muonituksen verottomuuden lakkaamisella olisi vaikutuksia liiketoimintaa harjoittaville yrityksille. Muutoksella olisi negatiivisia vaikutuksia yritysten kannattavuuteen ja se aiheuttaisi yrityksille lisäkustannuksia, koska Suomen ja Venäjän puolella tapahtuvaa myyntiä varten tulisi pitää erillisiä varastoja ja kirjanpitoja.

Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen väliseen tavaroiden liikkumiseen sovelletaan nykyisin yksinkertaistettuja tullimuodollisuuksia. Ahvenanmaan siirtoja koskevan poikkeuksen nojalla menettely yksinkertaistuisi.

Kulutukseen luovutettuja tuotteita koskevilta osin esitys yksinkertaistaa ja yhdenmuukaistaa valmisteverotuksen menettelyjä sisä-

markkinoilla, millä arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia alan yrityksille.

5 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Tullihallituksen kanssa.

Esityksestä pyydettiin lausunto sosiaali- ja terveysministeriöltä, oikeusministeriöltä, ulkoministeriöltä, Ahvenanmaan maakuntahallitukselta, Tullihallitukselta, Valviralta (Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto), Elinkeinoelämän keskusliitolta, Elintarviketeollisuusliitto ry:ltä, Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry:ltä, Tupakkateollisuusliitto ry:ltä, Suomen alkoholijuomakauppayhdistys ry:ltä, Öljy- ja kaasualan keskusliitolta, Energiateollisuus ry:ltä, Alko Oy:ltä, Avekra Oy:ltä, Philip Morris Oy:ltä ja VR-Yhtymä Oy:ltä.

Lausunnoissa on esitetty erilaisia täsmennyksiä ja lisäyksiä esitykseen ja sen perusteluihin, jotka on pyritty ottamaan huomioon. Ehdotusta on pidetty lausunnoissa kannatettava, koska se yksinkertaistaa valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumista ja parantaa yritysten toimintaedellytyksiä. Lausunnoissa on kannatettu voimassa olevan lain mukaisen menettelyn säilyttämistä Suomen alueella tapahtuvissa tuotteiden siirroissa. Lausunnon antajien näkökohdat on myös tältä osin otettu huomioon ja esityksessä ehdotetaan vain tarkennuksia voimassa olevan lain mukaiseen menettelyyn.

Lausunnoissa on tuotu esiin, että väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvien siirtojen osalta vakuuden tulisi voida antaa myös tuotteiden kuljettaja tai tuotteiden omistaja, koska valmisteverotusdirektiivi antaa tähän jäsenmaille mahdollisuuden. Esityksessä mainituilla perusteilla tätä ei kuitenkaan ehdoteta. Lisäksi lausunnoissa on esitetty, että nykyinen junien valmisteveroton muonitus tulisi säilyttää. Tätä ei kuitenkaan esitetä esityksessä mainituilla perusteilla.

Esityksessä on otettu huomioon lausunnoissa mainittu Eduskunnalle syksyllä 2009 annettu hallituksen esitys laiksi toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain muuttamisesta (180/2009), jossa on säädetty muun muassa tupakkatuotteiden maahan tuonnin rajoituksista.

Oikeusministeriö on esittänyt lausunnosaan, että oikaisuvaatimusmenettely selkeyttäisi oikaisuasian ja valituksen vireillepanoa ja niiden käsittelyä. Valmisteverotusdirektiivin täytäntöönpanolle varatun ajan puitteissa

ei tässä yhteydessä ole ollut mahdollista ottaa huomioon oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöönottoa valmisteverotuksessa, vaan tämän toteuttaminen jää myöhemmin annettavan esityksen varaan.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Valmisteverotuslaki

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin siitä, että valmisteverot suoritetaan valtiolle. Lisäksi määriteltäisiin lain soveltamisala ja lain suhde valmisteverolakeihin. Pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia.

Lakia sovellettaisiin yhteisössä yhdenmukaistetun valmisteverotuksen piiriin kuuluiin tuotteisiin eli energiatuotteisiin, sähköön, alkoholiin ja alkoholijuomiin sekä valmistettuun tupakkaan. Valmisteverotusdirektiivin 1 artiklan mukaan direktiivissä vahvistetaan yleinen järjestelmä, joka koskee direktiivin 2003/96/EY soveltamisalaan kuuluvien energiatuotteiden ja sähköön, direktiivien 92/83/ETY ja 92/84/ETY soveltamisalaan kuuluvien alkoholin ja alkoholijuomien sekä direktiivien 95/59/EY, 92/79/ETY ja 92/80/ETY soveltamisalaan kuuluvan valmistetun tupakan kulutuksesta välittömästi tai välillisesti kannettavaa valmisteveroa. Valmisteverotuksen tuotekohtaiset direktiivit on Suomessa pantu täytäntöön tuotekohtaisilla valmisteverolaeilla.

Voimassa olevan lain mukaan valmisteverotuslakia sovelletaan mineraaliöljyihin. Mineraaliöljyt korvattaisiin valmisteverotusdirektiivin mukaisesti sähköllä ja energiatuotteilla, joilla tarkoitettaisiin nestemäisiä polttoaineita, kivihiiltä, maakaasua ja eräitä muita energiatuotteita.

Lakia sovellettaisiin myös kansallisen valmisteveron alaisiksi säädettyihin tuotteisiin. Kansallisesti valmisteveron alaisia ovat Suomessa esimerkiksi virvoitusjuomat, eräät juomapakkaukset, savukepaperi, muu tupakkaa sisältävä tuote ja mäntyöljy.

Lisäksi Suomessa kannetaan valmisteveron luonteisia veroja eräistä muista tuotteista. Varmuusvarastoinnista ja muusta huoltovarmuuden turvaamisesta valtiolle aiheutuvien menojen rahoittamiseksi on sähköstä, kivihiilestä ja maakaasusta valmisteveron lisäksi suoritettava huoltovarmuusmaksua huoltovarmuusrahastoon. Huoltovarmuusmaksua suoritetaan samojen perusteiden mukaan kuin varsinaista valmisteveroa. Voiteluöljyistä ja -valmisteista kannetaan öljyjättemaksua. Öljysuojamaksua kannetaan Suomeen tuotavista ja Suomen kautta kuljetettavista öljytuotteista. Lisäksi kaatopaikalle toimitettavasta jätteestä kannetaan jätteen veroa.

Valmisteverotuslaki sisältäisi kaikille valmisteveroille yhteiset aineelliset ja menettelylliset säännökset. Valmisteverotuslaki olisi yleislaki, jonka säännös syrjäytyisi, jos tuotekohtaiseen valmisteverotuslakiin sisältyisi asiaa koskeva erityissäännös. Yhdenmukaistetun valmisteverotuksen alaisiin tuotteisiin sovellettaisiin lakia, ellei olisi muuta säädetty. Kansallisiin valmisteveron alaisiin tuotteisiin sovellettaisiin ensisijaisesti niitä koskevaa erityislakia ja valmisteverotuslaki tulisi sovellettavaksi siltä osin, kuin erityislaissa on siitä säädetty.

Valmisteveron alaisten tuotteiden veron määräämisen perusteista ja veron määristä säädettäisiin asianomaisissa valmisteverolaeissa. Tuotekohtaisissa valmisteverolaeissa säädetään tarkemmin siitä, mitkä tuotteet ovat valmisteveron alaisia ja valmisteverojen määrästä. Tuotekohtaiset valmisteverolait sisältävät myös sellaiset erityissäännökset, jotka koskevat vain tiettyä valmisteveroa. Pykälässä todettaisiin valmisteverolaeissa säädetävän veron määräämisen perusteista eikä veron perusteesta, kuten voimassa olevassa laissa. Veron perusteella yleensä tarkoitetaan veron laskentaperustetta, joka voi olla esimerkiksi kilo tai litra. Koska valmisteverola-

eissa säädetään muistakin seikoista, pykälää on tarpeen täsmentää. Valmisteverolaeissa käytetään käsitettä veron määräämisen perusteet kuvaamaan niitä säännöksiä, joissa säädetään verovelvollisuuden edellytyksistä ja valmisteveron määrästä.

Ahvenanmaa on kolmas alue, joka kuuluu yhteisön tullialueeseen, mutta ei valmisteverolueeseen. Pykälässä ehdotetaan mainittavaksi siitä, että Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista valmisteverotuslain säännöksiin säädetään Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetussa laissa (1266/1996).

Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 1 artikla.

2 §. Alueellinen soveltamisala. Valmisteverotusdirektiivin 2 artiklan mukaan valmisteveron alaisista tavaroista kannetaan valmistevero silloin, kun ne tuotetaan yhteisön alueella, mihin tarvittaessa luetaan mukaan erottaminen, tai kun ne tuodaan yhteisön alueelle. Alueperiaatteen mukaan jokainen jäsenvaltio verottaa vain sen omalla alueella tapahtuvia toimintoja. Pykälässä säädettäisiin siitä, että valmisteveron alaisia tuotteita olisivat ne 1 §:ssä tarkoitetut tuotteet, jotka valmistetaan Suomessa, vastaanotetaan Suomessa toisesta jäsenvaltiosta tai tuodaan Suomeen yhteisön ulkopuolelta, jolla tarkoitetaan tuontia myös kolmansilta alueilta. Valmisteveron alaisten tavaroiden tuonnilla tarkoitettaisiin valmisteveron alaisten tuotteiden saapumista yhteisön alueelle, paitsi jos tavarat olisi asetettu niiden yhteisön alueelle saapumisen yhteydessä tullisuspensiomenettelyyn tai -järjestelmään, sekä niiden poistumista tullisuspensiomenettelystä tai -järjestelmästä.

Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 2 artikla.

3 §. Tullilainsäädännön soveltaminen. Valmisteverotusdirektiivissä on uudistettu tuotteiden tuontiin liittyvää menettelyä siten, että valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuontipaikasta eteenpäin. Tuotteet voi lähettää tuontipaikasta ainoastaan tuontijäsenvaltiolta luvan saanut rekisteröity lähettäjä. Näitä siirtoja valvotaan EMCS:n avulla.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että tuotteiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen jälkeen tuotteita voidaan siirtää verottomasti ainoastaan väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Jos tuotteita ei aseteta väliaikaisen verottomuuden järjestelmään, valmisteverot tulisi maksaa ennen tuotteiden tuontia eli vapaaseen liikkeeseen luovuttamista. Tällöin sovellettaisiin soveltuvin osin tullilainsäädäntöä. Säännös tulisi sovellettavaksi erityisesti silloin, kun tuotteita tuotaisiin muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin ja erityisesti, kun verovelvollisena olisi yksityishenkilö. Valmisteverot kannettaisiin tullauksen yhteydessä ja verotusmenettelyyn sovellettaisiin muutoinkin tullia koskevia säännöksiä.

Koska 1 momentin säännöksen vuoksi saattaa esiintyä tilanteita, että tullin rekisteröity asiakas joutuisi siirtymään myös tuotteista kannettavien tullien osalta käteisasiakkaaksi, ehdotetaan pykälän toiseen momenttiin poikkeusta. Tullilainsäädäntöä ei sovellettaisi valmisteveron kantamisessa, jos verovelvollinen on tullin rekisteröity asiakas. Valmisteveron kantaminen ei tällöin tapahtuisi tullauksen yhteydessä, vaan verovelvollinen ilmoittaisi ja maksaisi tuotteiden valmisteverot niiden säännösten mukaan, jotka koskevat muuta verovelvollista kuin verokausi-ilmoittajaa. Säännös soveltuisi esimerkiksi sellaiseen tilanteeseen, kun huolitsija haluaisi suorittaa tuoduista tuotteista tullien lisäksi myös valmisteverot.

Pykälän 3 ja 4 momentissa säädettäisiin valmisteverotusdirektiivin 3 artiklan mukaisesti siitä, että tuotaessa tai vietäessä tuotteita kolmansille alueille, tulisi soveltaa yhteisön tullisäännöksissä säädetyt muodollisuuksia soveltuvin osin. Tällöin lain 4 ja 8 lukua, jotka koskevat väliaikaisen verottomuuden järjestelmää, ei sovellettaisi tullisuspensiomenettelyssä tai -järjestelmässä oleviin tuotteisiin. Koska valmisteveron alaisten tavaroiden tuontiin sovelletaan myös EY:n tullilainsäädännön säädöksiä muun muassa tavaroiden valvonnasta, ei ole tarpeen soveltaa valmisteverotuksen valvontajärjestelmää.

Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 3 artiklan 1 ja 2 alakohta.

4 §. Toimivaltainen viranomainen. Valmisteverotuksen toimittaminen samoin kuin verotuksen valvonta ja muut viranomaistehtävät kuuluisivat tullilaitoksen toimivaltaan kuten nykyisinkin.

Toimivaltuussäännöksiä ehdotetaan muutettavaksi nykyistä joustavammiksi siten, että laissa ei enää yksityiskohtaisesti säädettäisi verotustoimivaltuuksien jakautumisesta tulliviranomaisen sisällä vaan tältä osin päätösvalta siirrettäisiin Tullihallitukselle. Tämän tarkoituksena olisi mahdollistaa valmisteverotustoimintojen nykyistä tarkoituksenmukaisempi organisointi. Pykälässä säädettäisiin, että Tullihallitus antaisi määräykset tullilaitoksen sisäisestä toimivallasta ja tehtävien jaosta.

Tulliviranomaisen toimivaltuudet säilyisivät ennallaan. Kaikki tullilaissa luetellut toimenpiteet olisivat mahdollisia valmisteverojen kantamisen varmistamiseksi.

5 §. Maantieteelliset määritelmät. Valmisteverotusdirektiiviä sovelletaan yhteisön alueeseen. Voimassa olevassa laissa ei määritellä maantieteellistä soveltamisaluetta tarkasti, vaan viitataan EY:n valmisteveroalueeseen. Koska laissa säädettäisiin tarkemmin verottomista siirroista yhteisön alueella, laissa määriteltäisiin myös maantieteelliset käsitteet.

Yhteisöllä ja yhteisön alueella tarkoitettaisiin jäsenvaltioiden alueita. Jäsenvaltiolla ja jäsenvaltion alueella tarkoitettaisiin yhteisön kunkin jäsenvaltion aluetta, johon sovelletaan yhteisön lainsäädäntöä, lukuun ottamatta kolmansia alueita. Pykälässä lueteltaisiin kolmannet alueet. Suomella tarkoitettaisiin yhteisön lainsäädännön mukaista Suomen tasavallan aluetta, johon luetaan mukaan Ahvenanmaan maakunta. Ahvenanmaan maakunnassa sovellettaisiin samanlaista aineellista valmisteverolainsäädäntöä kuin muualla Suomessa.

Kolmannella maalla tarkoitettaisiin yhteisön alueen ulkopuolisia valtioita tai alueita. Lisäksi todettaisiin se, että eräät alueet, kuten esimerkiksi Monaco, San Marino tai Mansaari, eivät olisi kolmansia maita ja mainitaisiin siirroista näille alueille.

6 §. Muut määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin tullikoodeksi ja sen soveltamisasetus sekä tullimenettelyjä. Väliaikaisen verotto-

muuden järjestelmällä tarkoitettaisiin järjestelmää, jossa voidaan valmistaa, jalostaa, pitää hallussa tai siirtää valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisesti valmisteverottomina. Valtuutetun varastonpitäjän ja verottoman varaston määritelmät vastaisivat voimassa olevaa lakia.

Rekisteröidyllä vastaanottajalla tarkoitetaan sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka voi ansiotoiminnassaan vastaanottaa valmisteveron alaisia tavaroita toisesta jäsenvaltiosta sekä Suomessa tai toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevasta tuontipaikasta väliaikaisen valmisteverottomuuden järjestelmässä. Rekisteröity vastaanottaja muistuttaa voimassa olevassa laissa tarkoitettua rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa.

Laissa määriteltäisiin väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja, jolla tarkoitettaisiin sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka voisi ansiotoiminnassaan vastaanottaa tietyn määrän valmisteveron alaisia tuotteita tietyltä lähettäjältä tietynä ajankohtana toisesta jäsenvaltiosta tai Suomessa sijaitsevasta tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

Rekisteröidyllä lähettäjällä tarkoitettaisiin sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka voisi ansiotoiminnassaan ainoastaan lähettää valmisteveron alaisia tavaroita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuotteiden vapaaseen liikkeeseen luovutuksen jälkeen.

Tietokoneistetulla järjestelmällä tarkoitettaisiin EMCS -järjestelmää.

Etämyynti vastaisi pääosin voimassa olevassa laissa tarkoitettua kaukomyyntiä. Etämyynti ei koskisi yritysten hankkimia tuotteita. Etämyyjällä tarkoitettaisiin myyjää, joka myy tuotteita Suomeen etämyynnillä.

Veroedustajalla tarkoitettaisiin sellaista Suomeen sijoittautunutta henkilöä, jonka etämyyjä on nimennyt ja jonka tulliviranomainen on hyväksynyt suorittamaan valmisteverot etämyyjän puolesta Suomessa vastaanotetuista tuotteista.

Hallussapidolla kaupallisessa tarkoituksessa tarkoitettaisiin sitä, että joku muu kuin yksityishenkilö pitää hallussaan tuotteita tai sitä, että yksityishenkilö pitää tuotteita hallussaan ja kuljettaa niitä muuta kuin omaa käyttötään varten.

Valmisteveron alaisten tavaroiden tuonnilla tarkoitettaisiin valmisteveron alaisten tuotteiden saapumista yhteisön alueelle, paitsi jos tavarat on asetettu niiden yhteisön alueelle saapumisen yhteydessä tullisuspensiomenettelyyn tai -järjestelmään, sekä niiden poistumista tullisuspensiomenettelystä tai -järjestelmästä.

Suoralla luovutuksella tarkoitettaisiin sitä, että valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä muualla kuin valtuutetun varastonpitäjän verottomassa varastossa tai rekisteröidyn vastaanottajan vastaanottoaikas-

sa. Verokaudella tarkoitettaisiin kalenterikautta. Verokausi-ilmoittajalla tarkoitettaisiin valtuutettua varastonpitäjää, rekisteröityä vastaanottajaa, veroedustajaa sekä niitä verovelvollisia, joihin asianomaisen valmisteverolain tai muun lain mukaan sovelletaan rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa koskevia säännöksiä. Useimpiin valmisteverolakeihin samoin kuin esimerkiksi jäteverolakiin ja lakiin öljysuojarahastosta sisältyy viittauksia rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa koskeviin säännöksiin. Koska uudessa valmisteverotuslaissa ei enää muussa yhteydessä mainittaisi rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa, olisi verokausi-ilmoittajan määritelmään tarpeellista sisällyttää maininta siitä, että nämä viittaukset koskisivat niitä säännöksiä, jotka soveltuvat verokausi-ilmoittajaan.

Tuontipaikalla tarkoitetaan paikkaa, jossa tavarat ovat silloin, kun ne luovutetaan vapaaseen liikkeeseen. Vientipaikalla tarkoitetaan sitä paikkaa, jossa valmisteveron alaiset tuotteet poistuvat yhteisön alueelta. Vienti-jäsenvaltiolla tarkoitettaisiin sitä jäsenvaltiota, jossa vienti-ilmoitus annetaan tullikoodexin 161 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Lisäksi määriteltäisiin valmisteverotusdirektiivin soveltamisasetus ja yhdenmukaistetun valmisteveron alainen tuote.

Pykälällä pannaan täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 4 artikla.

2 luku Verovelvollisuus

7 §. Veron suorittamisvelvollisuus. Valmisteverotusdirektiivin mukaan sisämarkkinoi-

den toimivuuden takia on tarpeen, että valmisteveron käsite ja valmisteverosaatavan syntymistä koskevat edellytykset ovat samat kaikissa jäsenvaltioissa. Lisäksi on tarpeen yhteisötasolla tarkentaa, milloin valmisteveron alaiset tavarat luovutetaan kulutukseen ja kuka on velvollinen maksamaan valmisteveron. Valmisteverotusdirektiivin 7 artiklan 1 kohdan mukaan valmisteverosaatava syntyy siinä jäsenvaltiossa ja siinä ajankohtana, jossa ja jolloin tavarat luovutetaan kulutukseen.

Pykälässä säädettäisiin siitä, että valmisteveron suorittamisvelvollisuus syntyisi, kun valmisteveron alainen tuote luovutetaan kulutukseen Suomessa, jollei tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa muuta säädetä. Veron suorittamisvelvollisuus voisi näin ollen syntyä myös sen mukaan kuin muualla tässä laissa tai valmisteverolaeissa säädetään.

8 §. Kulutukseen luovutus. Valmisteverovelvollisuus ei synny niin kauan kuin tavarat ovat väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Valmisteverotuksessa verovelvollisuus lykätään siihen ajankohtaan, kun tuotteet luovutetaan kulutukseen. Tämä mahdollistaa väliaikaisen verottomuuden järjestelmän, jossa ollessaan ja liikkeessään tavarat ovat verottomia, koska niitä ei ole silloin vielä luovutettu kulutukseen.

Pykälässä säädettäisiin siitä, mitä kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan. Kulutukseen luovutuksella tarkoitettaisiin sitä, että tuotteet poistuvat tai ne poistetaan väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä. Tällä tarkoitetaan myös sitä, että tuotteeseen lakataan soveltamasta sanottua järjestelmää. Kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan esimerkiksi tuotteiden poistumista verottomasta varastosta. Voimassa olevassa laissa tarkoitettussa häviökin ilmenemisessä olisi myös kyse kulutukseen luovutuksesta.

Kulutukseen luovutuksella tarkoitettaisiin sitä, että valmisteveron alaisia tuotteita pidettäisiin hallussa väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella, jos valmisteveroa ei ole suoritettu tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain nojalla. Tällä tarkennettaisiin sitä, että kulutukseen luovutuksena pidetään kaikki niitä tilanteita, kun tuotteita, joista ei ole valmisteveroa suoritettu, tavataan väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ul-

kopuolella eikä tuotteiden verottomuudelle myöskään ole perustetta.

Pykälän 3 kohdan mukaan kulutukseen luovutuksella tarkoitettaisiin sitä, että valmisteveron alaisia tuotteita valmistettaisiin tai jalostettaisiin väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella. Tuotteita pidetään kulutukseen luovutettuina, jos niitä valmistetaan muualla kuin verottomassa varastossa.

Kulutukseen luovutuksella tarkoitettaisiin tuotteiden tuontia yhteisön ulkopuolelta kolmansista maista tai kolmansilta alueilta, jollei niitä välittömästi siirretä väliaikaisen verottomuuden järjestelmään. Kulutukseen luovutus tapahtuisi samanaikaisesti vapaaseen liikkeeseen luovutuksen kanssa, ellei tuotteita siirrettäisi väliaikaisen verottomuuden järjestelmään rekisteröidyn lähettäjän toimesta. Tullilainsäädännön mukaan vapaaseen liikkeeseen luovutus tapahtuu tulli-ilmoituksella. Tuotteiden saavuttua yhteisön alueelle ne voidaan myös asettaa erilaisiin tullisuspensiojärjestelmiin tai tullimenettelyihin kuten passitusjärjestelmään. Jos valmisteveron alaiset tuotteet olisivat jossakin tullimenettelyssä, katsottaisiin tuonnin tapahtuvan vasta, kun tavarat poistuisivat tästä tullimenettelystä ja ne luovutettaisiin vapaaseen liikkeeseen.

Kulutukseen luovutuksella tarkoitettaisiin edellä kuvattuja tilanteita riippumatta siitä, mistä syystä se on aiheutunut. Näin ollen kulutukseen luovutuksen katsottaisiin tapahtuneen myös silloin, kun tuotteet poistetaan sääntöjenvastaisesti väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä tai tuotteita tuotetaan väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella tai tuotteita tuodaan säännönvastaisesti Suomeen. Kaikenlainen väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella tapahtuva verottomien tuotteiden tuottaminen, jalostaminen, hallussapito tai liikkuminen aiheuttaisi tuotteiden kulutukseen luovutuksen.

Valmisteverotusdirektiivin 7 artiklan 3 kohdassa säädetään siitä, että kulutukseen luovutus tapahtuu, kun rekisteröity vastaanottaja tai verovapautukseen oikeutettu vastaanottaja, kuten diplomaattinen edustusto, vastaanottaa valmisteveron alaiset tavarat tai kun valmisteveron alaiset tavarat on vastaanotettu suoran luovutuksen paikassa. Tuotteet poistuvat väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä, kun rekisteröity vastaanottaja, väli-

aikaisesti rekisteröity vastaanottaja tai muu 18 §:ssä tarkoitettu henkilö tai taho vastaanottaa tuotteet. Kulutukseen luovutuksella tarkoitettaisiin sitä, että rekisteröity vastaanottaja, väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja tai 18 §:ssä tarkoitettu henkilö tai taho vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita ja sitä, että valmisteveron alaisia tuotteita vastaanotetaan suorassa luovutuksessa.

Valmisteverotusdirektiivissä ei enää viitata erikseen hävikkiin, koska siinä katsotaan, että hävikin ilmenemisessä on automaattisesti kyse kulutukseen luovutuksesta. Selvyyden vuoksi kuitenkin säädettäisiin, että kulutukseen luovutuksella tarkoitettaisiin sitä, että verottomassa varastossa todetaan tuotteiden selvittämätöntä kulutusta.

Pykälän 8 kohdan mukaan kulutukseen luovutuksella tarkoitettaisiin sitä, että tuotteita otettaisiin omaan käyttöön verottomassa varastossa. Säännös vastaa voimassa olevan lain 15 §:ää. Selvyyden vuoksi erillinen säännös omasta kulutuksesta säilytettäisiin laissa.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 7 artiklan 2 ja 3 kohdat, joissa määritellään se, milloin kulutukseen luovutus tapahtuu.

9 §. Tuotteiden tuhoutuminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Valmisteverotusdirektiivin 7 artiklan 4 kohdassa säädetään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä olevien tuotteiden tuhoutumisesta ja menettämisestä. Pykälässä säädettäisiin vastaavasti tuotteiden tuhoutumisesta ja menettämisestä. Tällä säännöksellä vahvistettaisiin sitä periaatetta, että valmisteveroa kannetaan tuotteiden kulutuksesta. Kulutukseen luovutuksena ei pidettäisi tuotteiden täydellistä tuhoutumista tai lopullista menettämistä, joka olisi tapahtunut väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuotteiden luonteesta johtuvan syyn, ylivoimaisen esteen tai ennalta arvaamattoman tapahtuman seurauksena ja joka on näytetty toteen. Tuotteita pidetään täydellisesti tuhoutuneina tai lopullisesti menetettyinä, kun niitä ei ole enää mahdollista käyttää valmisteveron alaisina tuotteina.

Pykälä koskisi väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä olevien tuotteiden tuhoutumista tai menettämistä. Kulutukseen luovutuksena ei pidettäisi tuotteiden tuhoutumista, jos se tapahtuisi tuotannon, jalostuksen tai hal-

lussapidon aikana verottomassa varastossa tai tuotteiden siirtojen aikana väliaikaisen verotomuuden järjestelmässä. Tuotteet eivät kuitenkaan olisi verottomuusjärjestelmässä, kun niitä kuljetetaan verottomasta varastosta verolliseen kulutukseen, tai sen jälkeen, kun rekisteröity vastaanottaja olisi vastaanottanut tuotteet. Jos tuotteiden tuhoutuminen tapahtuisi näissä tilanteissa, tällöin tulisi soveltaa kulutukseen luovutettuja tuotteita koskevia säännöksiä.

Pykälä vastaisi suurelta osin sisällöltään voimassa olevan lain 16 §:n 5 kohtaa, jonka mukaan verotonta on valmisteverottomuusjärjestelmässä tapahtunut tuotteen valmistuksen, jalostuksen, varastoinnin tai kuljetuksen aikana tuotteen perusominaisuuksista tai odottamattomista tapahtumista tai ylivoimaisista esteistä johtuva hävikki. Tuotteen perusominaisuuksista johtuva hävikki vastaisi tuotteesta johtuvia syitä. Tuotteen luonteesta johtuvalla syyllä tarkoitettaisiin vanhentumista, haihtumista tai näihin verrattavaa tuotteen ominaisuuksiin liittyvää syytä. Tuotteen luonteesta johtuvina syinä voitaisiin pitää niitä samoja syitä kuin, mitä on pidetty tuotteen perusominaisuuksista johtuvina syinä.

Ennalta arvaamaton tapahtuma vastaisi voimassa olevassa laissa tarkoitettuja odottamattomia tapahtumia. Vaikka verovelvollinen toimisi huolellisesti, voivat tuotteet silti tuhoutua. Ennalta arvaamattoman tapahtuman tai ylivoimaisen esteen aiheuttamaa tuhoutumista ei voi ennalta estää. Näissä tilanteissa verovelvollinen ei voi toimenpiteillään estää tuotteiden tuhoutumista. Ennalta arvaamattomana tapahtumana pidettäisiin esimerkiksi tulipaloa, tuotteiden rikkoutumista, vesivahinkoa, liikenneonnettomuutta tai muuta vastaavaa tapahtumaa, mutta ei kuitenkaan varkautta tai inventaarioeroja.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on arvioinut ylivoimaisesta esteestä johtunutta hävikkä ennakkoratkaisussaan (C-314/06, Societe Pipeline Mediterranee ja Rhone, 18.12.2007). Ratkaisun mukaan järjestelmädirektiivin 14 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu ylivoimaisen esteen käsite tarkoittaa epätavallisia ja ennalta arvaamattomia olosuhteita, joihin valtuutetun varastonpitäjän ei ole ollut mahdollista vai-

uttaa ja joiden seurauksia ei olisi voitu välttää kaikesta kyseisen varastonpitäjän noudattamasta huolellisuudesta huolimatta. Edellytys, jonka mukaan olosuhteiden on oltava sellaisia, ettei valtuutetun varastonpitäjän ole ollut mahdollista vaikuttaa niihin, ei rajoitu pelkästään kyseiseen varastonpitäjään liittyvämmiin olosuhteisiin aineellisessa tai fyysisessä mielessä, vaan sillä tarkoitetaan myös olosuhteita, jotka objektiivisesti katsoen vaikuttavat siltä, että ne ovat valtuutetun varastonpitäjän määräysvallan tai vastuualueen ulkopuolella.

Väliaikaisen verotomuuden järjestelmässä olevien valmisteveron alaisten tuotteiden täydellinen tuhoutuminen tai lopullinen menettäminen olisi näytettävä toteen sen jäsenvaltion toimivaltaisista viranomaisista tyydyttävällä tavalla, jossa tuotteet tuhoutuivat tai ne menetettiin. Jos ei olisi mahdollista määrittää, missä tuhoutuminen tai menettäminen tapahtui, olisi se näytettävä toteen sen jäsenvaltion toimivaltaisista viranomaisista tyydyttävällä tavalla, jossa se havaittiin. Jos tuotteet tuhoutuvat tai ne menetetään Suomessa, tai tuotteiden tuhoutuminen tai menettäminen havaitaan Suomessa, olisi se näytettävä toteen tulliviranomaista tyydyttävällä tavalla.

Suomessa tapahtunut tuotteiden tuhoutuminen tai lopullinen menettäminen olisi aina näytettävä toteen tulliviranomaiselle. Viime kädessä tulliviranomainen arvioi täyttyvätkö pykälässä säädetyt edellytykset. Viranomaisen olisi voitava todeta tuhoutuminen, tai verovelvollisen tulisi jälkikäteen esittää luotettava selvitys tuhoutumisen syystä ja tuhoutuneiden tuotteiden määrästä. Tuhoutumisesta annettava luotettava selvitys olisi perusedellytys sille, ettei tuotteita katsota luovutetuksi kulutukseen.

10 §. Tuotteiden hävittäminen. Pykälässä säädettäisiin tuotteiden hävittämisestä. Pykälässä ehdotetaan, että kulutukseen luovutuksena ei pidetä väliaikaisen verotomuuden järjestelmässä olevien tuotteiden hävittämisestä, jos se on tapahtunut tulliviranomaisen luvalla. Hävitetyistä tuotteista ei ole syytä kantaa valmisteveroa.

Verottamatta voitaisiin jättää ainoastaan sellaiset tuotteet, joista voidaan varmistua, että niitä ei tulla luovuttamaan kulutukseen. Hävittämisen olisi tapahduttava tulliviran-

omaisen valvonnassa tai muutoin hyväksyttävällä tavalla.

11 §. *Sääntöjenvastainen menettely väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.* Pykälässä säädettäisiin valmisteverotusdirektiivin 10 artiklan mukaisesti sääntöjenvastaisuuksista.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, että tuotteet katsotaan luovutetuksi kulutukseen Suomessa, jos valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä siirrettäessä on tapahtunut Suomessa sääntöjenvastaisuus, joka on johtanut tuotteiden poistumiseen väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä siirrettäessä on havaittu Suomessa sääntöjenvastaisuus, joka on johtanut tuotteiden poistumiseen väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä ja jos ei ole mahdollista määrittää, missä sääntöjenvastaisuus tapahtui, kulutukseen luovutuksen katsotaan tapahtuneen Suomessa sinä ajankohdalla, jona sääntöjenvastaisuus havaittiin. Tulliviranomaisen olisi ilmoitettava 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa asiasta lähdejäsenvaltion viranomaisille.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin siitä, jos Suomesta lähteneet tuotteet eivät saavu määräpaikkaansa. Jos väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä olevat tuotteet ovat lähteneet Suomesta, eivätkä ole saapuneet määräpaikkaansa eikä siirron aikana ole havaittu sääntöjenvastaisuutta, joka olisi johtanut tuotteiden poistumiseen järjestelmästä, katsottaisiin tuotteiden kulutukseen luovutuksen tapahtuneen tällöin Suomessa siirron alkaessa, ellei neljän kuukauden kuluessa tämä lain 56 §:n mukaisesta siirron alkamisesta osoiteta tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla, että siirto on päätynyt 57 §:n mukaisesti, tai osoiteta paikkaa, jossa sääntöjenvastaisuus on tapahtunut.

Jos tuotteita on lähetetty Suomesta, eivätkä ne ole saapuneet määräpaikkaan ja jos 55 §:ssä säädetyt vakuuden antanut henkilö ei ole tiennyt tai ei ole voinut tietää, että tuotteet eivät ole saapuneet määränpaikkaan, hänellä on siitä lukien, kun tulliviranomaiset toimittivat tämän tiedon, yksi kuukausi aikaa osoittaa siirron päättyneen 57 §:n mukaisesti

tai osoittaa paikka, jossa sääntöjenvastaisuus on tapahtunut.

Valmisteverotusdirektiivin 10 artiklan 5 kohdan mukaan, jos kuitenkin 2 tai 4 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa kolmen vuoden kuluessa 20 artiklan 1 kohdan mukaisesta siirron alkamispäivästä saadaan selville, missä jäsenvaltiossa sääntöjenvastaisuus todella tapahtui, sovelletaan 1 kohdan säännöksiä. Tällöin sen jäsenvaltion, jossa sääntöjenvastaisuus tapahtui, toimivaltaisten viranomaisen on ilmoitettava asiasta sen jäsenvaltion, jossa valmisteverosaatava on kannettu, toimivaltaisille viranomaisille, ja nämä palauttavat tai peruuttavat veron heti, kun on saatu todiste valmisteveron kantamisesta toisessa jäsenvaltiossa.

Jos 2 tai 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa kolmen vuoden kuluessa siirron alkamispäivästä saadaan selville, että sääntöjenvastaisuus tapahtui muussa jäsenvaltiossa, tulliviranomainen palauttaisi kannetut valmisteverot sen jälkeen, kun sille olisi esitetty todiste siitä, että valmisteverot on kannettu siinä jäsenvaltiossa, jossa kulutukseen luovutus tapahtui. Jos tuotteista olisi kannettu valmisteverot toisessa jäsenvaltiossa, mutta kolmen vuoden kuluessa siirron alkamispäivästä saadaan selville, että tuotteiden kulutukseen luovutukseen johtanut sääntöjenvastaisuus tapahtui Suomessa, tulliviranomainen ilmoittaisi asiasta tuotteista valmisteverot kantaneen jäsenvaltion viranomaisille.

Valmisteverotusdirektiivin 10 artiklan 6 kohdassa määritellään sääntöjenvastaisuus. Vastaavasti sääntöjenvastaisuus määriteltäisiin 7 momentissa. Sääntöjenvastaisuudella tarkoitettaisiin tässä pykälässä sellaista tilannetta, joka syntyy väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuotteiden siirron aikana ja jonka johdosta kyseisten tuotteiden siirto tai sen osa ei ole päätynyt 57 §:n mukaisesti lukuun ottamatta 9 §:ssä tarkoitettua täydellistä tuhoutumista tai lopullista menettämistä.

12 §. *Verovelvolliset.* Valmisteverotusdirektiivin 8 artiklassa säädetään verovelvollisista. Valmisteverovelvolliset on jaoteltu sen mukaan, missä tilanteessa verovelvollisuus syntyy. Pykälässä ehdotetaan noudatettavaksi valmisteverotusdirektiivin rakennetta.

Pykälässä säädettäisiin verovelvollisista siinä tilanteessa, kun tuotteet poistuvat väli-

aikaisen verottomuuden järjestelmästä. Verovelvollinen olisi se valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity vastaanottaja, väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja tai muu henkilö, joka poistaa tai jonka puolesta valmisteveron alaiset tuotteet poistetaan väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä. Säännöksellä tarkoitettaisiin muun muassa sitä, että valtuutettu varastonpitäjä olisi verovelvollinen verottomasta varastosta kulutukseen luovutetuista tuotteista. Voimassa olevassa laissa säädetään varastonpitäjä verovelvolliseksi myös verollisesta hävikistä. Ehdotetussa säännöksessä ei enää erikseen säädettäisi hävikistä, koska sen ilmenemisessä olisi kyse kulutukseen luovutuksesta. Rekisteröity vastaanottaja ja väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja olisi verovelvollinen vastaanottamistaan tuotteista. Suorassa luovutuksessa verovelvollinen olisi ensisijaisesti se valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity elinkeinonharjoittaja, joka on tuotteiden vastaanottaja väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

Tietyissä tilanteissa tuotteet eivät fyysisesti poistu verottomasta varastosta, vaikka niiden kulutukseen luovutus on tapahtunut. Tällaisia tilanteita varten säädettäisiin siitä, että valmisteverovelvollinen on se valtuutettu varastonpitäjä, jonka verottomassa varastossa on todettu tuotteiden selvittämätöntä kulutusta tai jonka verottomassa varastossa valmisteveron alaiset tuotteet on otettu omaan käyttöön tai jonka verottomasta varastosta tuotteet on poistettu sääntöjenvastaisesti, ja sellainen muu henkilö, joka on osallistunut tällaiseen omaan käyttöön ottamiseen tai säännönvastaiseen poistamiseen.

Tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä saattaa tapahtua 11 §:n 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitettu sääntöjenvastaisuus, joka johtaa tuotteiden kulutukseen luovutukseen. Siirrettäessä tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä edellytetään tuotteista annettavaksi vakuus. Tällaisessa tilanteessa verovelvollinen olisi se valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity lähettäjä tai se, joka antoi tai jonka piti antaa tuotteiden siirtoa koskeva vakuus. Valmisteverotusdirektiivi antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden hyväksyä myös muut kuin lähettäjät vakuuden antajiksi. Suomeen toimitettavista tuotteista on vakuuden saattanut antaa

lähtömaassa muu kuin lähettäjä, mistä syystä valmisteverovelvollinen olisi myös se, joka antoi vakuuden. Lisäksi valmisteverovelvollinen on myös se, joka osallistui tuotteiden sääntöjen vastaiseen poistamiseen väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä ja joka oli tietoinen tai jonka olisi kohtuudella pitänyt olla tietoinen poistamisen sääntöjenvastaisuudesta.

Valmisteverovelvollinen olisi se, joka pitää sellaisia valmisteveron alaisia tuotteita, joista ei ole valmisteveroja suoritettu Suomessa, hallussa tai osallistuu tällaisten tuotteiden hallussapitoon väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella. Lisäksi verovelvollinen olisi se, joka valmistaa tai jalostaa muualla kuin verottomassa varastossa valmisteveron alaisia tuotteita tai osallistuu tällaiseen valmistamiseen tai jalostamiseen.

Yhteisön ulkopuolelta tai kolmannelta alueelta tuotavista tuotteista verovelvollinen olisi se, joka antaa ilmoituksen tai jonka puolesta tuotteista annetaan ilmoitus valmisteveron alaisten tuotteiden tuonnin yhteydessä. Jos tuotteita tuodaan maahan sääntöjenvastaisesti, verovelvollisia ovat myös muut tuontiin osallistuvat henkilöt. Ilmoituksen antajaan rinnastetaan henkilö, joka tuo tuotteita Suomeen yhteisön tullialueeseen kuuluvalta kolmannelta alueelta.

Kun muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita, kuten kansallisen valmisteveron alaisia tuotteita tai kivihiiltä, tuodaan toisesta jäsenmaasta tai yhteisön ulkopuolelta ja siirretään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä Suomen alueella, ei näiden tuotteiden siirtämisestä annettaisi vakuutta lähettävän valtuutetun varastonpitäjän tai rekisteröidyn lähettäjän toimesta. Tästä syystä ehdotetaan, että verovelvollinen olisi edellä 3 tai 6 kohdissa tarkoitettujen henkilöiden lisäksi tällöin se valtuutettu varastonpitäjä, jonka varastoon tuotteet on tarkoitus siirtää tai se rekisteröity vastaanottaja, jonka on tarkoitus ottaa tuotteet vastaan.

Lisäksi ehdotetaan, että jos 1 tai 2 momentin mukaisia verovelvollisia olisi useita, vastaisivat nämä veroista yhteisvastuullisesti.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 8 artikla. Verovelvollisuudesta säädettäisiin myös lain 9 luvussa, joka koskee toisessa jäsenvaltiossa aiemmin kulu-

tukseen luovutettuja tuotteita. Lisäksi verovelvollisuudesta säädetään tuotekohtaisissa valmisteverolaeissa.

13 §. Verovelvollisuus eräissä tilanteissa. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että se, joka on hankkinut valmisteveron alaisia tuotteita verotta tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain nojalla, on velvollinen suorittamaan tuotteista valmisteveron, jos tuotteet on käytetty muuhun kuin verottomaan tarkoitukseen. Säännös vastaisi voimassa olevan lain 10 §:n 3 momenttia. Korkein hallinto-oikeus on vuosikirjaratkaisussaan (1046/2003) katsonut, että myös muusta maasta hankittujen valmisteveron alaisten tuotteiden katsotaan olevan hankittu Suomessa sovellettavan valmisteverolainsäädännön nojalla verottomina.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin konkurssipesän verovelvollisuudesta nykyistä lakia vastaavasti. Se, joka valtuutetun varastonpitäjän konkurssiin asettamisen jälkeen luovuttaisi varastosta kulutukseen valmisteveron alaisia tuotteita, olisi velvollinen suorittamaan tuotteista valmisteveron siten kuin tässä laissa säädetään valtuutetusta varastonpitäjästä. Vaikka konkurssipesää ei pidettäisi laissa tarkoitettuna varastonpitäjänä, eikä erillistä varastonpitäjän lupaa tarvittaisi realisointia varten, konkurssipesän olisi maksettava valmisteveroa samalla tavalla kuin valtuutetun varastonpitäjän. Konkurssipesän verovastuu kulutukseen luovutetuista tuotteista ulottuisi varastossa konkurssiin asettamishetkellä olleiden tuotteiden lisäksi myös tämän ajankohdan jälkeen sinne saapuviin tuotteisiin.

Pykälän 3 momentissa säädetään voimassa olevan lain 11 § 4 momentin mukaisesti verovelvollisuudesta ulkoisen passituksen menettelyyn liittyen.

14 §. Veron määräämisen ajankohta. Valmisteverotusdirektiivin 9 artiklan mukaan on sovellettava sellaisia verosaatavan syntymistä koskevia edellytyksiä ja verokantaa, jotka ovat voimassa verosaatavan syntymispäivänä siinä jäsenvaltiossa, jossa tavarat luovutetaan kulutukseen. Suomen valmisteverotuslainsäädäntöä tulee soveltaa, jos kulutukseen luovutus tapahtuu Suomessa.

Pykälässä säädettäisiin, että valmistevero määrätään sinä päivänä voimassa olevien

säännösten mukaan, jona tuote on luovutettu kulutukseen Suomessa, tai veron suorittamisvelvollisuus on muutoin syntynyt. Kulutukseen luovutuksesta säädettäisiin 8 §:ssä. Pykälän 1 momentilla pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 9 artikla.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin siitä ajankohdasta, jonka mukaan tuonnissa valmistevero määrätään, jos tuotteita ei aseteta välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään. Yhteisön ulkopuolelta tuotavista tuotteista valmistevero määrätään sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tulliviranomainen on hyväksynyt tuotteen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskevan ilmoituksen.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, minkä ajankohdan mukaan vero olisi määrättävä, kun verottomaan tarkoitukseen hankittuja tuotteita käytetään verolliseen tarkoitukseen. Valmistevero määrätään sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, kun tuote on käytetty verolliseen tarkoitukseen.

Pykälän 4 momentti vastaa voimassa olevan lain 13 §:n 5 momenttia. Jos veronalaisia tuotteita on vastaanotettu taikka tuotu maahan kaupalliseen tai muuhun elinkeinotarkoitukseen siten, että verotusta ja valvontaa koskevia säännöksiä ei ole noudatettu, vero on määrättävä maksettavaksi sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuotteet on vastaanotettu tai tuotu maahan taikka sääntöjenvastaisuus on muutoin todettu.

15 §. Verotettavat määrät. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain mukaisesti siitä, miltä ajalta verovelvolliselle määrätään maksettavaksi valmisteveroa. Ehdotetaan, että valtuutetulle varastonpitäjälle vero määrätään kultakin verokaudelta niistä tuotteista, jotka sen verokauden aikana on luovutettu kulutukseen. Rekisteröidylle vastaanottajalle ja veroedustajalle vero määrätään kultakin verokaudelta niistä tuotteista, jotka on verokauden aikana vastaanotettu.

Tämän lain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettulle verovelvolliselle vero määrätään verokauden aikana verolliseen tarkoitukseen käytetyistä tuotteista. Tässä tilanteessa verotukseen sovellettaisiin muutoinkin, mitä re-

kisteröidystä vastaanottajasta säädetään. Muissa tilanteissa vero määrättäisiin niistä tuotteista, jotka kulloinkin on vastaanotettu tai joista muutoin on vero suoritettava.

Lisäksi säädettäisiin voimassa olevan lain 15 a §:n mukaisesti, että jos valtuutetun varastonpitäjän verottoman varaston lupa peruutetaan, varastonpitäjän olisi suoritettava valmistevero verottomassa varastossa luvan päättyessä olevista tuotteista. Valmistevero määrättäisiin tällöin luvan voimassaolon päättymistä seuraavana päivänä voimassa olevien säännösten mukaan. Vero olisi ilmoitettava ja suoritettava siten kuin 31 §:n 2 momentissa ja 46 §:n 2 momentissa säädetään. Säännöstä ei kuitenkaan sovellettaisi silloin, kun valtuutettu varastonpitäjä olisi asetettu konkurssiin.

16 §. Verosta tehtävät vähennykset. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, voimassa olevan lain mukaisesti siitä, että valtuutetulla varastonpitäjällä olisi oikeus vähentää verokaudelta suoritettavasta valmisteverosta asianomaisen verokauden aikana verottomaan varastoon palautetuista tuotteista suoritettu tai suoritettava valmistevero. Vähennys olisi perusteltu sen vuoksi, että tuotteita ei ole kulutettu. Jos tuotteet luovutetaan uudestaan kulutukseen, tulee valmisteveroa silloin suorittaa. Käytännössä esiintyy tilanteita, että on tarpeen voida palauttaa kulutukseen luovutetut tuotteet takaisin väliaikaisen verottomuuden järjestelmään. Lisäksi säädettäisiin, että vähennystä ei voisi tehdä sellaisista verottomaan varastoon palautetuista tuotteista, jotka ovat tuhoutuneet tai menetetty tuotteiden luonteesta johtuvasta syystä, kuten vanhentumisen, haihtumisen tai näihin verrattavan tuotteen ominaisuuksiin liittyvän syyn vuoksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin veron vähennysoikeudesta silloin, kun kulutukseen luovutetut tuotteet ovat tuhoutuneet tai lopullisesti menetetty. Rekisteröity vastaanottaja olisi oikeutettu vähennykseen vastaavilla edellytyksillä kuin valtuutettu varastonpitäjä. Vähentää voisi verokaudelta suoritettavasta valmisteverosta sellaisista tuotteista suoritettun tai suoritettavan veron, jotka ovat täydellisesti tuhoutuneet tai lopullisesti menetetty ennalta arvaamattoman tapahtuman tai ylivoimaisen esteen vuoksi. Vähennys voitaisiin

tehdä esimerkiksi sellaisista tuotteista, joita ei ole voitu päästää vähittäismyynnistä kuluttajille sen vuoksi, että tuotteet ovat tuhoutuneet valmistusvirheen, viallisen pakkauksen vuoksi, tulipalossa tai liikenneonnettomuudessa.

Vähennystä ei voisi tehdä sellaisista tuotteista, joiden tuhoutuminen on johtunut tuotteiden luonteesta, kuten vanhentumisesta, haihtumisesta tai näihin verrattavasta tuotteen ominaisuuksiin liittyvästä syystä. Tämä vastaisi voimassa olevaa lakia. Lisäksi säädettäisiin siitä, että vähennys voitaisiin tehdä ainoastaan sellaisista tuotteista, joiden täydellinen tuhoutuminen tai lopullinen menettäminen voidaan näyttää toteen. Vastaavasti kuin väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä edellytettäisiin, että vähennys voidaan tehdä vain niissä tapauksissa, kun tuhoutumisesta tai menettämisestä on näyttöä. Lisäksi säädettäisiin siitä, että ne tuotteet, joista tehdään vähennys, tulisi hävittää tulliviranomaisen valvonnassa tai muutoin hyväksyttävällä tavalla. Vähennys olisi mahdollinen ainoastaan, kun tuhoutuminen tapahtuu liiketoiminnan yhteydessä. Yksityishenkilöiden hallussa olevien tuotteiden osalta verovähennys ei ole mahdollinen.

Voimassa olevaa lakia vastaavasti ehdotetaan, että vähennyksen saisi tehdä se varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja, joka on suorittanut tai on velvollinen suorittamaan tuotteista valmisteveron. Jos vähennystä ei voitaisi tehdä täysimääräisenä verokaudelta suoritettavaa veroa laskettaessa, valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja saisi vähentää vähentämättä jääneen määrän kuluvan vuoden seuraavilta tai seuraavan kalenterivuoden verokausilta tehtävissä ilmoituksissa.

Jäsenmaiden välisen kuljetuksen aikana tuhoutuneista tuotteista säädetään 81 §:ssä.

3 luku Verottomuus

17 §. Valmisteverottomuus. Voimassa olevan lain mukaisesti ehdotetaan säädettäväksi siitä, että valmisteverottomia ovat tuotteet, joita valmistetaan, pidetään hallussa tai siirretään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä ja tuotteet, jotka asetetaan tullikoodeksin 98 artiklassa tarkoitettuun tullivarastoin-

timenettelyyn tai 161 artiklassa tarkoitettuun vientimenettelyyn. Valmisteveronalaisten tuotteiden verottomuudesta säädetään lisäksi asianomaisissa valmisteverolaeissa.

18 §. Vapautukset valmisteverosta. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin, että valmisteverottomia olisivat tuotteet, jotka on tarkoitettu käytettäväksi ulkovallan Suomessa toimivan diplomaattisen edustuston tai lähetetyn konsulin viraston virallisessa käytössä tai diplomaattisen edustajan tai lähetetyn konsulin tai heidän talouteensa kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaisessa käytössä. Pykälässä tarkennettaisiin sitä, millaiset käytötarkoitukset olisivat verottomia. Säännös vastaisi arvonlisäverolain 127 §:ää ja tullilain 10 §:ää. Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 12 artiklan 1 kohdan a alakohta, jonka mukaan valmisteveron alaiset tavarat on vapautettava valmisteverosta, jos ne on tarkoitettu käytettäväksi diplomaatti- ja konsulisuhteiden perusteella.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin, että valmisteverottomia olisivat tuotteet, jotka on tarkoitettu Suomessa toimivien kansainvälisten järjestöjen käyttöön näiden järjestöjen kansainvälisissä perustamissopimuksissa tai niiden toiminnan kotipaikkaa koskevissa sopimuksissa määrätyn rajoituksen ja edellytyksin. Säännös vastaisi voimassa olevaa lakia muutoin, mutta enää ei mainittaisi selvyuden vuoksi järjestöjen jäseniä, jotka pääsääntöisesti ovat itsenäisiä valtioita.

Valmisteverotusdirektiivin 12 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdissa säädetään Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltion asevoimien käyttöön ja Kyprokseen sijoitettujen Yhdistyneen kuningaskunnan asevoimien käyttöön tarkoitetuista tuotteista. Pykälän 3 ja 4 kohdan mukaan valmisteverottomia olisivat tuotteet, jotka on tarkoitettu Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltion, joka ei ole se jäsenvaltio, jossa valmisteverosaatava on syntynyt, asevoimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin sekä tuotteet, jotka on tarkoitettu 16 päivänä elokuuta 1960 allekirjoitetun Kyproksen tasavallan perustamissopimuksen nojalla Kyprokseen sijoitettujen Yhdistyneen kuningaskunnan asevoimien tai niihin liittyvän siviili-

henkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin.

Valmisteverotusdirektiivin 12 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaisesti pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädettäisiin, että valmisteverottomia olisivat tuotteet, jotka on tarkoitettu kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvaan kulutukseen, jos tällainen sopimus on hyväksyttävä tai sallittu arvonlisäverosta vapauttamisen kannalta.

Pykälän 1 momentin 6 kohdassa säädettäisiin voimassa olevan lain 16 §:n 7 a kohdan mukaisesti Euroopan Unionin Suomessa sijaitsevasta toimielimestä. Valmisteverottomia olisivat tuotteet, jotka luovutetaan Euroopan unionin Suomessa sijaitsevalle toimielimelle viralliseen käyttöön, jos tuotteiden verollinen hankintahinta on yhteensä vähintään 80 euroa, sekä tuotteet, jotka toimitaan Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle toimielimelle vastaavin edellytyksin kuin verottomuus myönnetään sijaintivaltiossa.

Valmisteverotusdirektiivin 12 artiklan 2 kohdan mukaan vapautuksiin on sovellettava isäntäjäsenvaltion vahvistamia edellytyksiä ja rajoituksia. Jäsenvaltiot voivat myöntää vapautuksen valmisteveron palautuksena. Jäsenvaltioilla on näin ollen mahdollisuus säätää käytännön menettelystä verovapauden myöntämiseksi. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin valmisteveron alaisia tuotteita voidaan myydä verotta verottomasta varastosta. Tämä vastaa voimassa olevaa käytäntöä. Lisäksi säädettäisiin myös siitä, että energiatuotteiden ja sähkön osalta verovapaus voitaisiin toteuttaa palauttamalla valmistevero, jolloin sovelletaan 83 §:n säännöksiä palauttamisesta.

Valmisteverotusdirektiivin 17 artiklan 1 kohdan mukaan valmisteveron alaisia tavaroita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottomasta varastosta sellaiselle toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle vastaanottajalle, joka on oikeutettu 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun verovapautukseen. Siirroissa on noudatettava väliaikaisesti verottomia siirtoja koskevia säännöksiä, jotka edellyttävät sähköisen hallinnollisen asiakirjan käyttöä. Lisäksi valmisteverotusdi-

rektiivin 13 artiklassa edellytetään, että tällaisissa siirroissa väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuotteiden mukana on seurattava verovapautustodistus, jonka muodon ja sisällön komissio vahvistaa. Tällä hetkellä verovapautustodistuksen muoto ja sisältö on vahvistettu Komission asetuksessa valmisteveroa koskevasta verovapaustodistuksesta (EY) N:o 31/1996.

Pykälän 3 ja 4 momentissa säädettäisiin muodollisuuksista, joita olisi noudatettava 1 momentissa mainituille tahoille tuotteita toimitettaessa. Jos tuotteita lähetetään Suomesta toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle vastaanottajalle tai toisesta jäsenvaltiosta Suomessa sijaitsevalle vastaanottajalle väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, olisi valmisteveron alaisten tuotteiden mukana oltava viranomaisen vahvistama verovapaustodistus. Verovapaustodistuksella tarkoitettaisiin asetuksen (EY) N:o 31/1996 mukaista todistusta. Todistus laadittaisiin kahtena kappaleena, joista toisen lähettäjä säilyttäisi kirjanpidossaan ja toinen liitettäisiin tuotteiden kuljetuksen mukaan. Lisäksi on noudatettava sitä, mitä 8 luvussa säädetään väliaikaisesti verottomista siirroista. Ennen tuotteiden lähettämistä olisi laadittava sähköinen hallinnollinen asiakirja.

Oikeus verovapautukseen tulisi todistaa ennen tuotteiden lähettämistä. Valtuutettu varastonpitäjä voisi lähettää tuotteet vasta, kun hän on saanut vastaanottajan sijaintivaltion toimivaltaisten viranomaisten antaman verovapaustodistuksen alkuperäisenä. Suomessa ulkoministeriö vahvistaisi 4 momentissa tarkoitetun verovapaustodistuksen. Säännös vastaisi nykyisen valmisteverotusasetuksen 3 §:n 2 momenttia.

Jos tuotteita luovutettaisiin Euroopan unionin toimielimelle Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista annetussa pöytäkirjassa edellytetyllä tavalla, 3 momentissa tarkoitetun vahvistuksen antaisi Euroopan unionin asianomainen toimielin.

Siirto Suomessa sijaitsevasta verottomasta varastosta Suomessa sijaitsevalle verottomaan hankintaan oikeutetulle taholle ei edellyttäisi sähköisen hallinnollisen asiakirjan käyttöä. Se, jolla olisi ulkoministeriön vahvistama todistus eli niin sanottu ranskalainen

paperi, voisi ostaa verotta tuotteita verottomasta varastosta.

Kun valmisteveron alaisia tuotteita tuodaan yhteisön ulkopuolelta 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen, menettelystä verottomuuden toteuttamiseksi on voimassa, mitä vastaavien tuotteiden tullittomuudesta säädetään tai määrätään.

19 §. Muonituksen verottomuus. Valmisteverotusdirektiivin 41 artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat pitää voimassa kansalliset säännöksensä vesi- ja ilma-alusten varastoja koskevista vapautuksista, kunnes neuvosto on antanut näitä varastoja koskevat yhteisön säännökset. Säännös koskee sekä jäsenvaltioiden välistä että jäsenvaltion ja kolmannen maan välistä liikennettä. Yhteisön sisäisillä matkoilla liikennöivillä aluksilla ei voida kuitenkaan myydä verottomia tuotteita aluksilta mukaan otettaviksi.

Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- ja ilma-aluksen muonitustavaroiden verottomuudesta. Valmisteverottomia olisivat ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevalla vesitai ilma-aluksella myytäväksi tarkoitetut tuotteet 89 §:ssä säädetyin edellytyksin sekä tällaisella aluksella kulutettaviksi tarkoitetut tuotteet ja aluksen poltto- ja voiteluaineet, jotka alus tuo Suomen tullialueelle mukanaan tai jotka siihen Suomen tullialueella toimitetaan edellä sanottua tarkoitusta varten. Valmisteveron alaisia tuotteita voitaisiin toimittaa Suomessa verottomana alukselle muonitustarkoitukseen. Säännöksellä vapautettaisiin myös aluksen Suomen tullialueelle tuomat muonitustarkoituksiin käytettävät tuotteet muutoin suoritettavaksi tulevasta valmisteverosta.

Tullihallitus voisi antaa tarkempia määräyksiä menettelystä, jota sen, joka toimittaisi tai hankkisi tuotteita muonitukseen, tulisi noudattaa. Toimitettaessa tuotteita verotta alukseen tulliviranomaisella olisi oikeus rajoittaa tuotteiden määriä sen mukaan kuin se on tarpeellista matkustajamäärän, aluksen koon, liikennöimisalueen ja muiden olojen mukaan. Pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia samoin kuin tullilain ylimuonitusta ehkäiseviä säännöksiä.

20 §. Verottomien tuotteiden tuhoutuminen ja hävittäminen. Pykälässä säädettäisiin verottomaan tarkoitukseen siirretyistä tuotteista, jotka ovat tuhoutuneet tai hävitetty. Säännöksen mukaan näistä verottomasti toimitetuista tuotteista ei kannettaisi veroa, vaikka niitä ei ole voitu käyttää siihen verottomaan tarkoitukseen, johon ne on alun perin tarkoitettu. Tuotteiden tuhoutumiseen tai hävittämiseen sovellettaisiin vastaavia edellytyksiä kuin väliaikaisen valmisteverottomuuden järjestelmässä. Tuotteista ei kannettaisi valmisteveroa, jos täydellinen tuhoutuminen tai lopullinen menettäminen olisi tapahtunut tavaroiden luonteesta johtuvan syyn, ennalta arvaamattoman tapahtuman tai ylivoimaisen esteen seurauksena tai tulliviranomaisen hyväksymän tuotteiden hävittämisen seurauksena. Edellytyksenä olisi kuitenkin tuhoutumisen tai menettämisen selvittäminen. Verovelvollisen tulisi voida jälkikäteen esittää luotettava selvitys tuhoutumisen tai menettämisen syistä ja tuotteiden määrästä.

4 luku **Valmisteveron alaisiin tuotteisiin liittyvä toiminta ja luvat**

21 §. Toiminnan luvanvaraisuus. Pykälässä säädettäisiin niille, jotka harjoittavat valmisteveron alaisen tuotteiden valmistusta, jalostusta, hallussapitoa tai siirtämistä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, velvollisuus hakea toiminnalleen lupa. Tällaisen toiminnan harjoittaminen olisi luvanvaraista. Tuotteet, jotka ovat väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, ovat verottomia. Näin ollen luvanvaraisuus koskisi sellaista toimintaa, jota harjoitetaan tuotteilla, joista ei ole suoritettu valmisteveroja.

Luvan toimia valtuutettuna varastonpitäjänä, rekisteröitynä vastaanottajana, rekisteröitynä lähettäjänä tai veroedustajana sekä luvan verottoman varaston pitämiseen antaisi tulliviranomainen hakemuksesta. Hakijalle myönnetystä asemasta riippuisi se, minkälaista toimintaa tämä voisi harjoittaa. Siitä, millaista toimintaa kukin luvan haltija voisi harjoittaa, säädettäisiin jäljempänä tässä luvussa. Jos valmisteveron alaisiin tuotteisiin liittyvä toiminta olisi sellaista, että se edellyttäisi lupaa, olisi luvan oltava voimassa toiminnan alkaessa ja sen aikana.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 16 artiklan 1 kohta.

22 §. Veroton varasto. Pykälässä säädettäisiin valmisteverotusdirektiivin 15 artiklan 2 kohdan kanssa yhdenmukaisesti verottomasta varastosta. Valmisteveron alaisten tavaroiden, joista valmisteveroa ei ole maksettu, valmistuksen, jalostuksen ja hallussapidon olisi tapahduttava verottomassa varastossa. Kun toiminta tapahtuu verottomassa varastossa, kuuluvat tuotteet tällöin väliaikaisen verottomuuden järjestelmän piiriin. Jos valmisteveron alaisten tuotteiden tuotantoa, jalostusta tai hallussapitoa harjoitetaan verottoman varaston ulkopuolella, katsotaan tuotteet tällöin luovutetuiksi kulutukseen.

Pykälän 2 momentin mukaan valtuutetun varastonpitäjän olisi sijoitettava kaikki väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vastaanottamansa valmisteveron alaiset tuotteet verottomaan varastoonsa. Suorassa luovutuksessa tuotteet on lähetetty muualle kuin valtuutetun varastonpitäjän varastoon, joten näitä tuotteita ei edellytetä sijoitettavaksi verottomaan varastoon. Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn vastaanottajan olisi pidettävä kirjanpitoa myös suoraan luovutukseen toimitetuista tuotteista. Pykälän 2 momentilla pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 16 artiklan 2 kohdan d alakohta.

Tuotteet olisi lisäksi järjestettävä verottomassa varastossa siten, että viranomainen voi vaikeudetta todeta tuotteiden määrän ja laadun.

23 §. Valtuutetun varastonpitäjän luvan myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin valtuutetun varastonpitäjän luvan myöntämisen edellytyksistä. Valtuutetun varastonpitäjän lupa myönnettäisiin luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka ansiotoiminnassaan harjoittaa valmisteveron alaisten tuotteiden valmistusta tai jalostusta. Valmisteveron alaisten tuotteiden valmistamisen ja jalostamisen edellytetään tapahtuvan verottomassa varastossa, joten valtuutetulla varastonpitäjällä tulisi myös olla verottoman varaston lupa sille tilalle tai alueelle, jossa tuotteita valmistetaan tai jalostetaan.

Lupa myönnettäisiin henkilölle, joka ansiotoiminnassaan harjoittaa valmisteveron alaisten tuotteiden tukkukauppaa. Toiminnalta edellytettäisiin jatkuvuutta. Lupaa ei myön-

nettäisi sellaiselle toiminnalle, jota aiotaan harjoittaa tietyn lyhyen ajanjakson ajan. Toiminnalta edellytettäisiin myös merkittävää laajuutta. Tällä tarkoitettaisiin sitä, että toiminta olisi laajuudeltaan sellaista, että siitä suoritettavien valmisteverojen määrä olisi merkittävä, jos hakijalla ei olisi valtuutetun varastonpitäjän lupaa.

Lisäksi lupa myönnettäisiin sille, joka käyttää tai luovuttaa käytettäväksi valmisteveron alaisia tuotteita jatkuvasti ja merkittävässä laajuudessa tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa verottomaksi säädettyyn tarkoitukseen. Toiminnalta edellytettäisiin kuten edellä jatkuvuutta ja merkittävää laajuutta. Toiminnan tulisi olla laajuudeltaan sellaista, että siitä suoritettavien valmisteverojen määrä olisi merkittävä, jos kyse ei olisi verottomasta käytöstä.

Lupa myönnettäisiin myös sille, joka pitää 89 §:n 2 momentissa tarkoitettua verottomien tavaroiden myymälää. Lupa myönnettäisiin myös sille, joka vuokraa varastotilaa ja -palveluja tässä pykälässä tarkoitettua toiminnan harjoittamiseksi tai harjoittaa muuta 1—5 kohdassa tarkoitettuun toimintaan rinnastettavaa toimintaa.

Säännös perustuu valmisteverotusdirektiivin 16 artiklaan. Artiklan mukaan luvan edellytyksenä on, että ne ehdot, joita viranomaisilla on oikeus säätää veron kiertämisen ja väärinkäytösten estämiseksi, täyttyvät.

24 §. Verottoman varaston luvan myöntämisen edellytykset. Valmisteverotusdirektiivin 16 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan valtuutetun varastonpitäjän on saatava verottoman varaston perustamiseen ja pitämiseen lupa sen jäsenvaltion, jossa veroton varasto sijaitsee, toimivaltaisilta viranomaisilta.

Verottoman varaston lupa myönnettäisiin sellaiselle varastolle, tilalle tai alueelle, joka olisi hakijan hallinnassa. Jos hakijan hallintaoikeus varastoon ei ole riidaton, lupaa ei voitaisi myöntää ennen kuin kysymys hallintaoikeudesta olisi ratkaistu. Lupaa ei myönnettäisi varastolle, jota viranomaisten ei ole mahdollista valvoa.

Verottoman varaston lupa myönnettäisiin sellaiselle henkilölle, jolle on myönnetty tai myönnettäisiin valtuutetun varastonpitäjän lupa. Lähtökohtana olisi, että ensin myönnet-

täisiin valtuutetun varastonpitäjän lupa ja samassa yhteydessä tai myöhemmin lupa verottomalle varastolle. Verottoman varaston tulisi näin ollen soveltua ja sitä tulisi käyttää siihen toimintaan, jota valtuutettu varastonpitäjä harjoittaa. Edellä 23 §:ssä säädetään siitä, millaiseen toimintaan valtuutetun varastonpitäjän lupa myönnettäisiin. Valtuutetulle varastonpitäjälle voitaisiin myöntää myös useampia verottoman varaston lupia.

Käytännössä on esiintynyt tilanteita, että lupaa on haettu uudelle varastolle siksi, että varastonpitäjä voisi ennen veronkorotusta sijoittaa varastoon tuotteita, jotka luovutettaisiin kulutukseen lyhyen ajan sisällä. Varastoa ei sitten enää käytettäisi myöhemmin. Tästä syystä ehdotetaan, että verottoman varaston lupa myönnettäisiin vain sellaisille varastoille, joiden pitämiselle on hyväksyttävä ja perusteltu tarve.

Verottoman varaston lupaa ei myönnettäisi sille osalle 23 §:n 1—3 kohdissa tarkoitettuun toimintaan käytettävästä varastosta, jota pidetään valmisteveron alaisten tuotteiden vähittäismyyntivarastona tai -paikkana, anniskelutilana taikka muuna näitä vastaavana tilana.

25 §. Rekisteröidyn vastaanottajan, rekisteröidyn lähettäjän ja veroedustajan luvan myöntämisen edellytykset. Rekisteröidyn vastaanottajan lupa myönnettäisiin sille luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka ansiotoiminnassaan vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita toisista jäsenmaista. Rekisteröity vastaanottaja voisi ottaa vastaan toisista jäsenmaista lähetettyjä tuotteita, jotka olisi lähettänyt valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity lähettäjä. Suomessa säilytettäisiin valmisteverotusdirektiivin 30 artiklan nojalla nykyinen menettely, jossa rekisteröity vastaanottaja voisi ottaa tuotteita vastaan myös Suomessa sijaitsevasta tuontipaikasta. Pykälän 1 momentilla pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 19 artiklan 1 kohta.

Rekisteröidyn lähettäjän lupa myönnettäisiin sille luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka ansiotoiminnassaan lähettää valmisteveron alaisia tuotteita vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen jälkeen. Rekisteröitynä lähettäjänä voisi toimia esimerkiksi huolitsija, joka hoitaa myös tuotteiden tulla-uksen. Rekisteröidyn lähettäjän lupa voitai-

siin myöntää myös henkilölle, joka toimii samalla valtuutettuna varastonpitäjänä.

Veroedustajan lupa myönnettäisiin sille luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, jonka toisessa jäsenmaassa toimiva valmisteveron alaisen tuotteiden etämyyjä on valtuuttanut toimimaan Suomessa veroedustajana, tänne etämyyntinä myymistään tuotteita.

26 §. Luvan myöntämisen muut edellytykset. Pykälässä säädettäisiin sellaisista luvan myöntämisen edellytyksistä, jotka koskisivat kaikkia luvan hakijoita. Luvan myöntämisen edellytykset täyttävälle hakijalle myönnettäisiin lupa. Tosin hakijan tulisi myös täyttää muut edellä tässä luvussa säädetyt edellytykset luvan myöntämiselle.

Luvan edellytyksenä olisi, että hakijaa saadun selvityksen perusteella pidetään luotettavana. Lisäksi edellytettäisiin, että hakijalla katsottaisiin olevan riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset lupahakemuksessa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen. Lupaa ei voitaisi myöntää konkurssissa olevalle tai luonnolliselle henkilölle, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu. Hakijaa ei näin ollen saisi koskea mikään holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 18 §:ssä tarkoitettu rajoitus. Hakijan edellytettäisiin antavan myös verosaatavien turvaamiseksi vakuuden harjoittamastaan toiminnasta.

Luvan myöntämisen edellytyksenä olisi se, että hakijaa saadun selvityksen perusteella pidetään luotettavana. Hakijaa ei pidetä luotettavana, jos hakijana oleva luonnollinen henkilö, hakijana oleva yhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, vastuunalainen yhtiömies tai muussa näihin rinnastettavassa asemassa oleva tai tosiasiallinen edunsaaja on syyllistynyt rikokseen, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan valmisteveron alaisilla tuotteilla toimintaa, johon lupaa haetaan. Hakijaa ei myöskään pidetä luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemmalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton harjoittamaan toimintaa, johon lupaa haetaan.

Ilmeisen sopimattomuuden voidaan katsoa ilmenevän erityisesti sellaisista lainvastaisista toimista, jotka liittyvät elinkeinotoimintaan tai joilla on pyritty taloudellisen hyödyn tavoitteluun. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi talousrikokset, petos ja kavallus.

Hakijaa ei myöskään pidetä luotettavan, vaikka rangaistuksia ei ole, jos hän muutoin aikaisemmalla toiminnallaan on osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton harjoittamaan toimintaa valmisteveron alaisilla tuotteilla. Tällaista sopimattomuutta voi osoittaa esimerkiksi lainvoimaa vailla oleva tuomio.

Hakijalta katsottaisiin puuttuvan riittävät taloudelliset edellytykset, jos hakija olisi ulosmittauksen tai muun selvityksen mukaan kykenemätön vastaamaan veloistaan. Toistuva tai huomattava verojen ja julkisten maksujen laiminlyönti myös tarkoittaisi sitä, että hakijalla ei katsottaisi olevan taloudellisia edellytyksiä. Esteenä luvan myöntämiselle olisi myös muiden velvoitteiden kuten yksityisoikeudellisten velvoitteiden huomattava tai toistuva laiminlyönti. Luvan myöntämisen esteenä olisi esimerkiksi se, jos yhtiö olisi menettänyt oman pääomansa tai sillä olisi merkintöjä velkomuksista, jotka johtuvat hakijan toistuvista tai huomattavista velvoitteiden laiminlyönneistä.

Tulliviranomainen tarvitsee lupaharkintaa varten tietoja siitä, jos hakija on laiminlyönyt veroja tai julkisia maksuja. Tästä syystä ehdotetaan, että tulliviranomaisella olisi oikeus saada tässä pykälässä tarkoitettua lupaharkintaa varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja veronmaksuvelvollisuuden täyttämistä ja verojen maksuun liittyvästä maksujärjestelystä Verohallinnolta. Tietojen saamisesta rikosrekisteristä säädettäisiin rikosrekisterilaisissa (770/1993).

Säännös perustuu valmisteverotusdirektiivin 16 artiklaan. Artiklan mukaan luvan edellytyksenä on, että ne ehdot, joita viranomaisilla on oikeus säätää veron kiertämisen ja väärinkäytösten estämiseksi täytyvät.

27 §. Luvan sisältö. Valmisteverotusdirektiivissä on lähtökohtana, että viranomaiset voivat veron kiertämisen ja väärinkäytösten estämiseksi asettaa luvan myöntämiselle ehtoja. Valtuutetun varastonpitäjän osalta valmisteverotusdirektiivin 16 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan luvan edellytyksenä on, että ne ehdot, joita viranomaisilla on oikeus säätää veron kiertämisen ja väärinkäytösten estämiseksi, täytyvät. Rekisteröidyn vastaanottajan ja rekisteröidyn lähettäjän luvan osalta valmisteverotusdirektiivin 4 artiklan 9 ja 10 kohdista ilmenee, että viranomai-

set voivat vahvistaa edellytyksiä luvan myöntämiselle.

Pykälässä säädettäisiin, että lupapäätöksessä olisi vahvistettava ne valvonnan ja verotuksen kannalta tarpeelliset ehdot, joita luvan haltijan on noudatettava. Lupapäätöksessä voitaisiin määrätä ehtoja esimerkiksi tuotteiden valmistuksesta, kuljettamisesta, varastoinnista tai näistä toiminnoista vastaavista henkilöistä ja niiden velvollisuuksista.

Lisäksi luvan haltijan olisi ilmoitettava tulliviranomaiselle lupahakemuksessa ilmoitettujen tietojen olennaisista muutoksista. Lupa voitaisiin myöntää määräaikaisena.

28 §. Vakuudet. Valtuutetun varastonpitäjän olisi annettava tarvittaessa vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Vakuudella turvattaisiin verosaatavat tuotteiden valmistamisessa, jalostamisessa ja hallussapidossa, koska väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuotteista ei ole suoritettu vielä veroja. Säännös vastaa voimassa olevaa lakia ja sillä pannaan täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 16 artiklan 2 kohdan a alakohta. Lisäksi sellaisen valtuutetun varastonpitäjän, joka lähettää valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, ja rekisteröidyn lähettäjän tulisi antaa vakuus verosaatavien turvaamiseksi tuotteiden siirroissa. Käytännössä olisi tarkoituksenmukaista jatkaa voimassa olevaa käytäntöä, jossa valtuutettu varastonpitäjä antaa yhden vakuuden, joka turvaa verosaatavan sekä tuotteiden valmistuksessa ja varastoinnissa että tuotteita siirrettäessä. Tuotteiden siirtoihin liittyvien riskien varalta annettavasta vakuudesta säädettäisiin 55 §:ssä.

Rekisteröity vastaanottaja antaisi vakuuden vastaanottamistaan tuotteista suoritettavasta verosta. Valmisteverotusdirektiivin 19 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan ennen valmisteveron alaisten tavaroiden lähettämistä rekisteröidyn vastaanottajan on annettava vakuus valmisteveron maksamisesta määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten vahvistamia ehtoja noudattaen. Vakuus tulisi antaa ennen luvan myöntämistä, jotta se olisi annettuna toiminnan alkaessa ja ennen valmisteveron alaisten tuotteiden lähettämistä. Väliaikaisesti rekisteröidyltä vastaanottajalta vaadittavasta vakuudesta säädettäisiin 53 §:ssä.

Veroedustaja antaisi vakuuden myös valmisteverojen suorittamisesta. Veroedustaja suorittaa verot etämyyjän puolesta Suomessa vastaanotetuista tuotteista. Toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtämiseen liittyvästä vakuudesta säädettäisiin lisäksi tarkemmin luvussa 9.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin vakuuden määrästä. Ehdotetaan, että tulliviranomainen määräisi vastaavasti kuin nykyisin vakuuden määrän. Vakuudella on tarkoitus turvata verojen maksu. Tästä syystä vakuuden määrän harkittaessa tulisi ottaa huomioon luvan hakijan luotettavuus, toiminnan laajuus ja hakijan taloudelliset edellytykset. Vakuuden määrä vaihtelisi sen mukaan, millaisesta toimijasta ja toiminnasta olisi kyse. Koska luvan haltijan toiminnassa saattaa tapahtua muutoksia, tulliviranomainen voisi alentaa tai korottaa vakuuden määrää joustavasti. Pykälässä säädettäisiin, että tulliviranomainen voisi muuttaa vakuuden määrää luvan haltijan toiminnassa tapahtuneiden muutosten huomioon ottamiseksi.

29 §. Luvan peruuttaminen ja varoitus. Pykälässä säädettäisiin, milloin lupa tulisi peruuttaa. Lupa peruutettaisiin, jos luvan haltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä. Luvan myöntämisen edellytyksistä säädetään aiemmin tässä luvussa. Lupa peruutettaisiin myös, kun luvan haltija on olennaisesti laiminlyönyt valmisteverojen maksun. Lupa voitaisiin näin ollen peruuttaa välittömästi, jos havaitaan luvan haltijan jättäneen verot maksamatta esimerkiksi suuresta määrästä tuotteita.

Luvan haltijan toiminnassa saattaa esiintyä sellaisia puutteita, rikkomuksia tai laiminlyöntejä, jotka eivät suoraan johda luvan peruuttamiseen 1 momentin 1 ja 2 kohdan perusteella. Tällaisessa tilanteessa luvan haltijalle annettaisiin ensin kirjallinen varoitus. Lupa peruutettaisiin, jos luvan haltija ei korjaisi puutteita, rikkomuksia tai laiminlyöntejä kirjallisesta varoituksesta huolimatta ja ne olisivat merkittäviä tai toistuvia.

Lupa voitaisiin myös peruuttaa, jos luvan haltija sitä pyytää hakemuksella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin varoituksesta. Tulliviranomainen voisi antaa varoituksen, jos luvan haltijan toiminnassa ilmenee puutteita, laiminlyöntejä tai rikko-

muksia. Varoitukseen voitaisiin asettaa määräaika, jonka kuluessa puute tai laiminlyönti tulisi korjata.

Veron korotuksien yhteydessä on ilmennyt tilanteita, joissa luvanhaltija pyytää koko varaston luvan peruuttamista, jotta kaikki siellä olevat tuotteet tulisivat verotetuksi juuri ennen veron korotuksen voimaantuloa. Lupaa on myös saatettu hakea uudelleen samalle varastolle pian veronkorotuksen voimaantultua. Valmisteverolupien tarkoituksena on mahdollistaa toimiminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä ja veron suorittaminen vasta kun tuotteet luovutetaan verottomuusjärjestelmästä kulutukseen. Varastolupien peruuttamista tai muutoksia ei ole tarkoitettu käytettäväksi tällaisissa tilanteissa. Kyseisen toiminnan rajoittamiseksi esitetään, että luvanhaltijan hakiessa luvan peruuttamista, lupa voitaisiin määrätä päättyväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluttua hakuksen jättämisestä tulliviranomaiselle. Säännös ei rajoittaisi luvanhaltijan oikeutta harjoittaa liiketoimintaa valmisteveron alaisilla tuotteilla, sillä luvanhaltija voisi joka tapauksessa itse valita, minkä määrän ja minä ajankohtana luovuttaa tuotteita kulutukseen. Tämän tulee kuitenkin tapahtua siirtämällä tuotteet pois verottomasta varastosta, eikä yksinomaan varastolupaan verosuunnittelusyistä haettavilla muutoksilla.

Tulliviranomainen palauttaisi viipymättä 28 §:ssä tarkoitettun vakuuden tai sen osan siitä, jota ei ole käytetty verojen suorituksiksi, sen jälkeen kun luvanhaltijalla ei ole maksamattomia veroja eikä ole tiedossa, että luvassa tarkoitettusta toiminnasta enää aiheutuisi uusia verovelvoitteita.

Luvan katsottaisiin päättyvän, kun luvanhaltija asetetaan konkurssiin, suoraan lain nojalla.

30 §. Valmisteverotuksen rekisterit. Tulliviranomainen pitäisi rekisteriä luvanhaltijoista ja verottomista varastoista. Neuvoston asetuksessa 2004/2073/EY on tarkasti määritelty se, mitä tietoja rekisteri sisältää sekä miten niitä vaihdetaan jäsenmaiden kesken. Tulliviranomainen pitäisi lisäksi toista rekisteriä tämän lain ja valmisteverolakien täytäntöön panemiseksi. Tämä rekisteri sisältäisi valmisteverotuksen toimittamista tai verojen palauttamista varten tarpeellisia tietoja kuten vero-

velvollisten nimi- ja yhteystiedot ja yritys- ja yhteisötunnukset.

Rekisterissä käytetään yritys- ja yhteisötunnusta sekä henkilötunnusta henkilöiden identifioimiseen. Henkilötietolain (523/1999) 13 §:n mukaan henkilötunnusta saa käsitellä, jos rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi. Henkilötunnusta käytetään rekisterissä henkilöiden yksilöimiseksi valmisteverotuksen toimittamista varten.

Luvansaajista ja verottomista varastoista pidettävästä rekisteristä luovutettaisiin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti toisten jäsenvaltioiden valmisteverotusta hoitaville viranomaisille siten kuin neuvoston asetuksessa (2073/2004/EY) säädetään.

5 luku Ilmoitusvelvollisuus

31 §. Veroilmoituksen antaminen. Pykälässä säädettäisiin veron ilmoittamisvelvollisuudesta, ilmoittamisen määräajoista sekä veroilmoituksen sisällöstä ja antamistavasta. Pykälän 1 momentin mukaan 6 §:n 18 kohdassa määriteltyjen verokausi-ilmoittajien, kuten esimerkiksi valtuutettujen varastonpitäjien, muiden kuin väliaikaisesti rekisteröityjen vastaanottajien sekä veroedustajien tulisi antaa veroilmoitus kultakin verokaudelta, eli yleensä kalenterikuukaudelta. Veroilmoitus olisi annettava viimeistään verokautta seuraavan kuun 18 päivänä. Säännös vastaisi asiallisesti voimassaolevaa valmisteverotuslakia.

Pykälän 2 momentti koskisi niitä verovelvollisia, joiden verotus ei tapahdu verokauden mittaisissa jaksoissa, vaan kohdistuu yksittäiseen tavaraeraan. Näitä satunnaisia valmisteverovelvollisia olisivat esimerkiksi väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja, rekisteröity lähettäjä sekä se, joka tuo Suomeen tai pitää täällä hallussa kaupallisessa tarkoituksessa toisessa jäsenvaltiossa verotettuja tuotteita. Pykälässä säädetty ilmoitusvelvollisuus koskisi myös yksityishenkilöitä, jotka hankivat 74 §:n mukaisesti tuotteita toisesta jäsenvaltiosta tai vastaanottavat Suomessa 73 §:n mukaan verotettavia lahjalähetyksiä. Säännöstä ei kuitenkaan sovellettaisi niihin yksityishenkilöihin, jotka yhteisön ulkopuo-

lelta maahan saapuessaan tuovat tuotteita matkatavaroissaan omaa käyttöönsä varten enemmän kuin on säädetty verottomaksi tai jotka vastaanottavat yhteisön ulkopuolelta tilattuja tuotteita tai lahjalähetyksiä. Tältä osin sovellettaisiin tullilainsäädännön mukaisia ilmoitusmenettelyjä.

Määräaika ilmoituksen antamiselle pidentettäisiin nykyisestä kahdesta arkipäivästä neljään arkipäivään. Ilmoituksen antamisaajan pidentäminen johtuisi ehdotetusta säännöksestä, jonka mukaan veroilmoitus katsottaisiin annetuksi, silloin kun ilmoitus on saapunut tulliviranomaiselle. Ilmoituksen lähettämiseen postitse tarvittaisiin siten nykyistä kahta arkipäivää pidempi määräaika, koska riittävää ei enää olisi se, että veroilmoitus on jätetty postin kuljettavaksi määräaikana vaan postilähetyksen tulee ehtiä perille ennen määräajan päättymistä. Kuten nykyisinkin ilmoituksen antamisaikaan laskettaisiin mukaan arkipäivät, pois lukien arkilauantait. Voimassa olevaa lakia vastaavasti pykälään sisältyisi myös säännös, jonka mukaan neljän arkipäivän määräaika ilmoituksen antamiselle ei sovellettaisi, jos tuotteet on tuotu maahan tai vastaanotettu sääntöjenvastaisesti.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti Tullihallitukselle oikeus päättää yksittäisen verovelvollisen osalta poikettavan veroilmoituksen antamista koskevista säännöksistä. Tullihallitus voisi perustellusta syystä määrätä verovelvollisen antamaan veroilmoituksen annettavaksi muuna laissa säädettynä ajankohtana. Päätös ilmoitusajankohdan muuttamisesta voitaisiin tehdä joko tulliviranomaisen taikka verovelvollisen aloitteesta. Lisäksi Tullihallitus voisi perustellusta syystä määrätä verovelvollisen antamaan yhteisen veroilmoituksen useista verottomista varastoista.

Pykälään 4 momenttiin sisältyisivät säännökset veroilmoituksen sisällöstä sekä ilmoituksen antamistavasta. Veroilmoitus voitaisiin antaa Tullihallituksen vahvistamalla veroilmoituslomakkeella tai sähköisesti käyttäen Tullihallituksen tähän tarkoitukseen osoittamaa valmisteveron ilmoittamisjärjestelmää. Voimassa olevaa sääntelyä vastaavasti laissa ei pyrittäisi yksityiskohtaisesti luettelemaan veroilmoituksessa annettavia tietoja, sillä nämä vaihtelevat eri valmisteverolajeissa. Ti-

lastoinnin ja verovalvonnan tarpeista johtuen veroilmoituksessa tulisi antaa myös tiedot verottomista toimituksista. Valtuutettujen varastonpitäjien tulisi antaa veroilmoitus jokaisesta verottomasta varastosta kuten nykyisinkin. Verovelvollisen tulisi myös allekirjoittaa veroilmoitus.

Veroilmoitus voitaisiin antaa sähköisesti. Sähköinen veroilmoitus olisi varmennettava vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tai muulla hyväksyttävällä tavalla.

Sähköinen veroilmoitus katsottaisiin annettuna, kun se saapunut tulliviranomaiselle. Saapumisajankohdasta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 §:ssä ja hallintolain (434/2003) 18 §:ssä. Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 10 §:n mukaan sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä. Käytännössä sähköinen veroilmoitus voitaisiin siis antaa vielä 1 tai 2 momentissa säädettynä määräpäivänä.

Voimassa olevan lain mukaan veroilmoitus katsotaan annettuna määräajassa, jos se on ennen ilmoitusajan päättymistä jätetty postin kuljettavaksi. Määräajan laskemista ehdotetaan muutettavaksi siten, että paperilomakkeella annettu veroilmoitus katsottaisiin annettuna oikea-aikaisesti, jos se on saapunut tulliviranomaiselle viimeistään määräpäivänä hallintolain (434/2003) 18 §:n mukaisesti. Hallintolain säännöksen mukaan asiakirja katsotaan saapuneen viranomaiseen sinä päivänä, jolloin se on annettu viranomaiselle. Postitse lähetetyn asiakirjan saapumispäiväksi taas katsotaan se päivä, jona asiakirja on saapunut viranomaisen postilokeroon tai jona viranomaiselle on toimitettu ilmoitus lähettyksen saapumisesta postiyritykseen. Jotta veroilmoitus ehtisi ennen määräajan päättymistä tulliviranomaiselle, tulisi se käytännössä jättää postiin yleensä 1–2 arkipäivää ennen määräpäivää. Asianomaisen tulliviranomaisen toimipisteeseen veroilmoitus voitaisiin jättää vielä määräpäivänä.

32 §. Tarkemmat määräykset sähköisen veroilmoituksen antamisesta. Pykälässä säadet-

täisiin Tullihallituksen toimivaltuuksista antaa tarkempia määräyksiä veroilmoitusten antamisesta sähköisesti. Sähköisten veroilmoitusten vastaanottamiseen ja käsittelemiseen tarvittava tietojärjestelmä ei ole vielä käytössä, mutta tällainen järjestelmä on suunnitella. Koska tietojärjestelmän käyttöönottoaika ei vielä ole tarkkaan tiedossa, on tarkoituksenmukaisinta päättää sähköisen veroilmoittamisen käyttöönotosta myöhemmin Tullihallituksen määräyksellä. Koska järjestelmän käyttöala, sen käyttämiseksi tarvittavat varmenne- tai tunnistamismenetelmät sekä muut sähköistä ilmoitusmenettelyä koskevat seikat täsmentyvät myöhemmin, ehdotetaan, että Tullihallitus voisi rajoittaa sähköistä veroilmoittamista sekä muutoin määrätä sitä koskevista menettelyistä.

6 luku Verotuksen toimittaminen

33 §. Verotuspäätös. Pykälässä säädettäisiin verotuspäätöksen tekemisestä. Tulliviranomainen vahvistaisi verotuspäätöksessä tuoteryhmittäin maksettavan valmisteveron määrän. Voimassa olevaa lakia vastaavasti valmistevero suoritettaisiin siten pääsääntöisesti tulliviranomaisen tekemän maksuunpanon perusteella. Jäljempänä 46 §:n 3 momentissa kuitenkin säädettäisiin verovelvollisen velvollisuudesta maksaa valmistevero omaloitteisesti ilmoituksensa tai kirjanpitoinsa mukaisesti niissä tilanteissa, joissa tulliviranomainen ei poikkeuksellisesti ole pystynyt toimittamaan verotuspäätöstä laissa säädettyyn veronmaksupäivään mennessä.

34 §. Arvioverotus. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa lakia vastaavasti verotuksen toimittamisesta niissä tilanteissa, joissa veroilmoitusta ei ole annettu tai sitä ei kokonaisuudessa tai joltain osin luotettavana. Tällöin tulliviranomaisen olisi toimitettava verotus arvion mukaan. Päätöksessä olisi mainittava ne seikat, joihin viranomaisen arvio perustuu.

35 §. Oikaisu veronsaajan hyväksi. Valmistevero voitaisiin oikaista veronsaajan hyväksi, jos veroa on määrätty liian vähän tai sitä on palautettu liikaa laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdosta, että tulliviranomainen ei ole asiaa joltakin osin tutkinut, verovelvollisen sitä ai-

heuttamatta. Oikaisu olisi tehtävä vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin vero tai veronpalautus määrättiin tai olisi pitänyt määrätä. Säännös vastaisi nykyistä valmisteverotuslakia.

36 §. Jälkiverotus. Jälkiverotus voitaisiin toimittaa jos verovelvollinen on kokonaan tai osaksi laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän veroilmoituksen taikka muun tiedon taikka asiakirjan ja sen johdosta veroa on jäänyt määräämättä tai sitä olisi palautettu liikaa. Jälkiverotus tulisi toimittaa kolmen vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin vero tai veronpalautus määrättiin tai olisi pitänyt määrätä. Säännös jälkiverotuksesta vastaisi sisällöltään voimassa olevaa valmisteverotuslakia.

37 §. Oikaisun ja jälkiverotuksen toimittaminen. Voimassa olevaa lakia vastaavasti säädettäisiin, että oikaisu tai jälkiverotus voitaisiin toimittaa verokautta pidemmältä ajalta, kuitenkin enintään kalenterivuoden ajanjaksolta.

38 §. Asian selvittäminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi selvittämisvelvollisuuden jakautumisesta viranomaisen ja verovelvollisen kesken voimassa olevaa lakia vastaavasti. Valmisteverotuksessa, muun verotuksen tapaan, pääasiassa sen osapuolen, jolla on siihen paremmat edellytykset, tulisi esittää asiassa selvitystä. Paremmat edellytykset selvityksen esittämiseen on sillä, jonka hallussa tiedot ovat tai joka voi helpoiten ne hankkia. Verovelvollisella voidaan yleensä katsoa olevan paremmat mahdollisuudet hankkia selvitystä hallussaan olevasta materiaalista kun taas viranomaisella on helpompi pääsy useimpiin rekisteritietoihin.

39 §. Päätöksen perustelevinen. Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta perustella verotuspäätökset. Koska verotuspäätökset syntyvät pääosin massamenettelyssä, ei niiden perustelevinen hallintolain edellyttämällä tavalla kaikissa tilanteissa ole tarkoituksenmukaista. Valmisteverotuspäätökset pohjautuvat useimmissa tapauksissa täysin verovelvollisen itsensä antamiin tietoihin, eikä päätösten perusteleviselle tältä osin myöskään ole tarvetta. Pykälän mukaan päätös olisi perusteltava jos siinä poiketaan verovelvollisen antamasta veroilmoituksesta tai päätös koskee

arvioverotusta, oikaisua veronsaajan hyväksi, jälkiverotusta, veronkorotusta tai virhemaksumaa taikka päätöksessä muutoin poiketaan säännönmukaisesta verotuksesta. Perusteluissa olisi ilmoitettava, mitkä pääasialliset toiseikat on otettu päätöksen perusteiksi, ja mainittava sovelletut säännökset. Päätös voitaisiin jättää perustelematta, jos se on ilmeisen tarpeetonta. Säännös vastaisi voimassa olevaa lakia.

40 §. Kuuleminen. Pykälä sisältäisi säännökset tulliviranomaisen velvollisuudesta kuulla verovelvollista tai tulliasiamiestä ennen päätöksen tekemistä. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin verovelvollisen kuulemisesta. Verovelvolliselle olisi varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi, jos verotusta toimitettaessa olennaisesti poiketaan verovelvollisen antamasta veroilmoituksesta. Ennen arvioverotuksen, veronsaajan hyväksi tehtävän oikaisun tai jälkiverotuksen toimitamista olisi verovelvolliselle varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi. Säännös vastaisi voimassa olevaa lakia.

41 §. Päätöksen tiedoksianto. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kirjallisesti tehtyjen päätösten tiedoksiantotavasta. Valmisteverotuslain perusteella tehtävät verotuspäätökset ja muut päätökset voitaisiin antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä, jolloin päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä. Päätös voitaisiin antaa tiedoksi myös henkilökohtaisesti, jolloin tiedoksiannon katsottaisiin tapahtuneen päätöksen vahvistamispäivää seuraavana päivänä.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännökset siitä, miten tulliviranomaisen päätös annettaisiin tiedoksi silloin kun asia on tullut viereille sähköisen veroilmoituksen tai palautushakemuksen johdosta. Verotuspäätös voitaisiin antaa tiedoksi sähköisesti ilmoittamalla, että päätös on saatavissa tulliviranomaisen tietojärjestelmästä. Silloin kun verotuspäätös käsiteltäisiin täysin koneellisesti, voitaisiin tieto päätöksestä antaa verovelvolliselle heti sähköisen veroilmoituksen lähettämisen yhteydessä. Jos päätöstä ei kuitenkaan voitaisi tehdä heti automaattisesti, päätöksen valmistumisesta lähetettäisiin tieto verovelvollisen antamaan sähköpostiosoitteeseen. Päätös kat-

sottaisiin saadun tiedoksi sitä päivää seuraavana arkipäivänä, jolloin päätös on verovelvollisen tai palautuksenhakijan saatavilla tulliviranomaisen järjestelmästä. Jos päätös ei ole verovelvollisen saatavilla tulliviranomaisen tietojärjestelmästä johtuvan teknisen syyn vuoksi, katsottaisiin päätös tämän säännöksen perusteella saadun tiedoksi silloin, kun se on tosiasiallisesti ollut verovelvollisen saatavilla.

Päätös annettaisiin tulliasiamiehelle tiedoksi siten, että hänelle varattaisiin tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin. Lisäksi muilta osin päätöksen tiedoksiannosta säädettäisiin hallintolaissa ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

42 §. Veron kiertäminen. Voimassa olevaa lakia vastaavasti säädettäisiin mahdollisuudesta puuttua veronkiertona pidettäviin järjestelyihin.

43 §. Veronkorotus. Pykälässä säädettäisiin valmisteveron korotuksesta. Pykälän 1 momentin perusteella valmisteveroa voitaisiin korottaa veron ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin tai väärin tietojen antamisen johdosta. Veronkorotuksen vähimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 10 eurosta 50 euroon. Muilta osin veronkorotuksen määräämisen perusteet pysyisivät samoina kuin voimassa olevassa laissa. Jos veroilmoitus tai muu asiakirja tai tieto annettaisiin säädetyn määräajan jälkeen, voitaisiin veroa korottaa enintään 2 500 eurolla. Jos ilmoitus tai asiakirja on annettu vasta kehotuksen jälkeen tai niissä on vähäinen puutteellisuus, jota verovelvollinen ei ole korjannut kehotuksesta huolimatta, korotus voisi olla enintään 3 500 euroa. Veroa voitaisiin korottaa enintään 30 prosentilla, jos verovelvollinen on ilman pätevää syytä antanut veroilmoituksen olennaisesti vaillinaisena tai jos hän on kehotuksen saatuaan jättänyt ilmoitusvelvollisuutensa kokonaan tai osittain täyttämättä. Korotus voisi olla enintään 50 prosenttia, jos verovelvollinen on tahallaan tai törkeästi tuottamuksesta antanut puutteellisen tai erehdyttävän ilmoituksen tai jättänyt muutoin ilmoitusvelvollisuutensa täyttämättä ja menettelyn johdosta veroa olisi voinut jäädä määräämättä. Jos menettelyä olisi pidettävä törkeänä sillä saavutettava hyöty ja muut olosuhteet huo-

mioon ottaen, olisi korotus vähintään 50 ja enintään 100 prosenttia. Voimassa olevan lain 32 §:n 1 momentin 4 kohta koskee veronkorotuksen määräämistä Suomeen saapuvalla henkilölle, joka laiminlyö ilmoitusvelvollisuutensa tuomalla tai yrittämällä tuoda enemmän mihin hänellä on oikeus. Vastavaa säännöstä ei ehdoteta otettavaksi 43 §:ään. Matkustajien veroton tuontioikeus on rajoitettu ainoastaan yhteisön ulkopuolelta Suomeen saavuttaessa. Näissä tilanteissa matkustajatuomisten verotus samoin kuin veron korottaminen kuitenkin määräytyvät tullia koskevien säännösten mukaan. Tullilain (1466/1994) 31 § sisältää asiallisesti vastaavat säännökset tullin korotuksesta. Säännös soveltuu myös valmisteveron korottamiseen, silloin kun kyseisistä tuotteista kannetaan tullausten yhteydessä myös valmisteveroa.

44 §. Virhemaksu. Nykyistä virhemaksua vastaava säännös ehdotetaan ottavaksi uuteen lakiin. Pykälän 1 momentin mukaan virhemaksu voitaisiin määrätä veronkorotuksen sijaista, kun veroa ei määrätä maksettavaksi tai kun veron määrä olisi niin vähäinen, ettei korotuksella olisi vaikutusta. Virhemaksu voitaisiin määrätä, jos tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverotuslaissa tai näihin perustuvassa asetuksessa tai tulliviranomaisen antamassa päätöksessä oleva ilmoitusvelvollisuus tai muu velvollisuus on laiminlyöty. Kyse voisi olla esimerkiksi tulliviranomaisen antaman lupapäätöksen ehtojen noudattamatta jättämisestä. Virhemaksu voitaisiin määrätä myös silloin jos veronpalautuksen saamiseksi on annettu puutteellisia tai vääriä tietoja. Virhemaksun vähimmäismäärä olisi 50 euroa. Virhemaksun nykyinen enimmäismäärä 5 000 tai eräissä tapauksissa 8 000 euroa on käytännössä osoittautunut monissa tapauksissa melko alhaiseksi. Enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 15 000 euroon.

45 §. Veronkorotuksen ja virhemaksun määrääminen. Veronkorotuksen ja virhemaksun määrääminen olisi laissa säädettyjen edellytysten täyttyessä harkinnanvaraista ja perustuu tapauskohtaiseen arviointiin. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin niistä seikoista, joita tulliviranomaisen tulee ottaa huomioon veronkorotuksen tai virhemaksun määrää päätettäessä. Huomioon tulisi ottaa menette-

lyn moitittavuus, toistuvuus ja muut niihin rinnastettavat seikat.

Määrättäessä veronkorotusta tai virhemaksua olisi tulliviranomaisen varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi. Kuuleminen voitaisiin kuitenkin jättää toimittamatta silloin kun seuraamus määrätään yksinomaan sillä perusteella, että veroilmoitus tai muu tieto tai asiakirja on annettu tulliviranomaiselle säädetyn määräajan jälkeen. Veroilmoitusten nopeasta käsittelyaikataulusta johtuen näissä tilanteissa ei ole käytännössä voitu varata riittävää aikaa verovelvollisen kuulemiselle, koska verotuspäätöksiä ei tällöin ehdittäisi valmistella ennen veron laissa säädettyä eräpäivää. Veronkorotuksen tai virhemaksun määrä näissä tilanteissa on yleensä vähäinen ja määrääminen tapahtuu vakiintuneiden käytäntöjen mukaisesti. Jos asianosainen kuitenkin katsoo, että hallinnollinen seuraamus on määrätty aiheetta tai liian suurena, on hänellä näissäkin tilanteissa mahdollisuus saattaa asia tulliviranomaisen uudelleen selvitettäväksi tekemällä oikaisuvaatimus. Vaihtoehtoisesti veronkorotuksesta tai virhemaksusta voi valittaa hallinto-oikeuteen. Myös muilta osin menettely olisi vastaava kuin valmisteveroa määrättäessä. Selkeyden vuoksi lakiin otettaisiin myös säännös, jonka mukaan veronkorotus tai virhemaksu ei poistuisi verovelvollisuuden lakatessa, jos syyt joiden perusteella seuraamus on määrätty, ovat yhä olemassa.

7 luku Veron maksaminen ja veronkanto

46 §. Veron maksamisen ajankohta. Veron maksamisajankohtaa koskevat säännökset säilyisivät asiallisesti nykyistä vastaavina. Verokausi-ilmoittajien tulisi maksaa valmistevero verokautta seuraavan kalenterikauden 27 päivänä. Jos tämä maksupäivä olisi pyhäpäivä tai arkilauantai, saisi veron suorittaa seuraavana arkipäivänä. Muiden verovelvollisten tulisi suorittaa vero kymmenen arkipäivän kuluessa siitä, kun tuotteet on vastaanotettu tai veron suorittamisvelvollisuus on muutoin syntynyt. Arkipäiviksi ei laskettaisi arkilauantaita. Jos valmisteveron alaiset tuotteet olisi tuotu maahan noudattamatta ve-

rotusta ja valvontaa koskevia säännöksiä, veron suorittamisvelvollisuus alkaisi välittömästi. Tuotaessa tuotteita sääntöjenvastaisesti Suomeen, verolle ei siis saisi korotonta maksuaikaa kuten muissa tapauksissa, vaan verolle alkaisi kertyä heti veronlisäystä.

Valmistevero maksettaisiin tulliviranomaisen tekemän verotuspäätöksen mukaisesti. Veroilmoituksen pohjalta tehtävät verotuspäätökset pyrittäisiin käsittelemään ja toimitamaan verovelvolliselle ennen veron laissa säädettyä eräpäivää. Jos verovelvollinen ei kuitenkaan jostain syytä saisi verotuspäätöstä ennen eräpäivää, tulisi vero maksaa omaaloitteisesti veroilmoituksen tai kirjanpidon mukaan.

47 §. Veronkanto. Valmisteverotuslaissa ei säädettäisi kaikista veronkannossa noudatettavista menettelyistä, vaan tältä osin valmisteverotuslaissa viitattaisiin veronkantolakiin (609/2005). Veronkantolaki sisältää yksityiskohtaiset säännökset veron maksamisesta, maksujen siirrosta veronkantoviranomaiselle, maksujen käyttämisestä veron suoritukseksi, veron palauttamisesta, veron kuittauksesta, perinnästä, vastuusta verosta sekä eräistä muista veronkantoon liittyvistä tilanteista. Tätä yleislakia sovellettaisiin valmisteverojen kantoon, perintään ja palauttamiseen soveltuvin osin, mikäli valmisteverotuslaissa ei ole asiasta toisin säädetty. Tulliviranomainen toimisi veronkantolaissa tarkoitettuna viranomaisena.

48 §. Veronlisäys ja viivekorko. Pykälässä säädettäisiin veron maksamisen viivästymisestä aiheutuvista korkoseuraamuksista. Jos verovelvollinen maksaisi valmisteveroa laissa säädetyn määräajan jälkeen omaaloitteisesti 46 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, tulisi verovelvollisen itse laskea ja suorittaa veronlisäys. Jos verovelvollinen maksaisi verotuspäätöksellä maksuunpannun valmisteveron määräpäivän jälkeen, tulisi maksun viivästymisen johdosta suorittaa viivekorkoa. Näiden viivästysseuraamusten laskeminen tapahtuisi siten kuin laissa veronlisäyksestä ja viivekorosta (1556/1995) säädetään. Selkeyden vuoksi valmisteverotuslaissa todettaisiin myös, että veronlisäyksen laskemiseen jälkiverotuksen tai veronsaajan hyväksi tapahtuvan oikaisun yhteydessä sovellettaisiin niitä veronlisäyksestä ja viiveko-

rosta annetun lain säännöksiä, jotka soveltuvat omaaloitteisesti suoritettavien verojen jälkiverotukseen. Vastaavia säännöksiä käytettäisiin veronlisäyksen laskemiseen myös silloin kun aiheettomasti palautettua valmisteveroa tai valmisteverolainsäädännön perusteella maksettua tukea perittäisiin takaisin jälkiverotusmenettelyssä. Tämän johdosta valmisteverotuslaissa ei enää erikseen säädettäisi takaisin perittävälle palautukselle laskettava korosta.

49 §. Palautuskorko. Palautettavalle valmisteverolle laskettaisiin korko silloin, kun palauttaminen tapahtuu oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta. Muiden valmisteveronpalautusten yhteydessä korkoa ei maksettaisi. Palautuskoron määrä olisi Suomen Pankin vahvistama viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia. Korko määräytyisi vuosittain edellisen puolivuotiskauden viitekoron perusteella. Korko laskettaisiin tosiasiallisesta veronmaksupäivästä palautuksen maksupäivään saakka. Korkoa ei kuitenkaan laskettaisi alle 100 euron palautettavalle määrälle, sillä korko jäisi tällöin asian käsittelykustannuksiin nähden merkityksettömän pieneksi.

50 §. Pienin kannettava ja palautettava valmistevero. Pienin kannettava tai palautettava määrä olisi 10 euroa. Tämä määräytyisi verotuspäätöksen loppusumman perusteella, jossa on otettu huomioon valmisteveron lisäksi myös muut päätökseen sisältyvät erät kuten veronkorotus tai virhemaksu sekä korot. Selkeyden vuoksi pykälässä mainittaisiin myös se, että kannettaessa valmisteveroja yhteisön ulkopuolelta tuoduista tuotteista tullituksen yhteydessä, määräytyisivät pienin kannettava ja palautettava määrä tullilainsäädännön perusteella.

8 luku **Tuotteiden siirtäminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä**

51 §. Tuotteiden siirtäminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi siitä, millaisten lähtö- ja määräpaikkojen välillä yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita, joita ovat valmisteverotusdirektiivin soveltamisasetuksen liitteessä 2 kohdassa 11

mainitut tuotteet, voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Pykälän 1 momentti koskisi näin ollen erityisesti alkoholia, alkoholijuomia, tupakkatuotteita ja nestemäisiä polttoaineita. Näiden tuotteiden siirtojen valvonnassa käytettäisiin EMCS:ää ja sähköistä hallinnollista asiakirjaa. Näitä tuotteita voitaisiin siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä yhteisön alueella tai siten yhteisön alueella, että tuotteet siirretään kolmannen maan tai kolmannen alueen kautta. Lähtö- ja määräpaikan tulee sijaita yhteisön alueella.

Pykälän 1 momentin 1 ja 2 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi siitä, mihin määräpaikkoihin voidaan tuotteita siirtää verottomasta varastosta. Verottomasta varastosta voidaan lähettää tuotteita toiseen verottomaan varastoon, rekisteröidylle vastaanottajalle tai väliaikaisesti rekisteröidylle vastaanottajalle. Lisäksi verottomasta varastosta voidaan lähettää tuotteita vientipaikkaan. Tällä tarkoitetaan sitä, että väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä voidaan siirtää tuotteet Suomessa tai toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevaan paikkaan, josta tavarat poistuvat yhteisöstä. Tullikoodeksiin 161 artiklan 5 kohdan mukaan vienti-ilmoitus on tehtävä siihen toimivaltaiseen tullitoimipaikkaan, johon viejä on sijoitautunut tai jossa tavarat pakataan tai lastataan vientikuljetusta varten. Toisesta jäsenvaltiosta tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä käytettäväksi diplomaatti- tai konsulisuhteiden perusteella.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi siitä, mihin määräpaikkoihin rekisteröity lähettäjä voisi siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuotteita tuontipaikasta. Tässä kohdassa ehdotetaan viitattavan 1 ja 2 kohdan määräpaikkoihin. Näin ollen rekisteröity lähettäjä voisi lähettää tuotteita samoihin määräpaikkoihin kuin valtuutettu varastonpitäjä.

Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 17 artiklan 1 kohta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, miten muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voitaisiin siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Tällaisia tuotteita olisivat kansallisen valmisteveron alaiset tuotteet kuten virvoitusjuomat

ja mäntyöljy sekä sellaiset tuotteet, jotka eivät kuulu siirtojen valvonnan piiriin kuten kivihiili. Näitä tuotteita voitaisiin siirtää Suomen alueella verottomien varastojen välillä tai verottomasta varastosta toiseen jäsenvaltioon tai vientiin. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä voitaisiin siirtää tuotteita myös toisesta jäsenvaltiosta tai tuontipaikasta verottomaan varastoon tai rekisteröidylle vastaanottajalle.

52 §. Rekisteröity vastaanottaja. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi rekisteröidyn vastaanottajan asemasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Rekisteröity vastaanottaja saisi ansiotoiminnassaan vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita toisesta jäsenvaltiosta tai Suomessa sijaitsevasta tuontipaikasta. Tämä tarkoittaisi sitä, että rekisteröity vastaanottaja voisi ottaa vastaan toisen jäsenmaan verottomasta varastosta lähetettyjä tuotteita sekä sitä, että Suomessa tai toisessa jäsenvaltiossa oleva rekisteröity lähettäjä voisi lähettää tuotteita Suomessa sijaitsevalle rekisteröidylle vastaanottajalle. Rekisteröidylle vastaanottajalle ei voitaisi väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä lähettää tavaroita Suomessa sijaitsevasta verottomasta varastosta.

Rekisteröity vastaanottaja ei saisi pitää hallussaan eikä lähettää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä valmisteveron alaisia tuotteita. Rekisteröity vastaanottaja saisi ainoastaan vastaanottaa tuotteita.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön osittain valmisteverotusdirektiivin 19 artikla.

53 §. Väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja. Valmisteverotusdirektiivin 19 artiklan 3 kohdan mukaan, jos rekisteröity vastaanottaja vastaanottaa valmisteveron alaisia tavaroita vain satunnaisesti, 4 artiklan 9 kohdassa tarkoitettu lupa on rajattava koskemaan valmisteveron alaisten tavaroiden tiettyä määrää, yhtä lähettäjä tai tiettyä ajanjaksoa. Jäsenvaltiot voivat rajata luvan koskemaan yhtä siirtoa.

Pykälässä säädettäisiin väliaikaisesti rekisteröidystä vastaanottajasta. Väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja saisi ansiotoiminnassaan vastaanottaa tiettyä ajankohtana tietyn määrän valmisteveron alaisia tuotteita toisesta jäsenvaltiosta tai Suomessa sijaitsevasta

tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

Väliaikaisesti rekisteröidylle vastaanottajalle lähetettäviä lähetyksiä valvottaisiin EMCS:llä ja siirron tulisi tapahtua sähköisellä hallinnollisella asiakirjalla. Tästä syystä säädettäisiin, että tulliviranomainen myöntäisi luonnolliselle tai oikeushenkilölle oikeuden toimia väliaikaisesti rekisteröitynä vastaanottajana. Henkilölle annettaisiin oikeus vastaanottaa yksi tuotteita sisältävä lähetyks. Väliaikaisesti rekisteröidyn vastaanottajan tulisi ennen valmisteveron alaisten tuotteiden lähettämistä tehdä tuotteista ilmoitus tulliviranomaiselle ja antaa vakuus suoritettavasta valmisteverosta.

54 §. Suora luovutus. Pykälässä säädettäisiin siitä, että valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja voisi ottaa tuotteita vastaan suorassa luovutuksessa. Tuotteiden vastaanottaminen suorassa luovutuksessa tarkoittaisi sitä, että tuotteita ei toimiteta valtuutetun varastonpitäjän verottomaan varastoon eikä rekisteröidyn vastaanottajan toimiloihin, vaan muuhun paikkaan, jota kutsutaan suoran luovutuksen paikaksi. Tuotteet voitaisiin toimittaa suoraan esimerkiksi valtuutetun varastonpitäjän tai rekisteröidyn vastaanottajan asiakkaille, jotka ovat tuotteiden loppukäyttäjät. Vastaanottaja ilmoittaisi lähettäjälle toimituspaikaksi sen osoitteen, jonne tavara toimitettaisiin. Vastaanottavan yrityksen nimeä ei tarvitsisi mainita sähköisessä hallinnollisessa asiakirjassa lainkaan. Tuotteet katsottaisiin luovutetuksi kulutukseen silloin, kun tuotteet on vastaanotettu suorassa luovutuksessa.

Suoran luovutuksen käyttäminen edellyttäisi ilmoittamista tulliviranomaisille ennen menettelyn käyttöönottoa. Suoran luovutuksen paikkoja ei erikseen rekisteröitäisi valmisteverovelvollisten rekisteriin. Valtuutetulla varastonpitäjällä tai rekisteröidyllä vastaanottajalla olisi velvollisuus antaa suorassa luovutuksessa vastaanotetuista tuotteista 64 §:ssä tarkoitettu vastaanottoraportti. Tulliviranomainen voisi rajoittaa tai kieltää suoran luovutuksen käytön valvonnallisista syistä.

Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 17 artiklan 2 kohta.

55 §. Vakuus valmisteveron alaisten tuotteiden siirroista. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän, joka lähettää tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, olisi annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta. Vakuuden olisi oltava voimassa kaikkialla yhteisössä. Vakuuden määräisi tulliviranomainen luvan myöntämisen yhteydessä.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 18 artikla.

56 §. Siirron alkaminen. Pykälässä säädettäisiin siitä, milloin tuotteiden siirto alkaisi väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Valtuutetun varastonpitäjän lähettäessä tuotteita verottomasta varastosta siirto alkaisi silloin, kun valmisteveron alaiset tavarat poistuisivat lähettävästä verottomasta varastosta. Rekisteröidyn lähettäjän lähettäessä tuotteita tuontipaikasta siirto alkaisi silloin, kun tuotteet luovutetaan vapaaseen liikkeeseen asetuksen (ETY) N:o 2913/92 79 artiklan mukaisesti.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 20 artiklan 1 kohta.

57 §. Siirron päättyminen. Pykälän mukaan valmisteveron alaisten tuotteiden siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä päättyisi muissa tilanteissa kuin vientitilanteessa silloin, kun vastaanottaja on vastaanottanut valmisteveron alaiset tuotteet. Siirrettiessä tuotteita vientipaikkaan tuotteiden siirto päättyisi väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vasta, kun tuotteet ovat poistuneet yhteisön alueelta.

Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 20 artiklan 2 kohta.

58 §. Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa. Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirroissa olisi käytettävä tietokoneistettua järjestelmää eli EMCS:ää. Näiden tuotteiden siirtojen katsottaisiin tapahtuvan väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos siirrosta laaditaan sähköinen hallinnollinen asiakirja. Jos tuotteita siirrettäisiin Suomen alueella verottomien varastojen välillä 66 §:ssä tarkoitettussa yksinkertaistetussa menettelyssä, ei EMCS:ää eikä sähköistä hallinnollista asiakirjaa kuitenkaan käytettäisi. Tämä tar-

koittaisi sitä, että valtuutetun varastonpitäjän tulisi laatia sähköinen hallinnollinen asiakirja aina niissä tilanteissa, kun hän lähettää tuotteita toiseen jäsenvaltioon tai paikkaan, jossa tuotteet poistuvat yhteisöstä. Rekisteröidyn lähettäjän tulisi puolestaan laatia sähköinen hallinnollinen asiakirja kaikissa tilanteissa, riippumatta siitä lähettääkö hän tuotteet Suomessa sijaitsevalle vastaanottajalle tai toisessa jäsenmaassa sijaitsevalle vastaanottajalle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnoksessa olevat tiedot olisi tarkastettava sähköisesti. Tämä tarkastus tapahtuisi EMCS-järjestelmässä automaattisesti. Jos tiedot eivät olisi oikein, lähettäjälle olisi ilmoitettava asiasta viipymättä. Käytännössä EMCS lähettäisi ilmoituksen lähettäjälle automaattisesti. Jos tiedot olisivat oikein, sähköiselle hallinnolliselle asiakirjalle annettaisiin automaattisesti yksilöivä hallinnollinen viitekoodi, joka ilmoitettaisiin lähettäjälle.

Pykälän 4 momentin mukaan sähköinen hallinnollinen asiakirja olisi viipymättä toimitettava määräjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Sähköinen hallinnollinen asiakirja, jolle olisi annettu yksilöivä hallinnollinen viitekoodi, lähetettäisiin EMCS:ssä automaattisesti määräjäsenvaltion EMCS:sään ja vastaanottajalle. Suomen ollessa määräpaikkana sähköinen hallinnollinen asiakirja saapuisi EMCS:sään, johon vastaanottajalla olisi myös pääsy. Jos valmisteveron alaiset tuotteita lähetettäisiin Suomessa sijaitsevasta lähtöpaikasta Suomessa sijaitsevaan määräpaikkaan toisen jäsenvaltion kautta, sähköinen hallinnollinen asiakirja voitaisiin toimittaa suoraan vastaanottajalle.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomesta vientipaikkaan eikä vienti-ilmoitusta anneta Suomessa, tulliviranomainen toimittaisi sähköisen hallinnollisen asiakirjan viipymättä vientijäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Vientijäsenvaltiolla tarkoitetaan sitä jäsenvaltiota, jossa vienti-ilmoitus on annettava. Vienti-ilmoitus on tehtävä siihen toimivaltaiseen tullitoimipaikkaan, johon viejä on sijoittautunut tai jossa tavarat pakataan tai lastataan vientikuljetusta varten. Jos vienti-ilmoitus annetaan Suomessa, tullivi-

ranomainen säilyttäisi sähköisen hallinnollisen asiakirjan odottamassa vientiraporttia.

Sähköinen hallinnollinen asiakirja toimitettaisiin edelleen vastaanottajalle, jos vastaanottaja olisi valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity vastaanottaja tai väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja. Tämä toteutuisi siten, että mikäli vastaanottaja olisi sanomaliikenneasiakas, viesti lähetettäisiin asiakkaan omaan tietojärjestelmään. Jos vastaanottaja olisi tullin web-käyttöliittymäasiakas, hän saisi sähköpostiviestillä ilmoituksen saapuneesta sähköisestä hallinnollisesta asiakirjasta. Vastaanottaja voisi hakea sen EMCS:stä omilla käyttäjätunnuksillaan.

Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 21 artiklan 1-5 kohdat.

59 §. Tuotteiden mukaan liitettävä asiakirja. Kuljettaessa valmisteveron alaisia tuotteita on tarpeen, että matkan aikana voitaisiin valvoa, että menettelyjä on noudatettu. Tulliviranomaisen olisi voitava tarkastaa kuljetuksen aikana perustellusta syytä, että kuljetettavien tuotteiden osalta olisi laadittu sähköinen hallinnollinen asiakirja asianmukaisesti. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että valvonnan mahdollistamiseksi valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän olisi toimitettava valmisteveron alaisen tuotteen mukana seuraavalle henkilölle paperituloste sähköisestä hallinnollisesta asiakirjasta tai muu kaupallinen asiakirja, jossa mainittaisiin selkeästi havaittavalla tavalla yksilöivä hallinnollinen viitekoodi. Tämä asiakirja olisi voitava pyydettyä esittää toimivaltaisille viranomaisille tuotteiden kuljetuksen ajan.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 21 artiklan 6 kohta.

60 §. Peruuttaminen. Pykälässä säädettäisiin sähköisen hallinnollisen asiakirjan peruuttamisesta. EMCS:ssä voidaan sähköinen hallinnollinen asiakirja laatia odottamaan tulevaa kuljetusta viikkoa ennen kuljetuksen alkua. Peruuttaminen mahdollistaisi sähköisessä hallinnollisessa asiakirjassa olevien virheiden korjaamisen ennen kuljetuksen alkua. Peruutuksen jälkeen kyseisten tuotteiden lähettämiseen täytyisi tehdä uusi sähköinen hallinnollinen asiakirja. Peruuttaminen olisi mahdollista, jos siirto ei ole vielä alkanut 56 §:n mukaisesti, koska tuotteet eivät ole

vielä poistuneet verottomasta varastosta tai niitä ei ole vielä luovutettu vapaaseen liikkeeseen.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 21 artiklan 7 kohta.

61 §. Määränpaikan muutos. Pykälässä säädettäisiin siitä, millä edellytyksillä lähettäjä voisi muuttaa määräpaikkaa. Käytännön elinkeinotoiminnassa esiintyy tilanteita, että vastaanottaja kieltäytyy vastaanottamasta lähetettyjä tuotteita joko osittain tai koko lähettyksen. On mahdollista, että tuotteiden lähetettyä lähettäjältä vastaanottaja huomaa, että matkalla oleva lähetys sisältää esimerkiksi virheellisen määrän tilattuja tuotteita tai ne eivät muuten vastaa kaupallista sopimusta. Jotta tällaiset tilanteet voitaisiin ratkaista ilman vastaanottajalle syntyvää verovelvollisuutta, ehdotetaan, että käyttämällä tietokoneistettua järjestelmää lähettäjä voisi muuttaa lähettyksen määräpaikkaa. Lähettäjä voisi esittää uuden määräpaikan, joka voisi olla veroton varasto, rekisteröity vastaanottaja, väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja, vientipaikka tai soveltuviin tilanteissa 54 §:ssä tarkoitettu suora luovutus. Näin ollen lähettäjä voisi toimittaa tuotteet toiselle vastaanottajalle tai itselleen takaisin omaan varastoonsa. Vanhalle vastaanottajalle lähetettäisiin EMCS:ssä ilmoitus määränpaikan muutoksesta.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 21 artiklan 8 kohta.

62 §. Energiatuotteiden siirrot. Pykälässä säädettäisiin avoimesta määräpaikasta. Vastaanottajan tiedot sähköisessä hallinnollisessa asiakirjassa voitaisiin jättää täyttämättä, kun siirron vastaanottaja ei olisi vielä tiedossa siirron alkaessa. Sähköinen hallinnollinen asiakirja tarkistettaisiin EMCS:ssä ja sille annettaisiin hallinnollinen viitekoodi, jonka jälkeen kuljetus voisi alkaa. Tämä menettely olisi mahdollista ainoastaan, kun kuljetetaan yhdenmukaistetun valmisteveron piiriin kuuluvia energiatuotteita meritse tai sisävesitse.

Pykälän 2 momentissa määrättäisiin lähettäjän velvollisuudesta toimittaa tulliviranomaisille 58 §:ssä mainittua menettelyä noudattaen vastaanottajaa koskevat tiedot heti kun ne ovat tiedossa ja viimeistään siirron päätyttyä. Pykälällä pantaisiin täytäntöön

valmisteverotusdirektiivin 22 artiklan 1 kohta.

63 §. Lähettyksen jakaminen. Pykälässä säädettäisiin lähettyksen jakamisesta kahdeksi tai useammaksi siirroksi, jotka voitaisiin siten toimittaa usealle vastaanottajalle. Lähettyksen jakaminen tapahtuisi esimerkiksi kuljetusmuodon muuttuessa tai kuljetettaessa useammalle vastaanottajalle samalla kuljetusvälineellä. Lähettyksen jakaminen olisi mahdollista ainoastaan yhdenmukaistetun valmisteveron piiriin kuuluvia energiatuotteita kuljetettaessa. Jokainen uusi siirto saisi uuden sähköisen hallinnollisen asiakirjan. Kuljetuksen kokonaismäärä ei saisi jakamisen seurauksena muuttua. Jakaminen olisi mahdollista ainoastaan Suomen tai jakamismenettelyn sallivan toisen jäsenvaltion alueella. Ennen jakamista tulisi ilmoittaa EMCS:llä jakamispaikka sen maan toimivaltaisille viranomaisille, missä jakaminen tapahtuu. Ennen lähettyksen jakamismenettelyn käyttöönottoa pitäisi siitä ilmoittaa tulliviranomaisille.

Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 23 artikla.

64 §. Vastaanottaminen. Pykälässä säädettäisiin valmisteveron alaisten tuotteiden vastaanottamiseen liittyvästä menettelystä. Vastaanotettuaan tuotteet valtuutetun varastonpitäjän, rekisteröidyn vastaanottajan tai väliaikaisesti rekisteröidyn vastaanottajan olisi viipymättä ja viimeistään viiden arkipäivän kulluttua siirron päättymisestä annettava EMCS:ää käyttäen raportti tuotteiden vastaanottamisesta. Tuotteet voidaan vastaanottaa myös osittain, jolloin vastaanottoraportissa ilmoitetaan tarkemmin, mitä on vastaanotettu. Vastaanottaja voisi myös kieltäytyä vastaanottamasta koko lähettyksen. Koko lähettyksen kieltäytymiseen täytyy kuitenkin olla peruste, esimerkiksi tuotteet eivät vastaa kaupallista tilausta. Myös näissä tilanteissa täytyisi antaa vastaanottoraportti.

Vastaanottoraportissa olevat tiedot tarkastettaisiin sähköisesti EMCS:ssä. Jos tiedot eivät ole oikein, vastaanottajalle täytyisi ilmoittaa asiasta viipymättä. Jos tiedot olisivat oikein, vastaanottajalle vahvistettaisiin vastaanottoraportin rekisteröinti. Lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille lähetettäisiin vastaanottoraportti.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudesta toimittaa vastaanottoraportti lähettäjälle. Tulliviranomainen toimittaisi vastaanottoraportin lähettäjälle. Jos lähetys- ja määräpaikka sijaitsevat samassa jäsenvaltiossa, vastaanottoraportti toimitetaan suoraan lähettäjälle.

Jos vastaanottajana olisi lain 18 §:n 1—6 kohdassa tarkoitettu henkilö tai yhteisö, esimerkiksi diplomaattinen edustusto, jolla ei ole pääsyä EMCS:ään, vastaanottoraporttia ei voitaisi antaa EMCS:illä, vaan vastaanottajan tulisi toimittaa tulliviranomaisille jäljennös lähetyksen mukana seuranneesta verovapautodistuksesta ja kaupallinen asiakirja, josta selviää tuotteiden määrä ja laatu. Tulliviranomainen toimittaisi asiakirjat edelleen lähettäjämääräiseen viranomaiselle ja pyytäisi heitä sulkemaan sähköisen hallinnollisen asiakirjan EMCS:stä manuaalisesti sekä ilmoittamaan lähettäjälle siirron päättymisestä. Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 24 artiklan kodat 1-4.

65 §. Vientiraportti. Jos vienti-ilmoitus olisi annettu Suomessa, tulliviranomainen laatisi vientiraportin poistumistoimipaikan tai sen toimipaikan, jossa muodollisuudet suoritettiin siirrettäessä tuotteita kolmannelle alueelle, antaman vahvistuksen perusteella. Vahvistuksen tarkoituksena olisi todistaa, että tuotteet ovat poistuneet yhteisön alueelta.

Tulliviranomainen tarkastaisi vahvistuksessa olevat tiedot sähköisesti. Kun tiedot on tarkastettu ja mikäli lähtöjäsenvaltio on eri kuin vientijäsenvaltio, lähetettäisiin vientiraportti lähtöjäsenvaltion viranomaisille. Lisäksi tulliviranomainen toimittaisi saapuneen vientiraportin lähettäjälle. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 25 artiklan 1—3 kohdat

66 §. Yksinkertaistettu menettely. Tässä pykälässä säädettäisiin Suomen alueella sovellettavasta yksinkertaistetusta menettelystä siirrettäessä valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottomien varastojen välillä. Lähettäjä voisi käyttää EMCS:ää tai yksinkertaistettua menettelyä. Yksinkertaistettu menettely noudattaisi suurelta osin nykyisin käytössä olevaa menettelyä.

Yksinkertaistetussa menettelyssä voisi sähköisen hallinnollisen asiakirjan sijasta laatia asiakirjan, joka sisältäisi tiedot siirrettävästä tuotteesta ja niiden määrästä verolajeittain, lähettäjän ja vastaanottajan nimet, osoitteet ja valmisteveronumerot, lähetyspäivän, toimitusosoitteen, lähetettävän ja vastaanottavan varaston valmisteveronumeron sekä viitenumeron, jolla siirto pystytään yksilöimään sekä lähettäjän että vastaanottajan kirjanpidossa. Se olisi laadittava kahtena kappaleena, joista toinen tulisi säilyttää lähettäjän kirjanpidossa ja toinen liitettävä kuljetuksen mukaan ja säilytettävä vastaanottajan kirjanpidossa. Lisäksi edellytettäisiin, että vastaanottaja viipymättä ilmoittaisi lähettäjälle, jos vastaanotetut tuotteet poikkeavat asiakirjasta. Ehdotettu pykälä perustuu valmisteverotusdirektiivin 30 artiklan valtuutukseen yksinkertaistetusta menettelystä.

67 §. Tietokoneistetun järjestelmän korvaava järjestelmä. Pykälässä säädettäisiin EMCS:n korvaavasta järjestelmästä eli varajärjestelmästä. Varajärjestelmä otettaisiin käyttöön silloin, kun EMCS ei olisi käytössä. Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi järjestelmän huollosta johtuvat käyttökatkokset ja tekniset häiriötilanteet. Asiakkaan omassa järjestelmässä oleva häiriötilanne ei vielä oikeuttaisi käyttämään varajärjestelmää. Asiakas voisi tällöin käyttää EMCS:ää tullin käyttöliittymästä internetin kautta. Asiakas voisi tulla myös tulliin täyttämään sähköisen hallinnollisen asiakirjan. Varajärjestelmän käyttö edellyttäisi EMCS:n käyttökatkosta. Lähettäjän pitäisi näissä tilanteissa laatia lähetysten mukaan paperin hallinnollinen asiakirja, jossa on samat tiedot kuin sähköisessä hallinnollisessa asiakirjassa. Tietoalkiot, tietoryhmät ja niiden alaryhmät yksilöidään Komission asetuksen (EY) N:o 684/2009 liitteessä 1.

Lähettäjän pitäisi ilmoittaa paperisen hallinnollisen asiakirjan käyttöönotosta sekä sen syystä valvovalle tulliviranomaiselle ennen siirron alkamista. Ilmoitus voitaisiin tehdä esimerkiksi sähköpostilla tai faksilla.

EMCS:n tultua uudelleen käyttöön lähettäjän tulisi laatia sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos. Luonnoksen hyväksymisen jälkeen sähköinen hallinnollinen asiakirja korvaisi paperille laaditun asiakirjan. Siirto

väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuisi paperisen hallinnollisen saateasiakirjan mukaisena siihen asti kunnes sähköinen hallinnollinen asiakirja hyväksyttäisiin. Lisäksi lähettäjän tulisi säilyttää paperinen hallinnollinen asiakirja omassa kirjanpidossaan.

Määränpaikan muutoksesta tai kuljetuksen jakamisesta käyttökätkön aikana tulisi tehdä ilmoitus tulliviranomaisille ennen toimenpiteen suorittamista. Tulliviranomaiselle tulisi ilmoittaa samat tiedot, jotka ilmoitetaan sähköisessä hallinnollisessa asiakirjassa tehtäessä määränpaikanmuutos tai kuljetuksen jakaminen. Tietoalkiot, tietoryhmät ja niiden alaryhmät pitäisi yksilöidä komission asetuksessa (EY) N:o 684/2009 liitteen 1 määränpään muutoksesta ja kuljetuksen jakamisesta esitetyillä numeroilla ja kirjaimilla.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön osittain valmisteverotusdirektiivin 27 artiklan 1 kohta.

68 §. Vastaanottoraportin ja vientiraportin korvaavat asiakirjat. Pykälässä säädettäisiin vastaanottoraportin korvaavan asiakirjan toimittamisesta EMCS:n käyttökätkön aikana. Vastaanottaja ei tällöin pystyisi lähettämään vastaanottoraporttia EMCS:ssä. Siirrossa, jossa olisi käytetty sähköistä hallinnollista asiakirjaa, vastaanottajan tulisi ensisijaisesti odottaa Suomen EMCS:n käyttöönottoa ja vasta pitemmän käyttökätkön johdosta käyttää vastaanottoraportin korvaavaa paperista vastaanottoraporttia. Jos taas kuljetuksen mukana olisi saapunut paperinen asiakirja eikä lähettäjään EMCS:ää olisi otettu vielä käyttöön siirron saavuttua perille, vastaanottaja täyttäisi paperisen vastaanottoraportin ja toimittaisi sen tulliviranomaisille.

Tulliviranomainen lähettäisi paperille laaditun vastaanottoraportin edelleen lähettäjään toimivaltaiselle viranomaiselle, jotka toimittaisivat sen edelleen lähettäjälle. Jos lähettäjään EMCS olisi käyttökätkön jälkeen otettu käyttöön, ja vastaanottaja olisi saanut sähköisen hallinnollisen saateasiakirjan, vastaanottoraportti annettaisiin EMCS:ää käyttäen. Tulliviranomaisen olisi säilytettävä lähettäjään viranomaisen toimittama paperille laadittu asiakirjan jäljennös vastaanottajan saatavilla siinä tapauksessa, ettei vastaanottaja pystyisi lähettämään sitä

EMCS:ssä tai muutoin asianmukaisesti perustellussa tapauksessa. Kun EMCS olisi uudestaan käytössä, vastaanottoraportti lähetettäisiin EMCS:ää käyttäen kuljetuksen lähettäjälle.

Jos vientiraporttia ei voitaisi toimittaa lähtöjäsenvaltion viranomaisille sen vuoksi, että vientijäsenvaltiossa ei olisi käytössä EMCS:ää tai sähköinen hallinnollinen asiakirja ei olisi vielä korvannut paperille laadittua asiakirjaa, vientijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset lähettäisivät lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille paperille laaditun asiakirjan, jossa olisi samat tiedot kuin vientiraportissa ja todistus siirron päättymisestä. Näin toimittaisiin vain, jos vientiraporttia ei voitaisi toimittaa pikaisesti tietokoneistettua järjestelmää käyttäen tai asianmukaisesti perustellusta muusta syystä.

Lähtöjäsenvaltion viranomaiset toimittaisivat lähettäjälle jäljennöksen paperille laaditusta asiakirjasta tai säilyttäisivät sen lähettäjän saatavilla. Vientiraportti vietäisiin EMCS:ään vientijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten toimesta heti, kun se olisi käytettävissä tai kun sähköinen hallinnollinen asiakirja olisi korvannut paperisen asiakirjan.

Säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 27 artiklan 2 kohta.

69 §. Vaihtoehtoiset todisteet. Pykälässä säädettäisiin, että vastaanottoraportti tai vientiraportti todistaisi verottoman siirron päättyneen tai tavaroiden poistuneen yhteisöstä, vaikka EMCS ei olisikaan käytettävissä. Jos vastaanotto- tai vientiraporttia ei olisi annettu muusta syystä kuin EMCS:n toimimattomuuden vuoksi, voitaisiin vaihtoehtoisesti siirto päättää määrjäjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antamalla vahvistuksella tavaroiden vastaanottamisesta tai viennissä kolmansiiin maihin poistumistoimipaikan toimivaltaisten viranomaisten antamalla vahvistuksella tavaroiden poistumisesta yhteisöstä. Asianmukainen todiste olisi vastaanottajan antama asiakirja, jossa olisi samat tiedot kuin vastaanotto- tai vientiraportissa. Tulliviranomainen voisi tällaisessa tilanteessa päättää manuaalisesti siirron EMCS:ssä, jos lähetys olisi lähtenyt Suomesta. Ehdotetulla säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 28 artikla.

70 §. Tarkemmat määräykset tietokoneistetun järjestelmän käyttöönotosta ja käytöstä. Tullihallitus antaisi tarkemmat määräykset järjestelmän käyttöönoton aikataulusta ja laajuudesta. Tullihallitus määräisi myös niiden tietosisältöjen pakollisuudesta EMCS:ssä, jotka on valmisteverodirektiivin soveltamisasetuksessa säädetty jäsenmaiden kansallisesti päätettäväksi.

Pykälän 2 momentissa viitattaisiin komission antamaan asetukseen (EY) N:o 684/2009, jossa vahvistetaan säännöt ja menettelyt sekä sanomien rakenne ja sisältö, joita sovelletaan vaihdettaessa sanomia EMCS:ssä jäsenmaiden välillä. Asetus on kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä sovelletaan kaikissa jäsenmaissa.

71 §. Eräiden tuotteiden siirtäminen ilman tietokoneistettua järjestelmää. Pykälässä säädetäisiin muiden kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirtämisestä. Näiden tuotteiden, kuten virvoitusjuomien, kivihiiilen ja voiteluöljyjen siirroissa ei käytettäisi EMCS:ää eikä sovellettaisi EMCS:än menettelyjä.

Jos edellä tarkoitettuja tuotteita siirrettäisiin väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottomien varastojen välillä Suomen alueella, olisi noudatettava 66 §:ssä säädettyä yksinkertaistettua menettelyä.

Kun näitä tuotteita tuotaisiin yhteisön ulkopuolelta, valtuutetun varastonpitäjän tai rekisteröidyn vastaanottajan olisi merkittävä vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskevaan tulli-ilmoitukseen sen verottoman varaston numero, johon tuotteet siirretään, ja tuontierän viitenumero sekä merkittävä kirjanpitoonsa vastaanoton tapahduttua tulli-ilmoituksen numero ja tuontierän viitenumero. Jos näitä tuotteita siirrettäisiin Suomeen toisista jäsenmaista väliaikaisen verottomuusjärjestelmän ulkopuolella, sovellettaisiin 9 luvun kulutukseen luovutettuja tuotteita koskevia säännöksiä, lukuun ottamatta ilmoitus- ja vakuudenantovelvollisuutta.

9 luku **Toisessa jäsenvaltiossa verotetut tuotteet**

72 §. Yksityishenkilön tuomiset. Pykälän säännökset vastaisivat asiallisesti voimassa olevan lain yksityishenkilön tuomisia koske-

via säännöksiä. Yksityishenkilön hankinnoista säädetään valmisteverotusdirektiivin 32 artiklassa.

Pykälän 1 momentin mukaan valmisteveroa ei kannettaisi Suomessa toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista alkoholijuomista, tupakkatuotteista ja muista valmisteveron alaisista tuotteista edellyttäen, että yksityishenkilön hankkimat tuotteet tulevat hänen omaan käyttöönsä ja että hän itse tuo tuotteet mukanaan Suomeen. Tuotteista kannettaisiin vero ainoastaan jäsenvaltiossa, jossa valmisteveron alaiset tuotteet hankitaan. Omalla käytöllä tarkoitettaisiin paitsi yksityishenkilön henkilökohtaista käyttöä myös hänen perheensä käyttöä tai lahjaa. Minkälaista vastiketta tahansa vastaan luovutettavat tuotteet katsottaisiin kaupalliseen tarkoitukseen tuoduiksi.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin, että kaupalliseen tarkoitukseen tuotavat tuotteet olisivat verollisia niiden määrästä riippumatta. Verollisina hankituista tuotteista, jotka on tarkoitettu kaupalliseen tarkoituksen, yksityishenkilön olisi ennen tuotteiden tuomista mukanaan Suomeen tehtävä tulliviranomaiselle ilmoitus tuotteista sekä annettava vakuus tuotteista kannettavista valmisteveroista, kuten muidenkin kaupallisten tuojien. Lisäksi olisi noudatettava yleisiä säännöksiä veroilmoituksen jättämisestä sekä verojen maksamisesta.

Arvioitaessa sitä, että onko yksityishenkilön mukanaan tuomat alkoholijuomat ja tupakkatuotteet katsottava tulevan hänen omaan käyttöönsä vai kaupalliseen tarkoitukseen, huomiota kiinnitettäisiin tuotteiden haltijan asemaan ja ammattiin, maahantuonnin syyhyn sekä siihen, minne tuotteet kuljetaan ja millä kulkuneuvolla kuljetus tapahtuu. Lisäksi pykälän 3 momentin nojalla otettaisiin huomioon tuotteisiin liittyvät asiakirjat, tuotteiden määrä ja muut asiaan liittyvät seikat. Riippumatta tuotavista alkoholijuomien määristä, tuotteet olisi kuitenkin aina verotettava, kun muiden perusteiden nojalla on ilmeistä, että tuotteet on tuotu kaupalliseen tarkoitukseen.

Pykälän 4 momentissa säädetäisiin, että vero kannetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa polttoaine kulutetaan, mikäli yksityishenkilö kuljettaa toisessa jäsenvaltiossa jo verotettua

polttoainetta epätavallisilla kuljetusmenetelmillä Suomeen kulutettavaksi. Epätavallisilla kuljetusmenetelmillä tarkoitetaan moottoripolttoaineiden kuljetusta muutoin kuin ajoneuvojen polttoainesäiliöissä tai varasäiliöissä, moottoripolttoaineen kuljetusta varasäiliöissä enemmän kuin 10 litraa moottorikulkuvoivoa kohti sekä nestemäisten lämmityspolttoaineiden kuljetusta muutoin kuin ammattimaisten elinkeinonharjoittajien puolesta käytettävissä säiliöautoissa.

Pykälään lisättäisiin selkeyden vuoksi 5 momentti, jonka mukaan edellä 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yksityishenkilön on saapuessaan Suomeen ilmoitettava verotettava polttoaine tulliviranomaiselle.

73 §. Lahjalähettykset. Pykälässä säädettäisiin nykyisen lain mukaisesti verottomiksi toisesta jäsenvaltiossa vastaanotetut alkoholijuomia ja tupakkatuotteita sisältävät lahjalähettykset. Verottomat enimmäismäärät luettelaisiin pykälässä. Säädettyjen enimmäismäärien puitteissa verottoman lahjalähettyksen tulisi olla aina vastikkeeton ja vastaanottajan omaan käyttöön tarkoitettu. Pykälässä tarkoitettu verovapaus koskisi ainoastaan kahden yksityishenkilön välisiä, luonteeltaan satunnaisia lahjoja.

74 §. Yksityishenkilön hankinnat. Pykälässä säädettäisiin tilanteesta, jossa yksityishenkilö hankkii valmisteveron alaisia tuotteita omaan käyttöönsä muuten kuin 72 §:ssä tarkoitettulla tavalla tai etämyynnillä toisesta jäsenvaltiosta. Yksityishenkilö ei tällöin toisi tuotteita itse mukanaan Suomeen, vaan ne kuljettaisi toinen yksityishenkilö tai ammattimainen elinkeinonharjoittaja. Tämä tarkoittaa sitä, että yksityishenkilö esimerkiksi Internetin välityksellä hankkisi tuotteita toisesta jäsenvaltiosta ja järjestäisi itse näiden tuotteiden kuljetuksen Suomeen eikä myyjä tai eikä kukaan tämän puolesta olisi osallisena kuljetuksen järjestämisessä. Vastaavasti säännöstä sovellettaisiin esimerkiksi silloin kun yksityishenkilö ollessaan toisessa jäsenmaassa lähettää sieltä valmisteveron alaisia tuotteita itselleen Suomeen. Yksityishenkilö olisi edellä mainituissa tapauksissa velvollinen suorittamaan Suomessa tuotteista valmisteveron. Yksityishenkilölle määrätyn veron suorittamisesta olisivat vastuussa myös tuotteiden kuljettamiseen osallistunut toinen yksityis-

henkilö tai ammattimainen elinkeinonharjoittaja ja se, joka pitää tuotteita Suomessa hallussa esimerkiksi varastossa.

Tuotteista kannettaisiin vero riippumatta siitä, tuoko tuotteet Suomeen ammattimainen elinkeinonharjoittaja, kuten kuljetusliike tai posti, tai toinen yksityishenkilö. Olennainen ero etämyyntiin olisi se, että myyjä tai kukaan tämän puolesta ei saisi osallistua tuotteiden kuljettamiseen tai kuljetuksen järjestämiseen millään tavoin. Jos taas myyjä esimerkiksi ohjaisi Internet sivuillaan ostajaa käyttämään tiettyjä kuljetusliikkeitä, kysymyksessä olisi etämyynti, jolloin etämyyjä tai tämän asettama veroedustaja olisi velvollinen suorittamaan valmisteveron määräjäsenvaltiossa.

Valmisteveroa olisi suoritettava sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuotteet luovutetaan tai luovutukseen tarkoitettuja tuotteita pidetään hallussa Suomessa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tuotteiden hankinnasta tulisi antaa tulliviranomaiselle ilmoitus ja verojen maksu tulisi turvata ennen tuotteiden lähettämistä vakuudella. Tätä menettelyä sovellettaisiin ainoastaan, kun yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäisiin toisesta jäsenvaltiosta Suomeen.

75 §. Hallussapito kaupallisessa tarkoituksessa. Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 33 artiklan 1, 3 ja 4 kohdat. Pykälässä säädettäisiin, että sellaisista toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen jo luovutetuista eli verotetuista tuotteista, jotka siirretään Suomeen ja pidetään täällä hallussa kaupallisessa tarkoituksessa niiden luovuttamista tai käyttöä varten, kannettaisiin valmistevero Suomessa. Pykälän 1 momentti vastaisi asiallisesti nykyisen lain säännöksiä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin verovelvollisuudesta. Verovelvollinen olisi se, joka luovuttaa tuotteet tai pitää hallussaan luovutukseen tarkoitettuja tuotteita tai jolle tuotteet luovutetaan Suomessa. Säännöksellä saatettaisiin verovelvollisuuden piiriin kaikki ne tahot, jotka pitävät hallussa tuotteita edellä mainitussa tarkoituksessa.

Pykälän 3 momentin mukaan valmisteveroa olisi suoritettava sinä päivänä olevien säännösten mukaan, jona tuotteet luovutetaan

tai luovutukseen tarkoitettuja tuotteita pidetään hallussa Suomessa. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin siitä, että kulutukseen jo luovutettuja tuotteita, joita siirretään kaupallisessa tarkoituksessa, ei katsottaisi pidettävän hallussa kaupallisessa tarkoituksessa ennen kuin ne saapuvat määräjäsenvaltioon. Edellytyksenä olisi, että siirrossa noudatettaisiin kaupallisissa siirroissa sovellettavaa menettelyä. Tämä tarkoittaisi, että tuotteita ei verotettaisi jokaisessa jäsenvaltiossa, minkä kautta ne kulkisivat, vaan tuotteet liikkuisivat yksinkertaistetulla saateasiakirjalla varustettuna määräjäsenvaltioon asti, jossa vero kannettaisiin.

76 §. Hallussapito vesi- tai ilma-aluksessa. Pykälässä säädettäisiin valmisteverotusdirektiivin 33 artiklan 5 kohdan mukaisesti, että Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä liikennöivässä aluksessa olevia valmisteveron alaisia tuotteita, jotka eivät ole myytävänä, kun alus on Suomen alueella, ei katsota pidettävän hallussa kaupallisessa tarkoituksessa Suomessa. Tällöin tuotteita siirrettäessä ei sovellettaisi kaupallisia siirtoja koskevia menettelysäännöksiä.

77 §. Veroton polttoaine ammattimaisessa liikenteessä. Pykälän mukaan toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettua polttoainetta, joka käytetään ammattimaisessa liikenteessä olevassa ajoneuvossa, ei saisi verottaa Suomessa. Pykälä vastaisi nykyisen lain säännöksiä. Mainitun momentin mukainen verottomuus koskisi polttoainetta, joka on ajoneuvon tavanomaisessa polttoainesäiliössä ja tarkoitettu kuljetuksen aikana käytettäväksi ajoneuvon omana moottoripolttoaineena taikka ajoneuvossa olevan jäähdytysjärjestelmän tai muun vastaavan järjestelmän polttoaineena, sekä polttoainetta, joka on ajoneuvon liittyvään järjestelmään kuuluvassa polttoainesäiliössä ja tarkoitettu käytettäväksi kuljetuksen aikana sanotussa järjestelmässä. Tavanomaisella polttoainesäiliöllä tarkoitetaan säiliötä, jonka valmistaja on pysyvästi asentanut samantyyppisiin ajoneuvoihin ja jonka kiinteä asentaminen mahdollistaa polttoaineen käyttämisen suoraan joko moottoripolttoaineena taikka jäähdytysjärjestelmän taikka muun järjestelmän ylläpitämiseksi. Tavanomaisella polttoainesäiliöllä tarkoitetaan lisäksi säiliötä, jonka valmistaja on kiin-

teästi asentanut samantyyppisiin erityisperävaunuihin ja joiden pysyvä asentaminen mahdollistaa polttoaineen käyttämisen suoraan erityisperävaunussa olevassa jäähdytysjärjestelmässä tai muussa vastaavassa järjestelmässä. Erityisperävaunulla tarkoitetaan mitä tahansa perävaunua, johon on asennettu erityisesti jäähdytys-, hapetus- tai lämmitys-järjestelmää taikka muuta järjestelmää varten suunniteltu laitteisto.

78 §. Menettely kaupallisissa siirroissa. Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 34 ja 35 artikla. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että sen, joka siirtää kulutukseen jo luovutettuja tuotteita Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä tai Suomessa siten, että tuotteiden kuljetus tapahtuu toisen jäsenvaltion alueen kautta, tulee käyttää yksinkertaistettua saateasiakirjaa, joka sisältää 58 §:n 1 momentissa tarkoitetun asiakirjan keskeiset tiedot.

Tarkemmat säännökset yksinkertaistetusta saateasiakirjasta ovat lähtöjäsenvaltiossa kulutukseen luovutettujen yhteisön sisällä liikkuvien valmisteveron alaisten tuotteiden yksinkertaistetusta saateasiakirjasta annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 3649/92. Komissio hyväksyy valmisteverotusdirektiivin 43 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen toimenpiteet saateasiakirjan muodon ja sisällön vahvistamiseksi.

Pykälän 2 momentin mukaan verovelvollisen olisi ennen tuotteiden lähettämistä toisesta jäsenvaltiosta Suomeen tehtävä ilmoitus lähetettävistä tuotteista ja annettava vakuus tuotteista kannettavien valmisteverojen suorittamisesta. Yksinkertaistetun saateasiakirjan käyttäminen mahdollistaisi lähtöjäsenvaltiossa suoritettujen verojen palauttamisen. Valmistevero olisi maksettava tässä laissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Verovelvollisen olisi suostuttava lisäksi tarkastuksiin, joilla tulliviranomaiset voivat varmistua siitä, että valmisteveron alaiset tuotteet on tosiasiallisesti vastaanotettu ja niistä kannettava valmistevero maksettu.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että tämän pykälän menettelysäännöksiä sovellettaisiin ainoastaan valmisteverotusdirektiivin soveltamisasetuksen liitteen 2 kohdassa 11 mainittujen tuotteiden eli yhdenmukaistetun

valmisteveron alaisten tuotteiden siirrossa toisesta jäsenvaltiosta Suomeen.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin yksinkertaistetusta menettelystä. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää saateasiakirjan korvaavasta menettelystä, jota noudatettaisiin siirrettäessä kulutukseen luovutettuja tuotteita säännöllisesti Suomen ja toisen jäsen valtion välillä. Myyntiä valvottaisiin tällöin kirjanpidon perusteella.

79 §. Etämyynti. Pykälän säännökset vastaisivat asiallisesti voimassa olevan lain säännöksiä, mutta niitä tarkennettaisiin ja täsmennettäisiin valmisteverotusdirektiivin mukaisesti. Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 36 artiklan 1—3 kohdat.

Pykälän 1 momentin mukaan valmistevero kannettaisiin etämyynnillä Suomeen myydyistä tuotteista. Etämyynnissä valmistevero kannettaisiin kulutusmaaperiaatteen mukaisesti siinä jäsenvaltiossa, jonne tuotteet myydään kulutettaviksi.

Pykälän 2 momentin mukaan etämyyjä olisi verovelvollinen. Etämyyjällä olisi mahdollisuus veroedustajan asettamiseen, mutta tämä ei kuitenkaan olisi pakollista. Jos etämyyjä ei olisi asettanut veroedustajaa, etämyyjä olisi verovelvollinen Suomessa vastaanotetuista tuotteista. Jos etämyyjä on asettanut veroedustajan, veroedustaja olisi verovelvollinen vastaanottamistaan tuotteista. Veroedustajan tehtävänä olisi suorittaa valmistevero myyjän puolesta suoraan kuluttajille toimitetuista tuotteista. Etämyyjä olisi vastuussa veroedustajan suoritettavasta valmisteverosta niin kuin omasta verostaan.

Pykälän 3 momentin mukaan valmisteverovelvollisuus syntyisi, kun valmisteveron alaiset tuotteet luovutetaan Suomessa. Valmisteveroa olisi suoritettava sinä päivänä olevien säännösten mukaan, jona tuote luovutetaan Suomessa.

80 §. Menettely etämyynnissä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että etämyyjän, jolla ei olisi Suomessa veroedustajaa, olisi annettava ilmoitus tulliviranomaiselle ennen valmisteveron alaisten tuotteiden lähettämistä toisesta jäsenvaltiosta Suomeen ja annettava vakuus tuotteista kannettavien valmisteverojen suorittamisesta. Etämyyjän olisi tehtävä veroilmoitus ja maksettava valmistevero täs-

sä laissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Etämyyjän olisi pidettävä kirjaa valmisteveron alaisten tuotteiden luovutuksista tämän lain kirjanpitoa koskevien säännösten mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että ilmoitus- ja vakuuden antamisvelvollisuus koskisi ainoastaan yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 36 artiklan 4 kohta.

81 §. Kulutukseen luovutettujen tuotteiden tuhoutuminen kuljetuksen aikana. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettuja tuotteita ei pidettäisi kulutukseen luovutettuina Suomessa eikä niistä kannettaisi veroa Suomessa, jos ne ovat kuljetuksen aikana tuhoutuneet täydellisesti tai menetetty lopullisesti, mukaan luettuina tuotteiden luonteesta johtuvat menetykset. Valmisteverotusdirektiivin mukaisesti kulutukseen jo luovutettujen, jäsenvaltioiden välillä kuljetettavien valmisteveron alaisten tavaroiden tuhoutumista ja menettämistä kohdellaan samalla tavoin kuin, jos tuotteet olisivat tuhoutuneet tai menetetty väliaikaisesti verottoman siirron aikana.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos valmisteveron alaiset tuotteet tuhoutuisivat täydellisesti tai ne menetettäisiin lopullisesti Suomessa tai tämä havaittaisiin Suomessa, olisi tuotteiden tuhoutuminen tai menettäminen näytettävä toteen tulliviranomaista tyydyttävällä tavalla. Jos tuotteet tuhoutuisivat tai ne menetettäisiin tai se havaittaisiin muussa jäsenvaltiossa, se olisi näytettävä toteen tämän jäsenvaltion toimivaltaisista viranomaisista tyydyttävällä tavalla. Pykälän 3 momentin mukaan vakuus, joka on annettu valmisteveron maksamisesta, olisi vapautettava.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 37 artikla.

82 §. Sääntöjenvastainen menettely. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että valmistevero kannettaisiin Suomessa sellaisista kulutukseen luovutetuista tuotteista, joiden siirron aikana kaupallisessa tarkoituksessa tai etämyynnissä, tapahtuisi sääntöjenvastaisuus Suomessa. Pykälän 2 momentin mukaisesti valmistevero kannettaisiin silloin, kun sääntöjenvastaisuus havaittaisiin Suomessa, mutta

ei voitaisi määrittää, missä sääntöjenvastaisuus on tapahtunut. Jos kuitenkin kolmen vuoden kuluessa kulutukseen luovutettujen valmisteveron alaisten tuotteiden hankintapäivästä saataisiin selville, missä jäsenvaltiossa sääntöjenvastaisuus todella tapahtui, valmistevero kannettaisiin siinä jäsenvaltiossa. Veron palauttamisesta näissä tapauksissa säädettäisiin 83 §:ssä.

Pykälän 3 momentin mukaan valmistevero kannettaisiin henkilöltä, joka antoi vakuuden veron maksamisesta ja henkilöltä, joka osallistui sääntöjenvastaisuuteen. Sääntöjenvastaisuudella tarkoitettaisiin 4 momentin mukaisesti tilannetta, joka syntyy siirrettäessä kulutukseen luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita kaupallisessa tarkoituksessa tai etämyynnillä, mutta tuotteiden siirto ei pääty sääntöjen mukaisesti, eivätkä tuotteet ole tuhoutuneet. Valmisteverotusdirektiivin mukaisesti kulutukseen jo luovutettujen, jäsenvaltioiden välillä kuljetettavien valmisteveron alaisten tuotteiden sääntöjenvastaisuuksia kohdellaan samalla tavoin kuin, jos tuotteet olisivat tuhoutuneet tai menetetty väliaikaisesti verottoman siirron aikana. Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 38 artikla.

83 §. *Valmisteveron palauttaminen tai peruuttaminen.* Valmisteverotusdirektiivin 11 artiklassa on vahvistettu periaate, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat itse määrittää tapaukset ja olosuhteet, joissa valmistevero palautetaan tai peruutetaan. Palauttaminen ja peruuttaminen ei kuitenkaan saa johtaa muihin kuin direktiivin 12 artiklassa tai tuotekohtaisissa valmisteverodirektiiveissä säädettyihin vapautuksiin. Tuotteiden valmisteverottomuudesta ehdotetaan säädettäväksi tämän lain 3 luvussa ja lisäksi eri tuotteita koskeviin valmisteverolakeihin sisältyviä lukuisia verottomuussäännöksiä.

Pykälän 1 momenttiin sisältyisi yleissäännös verottomuuden toteuttamisessa, kun verolliseen kulutukseen luovutettu tuote, josta on suoritettu valmistevero, on käytetty tai toimitettu verottomaan tarkoitukseen. Pykälää ei sovellettaisi, jos valmisteverotuslaissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa on verottomuuden toteuttamisesta muuta säädetty. Palautusmenettelyä ei tarvittaisi niissä tilanteissa, joissa tuotteet on valmisteverotuslain

tai muun lain perusteella mahdollista toimittaa tai hankkia suoraan valmisteverottomana. Säännöstä sovellettaisiin tilanteissa, joissa on kyse jälkikäteen todetusta verottomasta käytöstä. Palautusta saisi tuotteen verottomaan tarkoitukseen käyttänyt tai verottomaan tarkoitukseen käytettäväksi toimittanut. Yleensä kyse on siitä tahosta, joka on maksanut veron tuotteen ostohinnassa. Valmisteverotuslain ja muiden valmisteverolakien verottomuussäännökset määrittäisivät tarkemmin sen, kuka on oikeutettu hakemaan palautusta maksetusta verosta. Palautuksen hakijana olisi tuotteen loppukäyttäjä kun verottomaksi on säädetty tuotteen käyttäminen tiettyyn verottomaan tarkoitukseen, esimerkiksi muiden tuotteiden valmistukseen. Siltä osin kun verottomaksi on säädetty tuotteen toimittaminen tiettyyn tarkoitukseen, palautuksen hakijana olisi se, joka on luovuttanut tuotteen tähän tarkoitukseen. Valmisteveroa ei voitaisi enää palauttaa oikaisuvaatimuksen johdosta verottoman käytön perusteella sille, joka on alun perin suorittanut veron tulliviranomaiselle, siltä osin kun oikeus palautukseen on siirtynyt tuotteita luovuttaneelle tai käyttäneelle. Verotuksen oikaisu rajoittuisi siten ainoastaan verotuspäätöksissä tapahtuneiden virheiden korjaamiseen.

Pykälän 2 momentti koskisi sellaisia Suomessa verotettuja tuotteita, joita pidetään hallussa kaupallisissa tarkoituksissa toisessa jäsenvaltiossa siellä tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten. Sillä, joka olisi tuotteet lähettänyt, olisi oikeus saada tuotteista Suomessa suoritettu valmistevero takaisin. Edellytyksenä palautukselle näissä tilanteissa olisi se, että tuotteiden siirtäminen on tapahtunut kaupallisissa siirroista säädettyä menettelyä noudattaen. Lisäksi hakijan tulisi osoittaa, että tuotteista on suoritettu vero asianmukaisesti määräjäsenvaltiossa. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 33 artiklan 6 kohta.

Pykälän 3 momentilla pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 36 artiklan 5 kohta, joka koskee veron palauttamista Suomesta toiseen jäsenmaahan tapahtuvassa etämyynnissä. Etämyyjällä olisi näissä tapauksissa oikeus hakemuksesta saada Suomessa suoritettua valmisteveroa vastaava palautus. Palautuksen edellytyksenä olisi se, että etämyy-

jä tai hänen veroedustajansa on noudattanut määräjäsena maassa etämyynnistä säädettyä menettelyä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin veron palauttamisesta Suomessa kulutukseen luovutetuista tuotteista niissä tilanteissa, joissa vero kannetaan myös toisessa jäsenvaltiossa sen perusteella, että tässä jäsenvaltiossa on havaittu sääntöjenvastaisuus tuotteiden kuljetuksen aikana. Säännöksellä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 38 artiklan 3 kohta.

Palauttamisen sijasta valmistevero peruutettaisiin silloin jos veroa ei ole Suomessa maksettu, mutta muut edellä 1—4 momentissa mainitut edellytykset veron palauttamiselle todetaan olevan olemassa. Maksamatta olevaa valmisteveroa ei enää tämän jälkeen perittäisi verovelvolliselta. Palautuksen tai peruutuksen hakemisen määräajaksi ehdotetaan kolmea vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin tuotteesta on suoritettu vero Suomessa. Tällöin palautuksen hakemisessa ja jälkiverotuksen toimittamisessa noudatettaisiin samaa kolmen vuoden määräaika. Jos jälkiverotusta toimitettaessa todetaan, että verolliseen kulutukseen luovutettuja tuotteita on käytetty tai toimitettu verottomaan tarkoitukseen, olisi palautuksen hakeminen ja maksaminen tällaisessa tilanteessa mahdollista.

10 luku **Yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden verottomuus**

84 §. *Yksityishenkilön tuomiset.* Pykälä vastaisi voimassa olevan lain säännöksiä, joissa säädetään niistä rajoituksista ja edellytyksistä, joiden perusteella yhteisön ulkopuolelta saapuvan matkustajan henkilökohtaisissa matkatavaroissaan mukanaan tuomat valmisteveron alaiset tuotteet olisivat verottomia. Pykälän 1 momentin verottomuuden edellytykseksi asetettaisiin se, ettei tuonti ole luonteeltaan kaupallista. Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin se, milloin tuontia ei pidettäisi luonteeltaan kaupallisena. Pykälän 3 momentissa määriteltäisiin henkilökohtaisten matkatavaroiden käsite. Säännökset vastaisivat pääosin arvonlisäverolain 95 §:n 1—3 momenttia.

Pykälän 4 momentin mukaan muiden kuin 85—87 §:ssä tarkoitettujen tuotteiden tuon-

tiin sovellettaisiin arvonlisäverolain 95 d §:n säännöksiä verottomana tuotavien tavaroiden enimmäisarvosta. Näiden säännösten nojalla matkustaja saa verotta tuoda mukanaan muita henkilökohtaisia matkatavaroita kuin alkoholia, alkoholijuomia, tiettyjä tupakkatuotteita ja moottorikulkuneuvon polttoainetta enintään 300 euron arvosta. Lento- tai merimatkustajien osalta rajoitus olisi kuitenkin 430 euroa. Pykälän 5 momentin mukaan tuotteet, jotka osoitetaan hankituiksi verollisena toisesta jäsenvaltiosta, olisivat kuitenkin verottomia sen mukaan kuin 72 §:ssä säädetään.

85 §. *Tupakkatuotteiden verottomat tuontimäärät.* Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain mukaisesti tiettyjen tupakkatuotteiden verottomuuden määrällisistä enimmäismääristä ja muista erityisedellytyksistä. Pykälän 1 momentissa luoteltaisiin eri tupakkatuotelajien verottomat enimmäismäärät. Pykälän 2 momentin mukaan verottomuus koskisi myös tilannetta, jossa matkustaja tuo useampaa eri tupakkatuotelajia. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että verottomuus ei koske alle 18-vuotiaita. Pykälän 4 momentin mukaan määrällisten rajoitusten ylittävältä osalta olisi maksettava valmistevero.

86 §. *Alkoholijuomien verottomat tuontimäärät.* Pykälässä säädettäisiin nykyisen lain mukaisesti alkoholin ja alkoholijuomien verottomuuden määrällisistä enimmäismääristä ja muista erityisedellytyksistä. Matkustaja saisi tuoda pykälän 1 momentin nojalla hiilihapotonta viiniä enintään 4 litraa ja olutta 16 litraa. Lisäksi 2 momentin nojalla matkustaja saisi tuoda mukanaan litran alkoholia ja alkoholijuomaa, jonka alkoholipitoisuus ylittää 22 tilavuusprosenttia. Vaihtoehtoisesti matkustaja voi tuoda kaksi litraa alkoholia ja alkoholijuomaa, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia. Pykälän 2 momentin mukaan verottomuus koskisi myös tilannetta, jossa matkustaja tuo sekä 1 momentin 1 että 2 kohdassa tarkoitettuja tuotteita, jos niiden prosentuaaliset osuudet verottomista enimmäismääristä ovat yhteensä enintään 100 prosenttia.

87 §. *Veroton polttoaine.* Pykälässä säädettäisiin nykyisen lain mukaisesti yksityisessä käytössä olevien moottorikulkuneuvojen polttoaineen verottomuudesta. Verotta saisi tuoda moottorikulkuneuvon tavanomaisessa

polttoainesäiliössä olevan polttoaineen ja enintään 10 litraa tällaisella kulkuneuvolla kuljetettavassa kannettavassa säiliössä olevaa polttoainetta. Säännös koskisi myös yksityisessä käytössä olevien vesialuksien polttoainesäiliössä ja erillisessä kannettavassa säiliössä tuotavaa polttoainetta. Säännöksessä edellytetään, että säiliö on kuljetettava kulkuneuvossa, eikä esimerkiksi matkustajan kantamana. Verottoa sovellettaisiin vain aktiivisiin kulkuneuvoihin, jotka saavat Suomeen omalla moottorivoimalla, ei esimerkiksi trailerilla, varsinaisen ajoneuvon vetämänä.

88 §. Lahjalähetykset. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain mukaisesti, että yksityishenkilön yhteisön ulkopuolelta Suomessa olevalle toiselle yksityishenkilölle lähettämät vähäarvoiset, muut kuin kaupalliset lähetykset, tupakkatuotteita ja alkoholijuomia lukuun ottamatta, ovat valmisteverottomia.

89 §. Verottomien tuotteiden myynti. Pykälä vastaisi nykyisen lain säännöksiä. Pykälän 1 momentin nojalla verovapaa myynti olisi edelleen mahdollista matkustajille matkatavaroissa mukaan otettavaksi sellaisella vesitai ilma-aluksella, joka liikennöi ammattimaisesti Suomen ja yhteisön ulkopuolisen maan välillä taikka joka matkallaan poikkeaa yhteisön ulkopuolella ottaakseen tai jättääkseen siellä matkustajia. Tällaisia aluksia voitaisiin siten edelleen muonittaa verottomasti myös aluksilla tapahtuvaa myyntiä varten. Pykälän 2 momentin nojalla verovapaa myynti olisi myös mahdollista lentokentällä sijaitsevassa verottomien tavaroiden myymälässä matkatavaroissa mukaan otettavaksi, jos myynti tapahtuu yhteisön ulkopuolelle matkustavalle. Tällaisen myymälän tulisi olla veroton varasto ja sillä tulisi tällöin olla Tullihallituksen myöntämä lupa, mikä vastaisi nykyistä käytäntöä.

Pykälällä pantaisiin täytäntöön valmisteverotusdirektiivin 14 artikla.

90 §. Henkilökunnan tuomiset. Pykälässä viitattaisiin nykyisen lailla arvonnäköverolain 95 e §:ään, koska siihen sisältyy aineellinen säännös kulkuneuvojen henkilökunnan tuomisista.

91 §. Veroton polttoaine ammattimaisessa liikenteessä. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevan lain mukaisesti, että yhteisön ulko-

puolelta saapuvien moottoriajoneuvojen ja erikoiskonttien mukanaan kaupallisessa tarkoituksessa tuoma polttoaine on verotonta samoilla edellytyksillä ja samoin rajoituksin kuin näiden tuotteiden tullittomuudesta säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

11 luku Kirjanpitovelvollisuus

92—94 §. Pykälissä säädettäisiin valtuutetun varastonpitäjän, muun verovelvollisen, rekisteröidyn lähettäjän, etämyyjän sekä Suomessa olevan ulkomaisen sivuliikkeen edustajan kirjanpitovelvollisuudesta. Pykälät vastaisivat asiallisesti voimassa olevan lain 60 §:n säännöksiä. Lisäksi säädettäisiin rekisteröidyn lähettäjän kirjanpitovelvollisuudesta. Rekisteröidyn lähettäjän olisi pidettävä sellaista kirjanpitoa, josta käy selville väliaikaisessa verottomuusjärjestelmässä lähetettyjen tuotteiden määrät sekä muut valmisteveron määräämistä ja verotuksen valvontaa varten tarvittavat tiedot.

95 §. Kirjanpitoaineiston selväkielisyys ja säilyttäminen. Pykälässä säädettäisiin kirjanpitoaineiston selväkielisyydestä ja säilytysajasta voimassa olevaa lakia vastaavasti. Kirjanpitoaineisto on säilytettävä neljän kalenterivuoden ajan paitsi paperimuodossa myös koneellisella tietovälineellä silloin, kun molempia kirjanpidon toteuttamistapoja on käytetty.

12 luku Tarkastus, tietojenantovelvollisuus ja haltuunotto

96 §. Tarkastus. Tarkastusta ja tiedonantovelvollisuutta koskevat säännökset vastaisivat voimassa olevan lain säännöksiä suurelta osin. Tietojenantovelvollisuus liittyy yleensä viranomaisten jälkikäteen suorittamaan tarkastukseen ja valvontaan ja tietoja annetaan yleensä viranomaisten pyynnöstä. Pykälän 1 momentin mukaan verovelvollisen tulisi esittää valmisteverotusta koskeva kirjanpitoaineisto tarkastusta suorittavalle viranomaiselle sekä tulisi avustaa tarkastuksessa. Verovelvollisen olisi annettava tarkastuksen käyttöön tarpeelliset tilat ja laitteet. Säännös koskisi esimerkiksi velvollisuutta antaa tarkastajan käyttöön tietokone taikka vastaava

laite tai apuväline koneellisella tietovälineellä olevan tiedon tarkastusta varten.

Tulliviranomainen voisi määrätä asiantuntevan ja esteettömän henkilön suorittamaan tarkastuksen. Jos tällainen tulliviranomaisen määräämä henkilö suorittaisi tarkastuksen, verovelvollisen olisi esitettävä kyseiselle henkilölle tarkastusta varten kaikki vastaavat aineistot ja muut tiedot sekä muutenkin avustaa tarkastuksessa siten kuin 1 momentissa säädetään.

Pykälän 3 momentin mukaan tarkastava viranomainen voisi tarvittaessa viedä pois tarkastettavan aineiston yrityksen toimitiloista viranomaisen luona tapahtuvaa tarkastusta varten. Kirjanpitoaineistoa ei kuitenkaan saisi viedä pois, jos siitä aiheutuisi verovelvolliselle kohtuutonta haittaa. Pykälän 4 momentissa säädetäisiin verotta valmisteveron alaisia tuotteita hankkineen velvollisuudesta esittää kirjanpitoaineisto tarkastavalle viranomaiselle ja avustaa tarkastuksessa sekä siitä, että myös ulkomaalaisen elinkeinonharjoittajan Suomessa toimivan sivuliikkeen edustajan olisi annettava verotuksen tarkastamista varten tietoja ja avustettava tarkastuksessa.

Pykälän 5 momentin mukaan jokaisen olisi salassapitosäännösten estämättä annettava pyynnöstä tulliviranomaiselle tietoja valmisteveron alaisten tuotteiden ostoista, hallussapidosta, siirroista, myynneistä ja valmistuksesta.

97 §. Tulliviranomaisten muut tarkastusvaltuudet. Tulliviranomaisen yleinen tarkastusvaltuus koskisi kaikkia sellaisia paikkoja, joissa säilytetään tai käsitellään valmisteveron alaisia tuotteita, kuten ravitsemusliikkeitä ja vastaavia. Tulliviranomainen ei kuitenkaan saisi tarkastaa perustuslain 10 §:ssä turvatun kotirauhan piiriin kuuluvia tiloja, joita ovat pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyt tilat ja asunnot. Muilta osin pykälä vastaisi voimassa olevaa lakia.

98 §. Muu tietojenantovelvollisuus. Pykälä vastaisi voimassa olevia säännöksiä muonituksen tilitysvelvollisuudesta. Verottomia muonitusmääriä rajoitettaisiin aluksen ja matkustajien tarvetta vastaavaan ja tarkoituksenmukaiseen määrään, jotta ehkäistäisiin korkeasti verotettujen tuotteiden siirtymistä harmaille markkinoille. Rajoitusten noudattamista valvotaan jälkikäteenä kirjanpidon

tarkistuksena. Verovalvonnan tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi tulliviranomaisilla on tarve saada keskenään vertailukelpoista tietoa valmisteveron alaisia tuotteita verottomasti myyville yrityksille sekä tuotteita verottomaan käyttöön hankkivilta yrityksiltä. Koska käytännön tarve valvontatietojen saamiseen riippuu paljon siitä, mistä valmisteveron alaisista tuotteista on kyse ja mihin käytötarkoitukseen niitä hankitaan, olisi tarkoituksenmukaista, että Tullihallituksella olisi oikeus antaa tarkemmat määräykset tietojen sisällöstä sekä toimittamistavasta ja -ajankohdasta. Lisäksi säädetäisiin voimassa olevan lain mukaisesti velvollisuudesta antaa näytteitä. Ehdotetaan, että näytteet tulisi antaa korvauksetta.

99 §. Verottoman käytön selvittämisen laiminlyönti. Pykälässä säädetäisiin voimassa olevan lain 63 §:n mukaisesti velvollisuudesta osoittaa, että verotta toimitetut valmisteveron alaiset tuotteet on toimitettu verottomaan tarkoitukseen.

100 §. Sivullisen tietojenantovelvollisuus. Pykälässä säädetäisiin muiden kuin verovelvollisten tietojenantovelvollisuudesta voimassa olevan lain mukaisesti.

101 §. Vastuu tarkastuksesta aiheutuvista kustannuksista. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 64 a §:ää. Pykälän perusteella tarkastusaineiston esittämisestä ja tarkastuksessa avustamisesta aiheutuvista kustannuksista vastaisi verovelvollinen tai muu tarkastuksen kohteena oleva taho itse.

102 §. Uhkasakko. Pykälässä säädetäisiin siitä, että tulliviranomainen voisi asettaa 96, 98 ja 100 §:ssä tarkoitettujen tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakkoa ei kuitenkaan saisi asettaa silloin, kun asianosaista olisi aiheutta epäillä rikoksesta ja pyydetty aineisto liittyy rikosepäillyn kohteena olevaan asiaan.

103 §. Haltuunotto. Pykälässä säädetäisiin voimassa olevan lain 41 §:ää vastaavasta haltuunotosta. Tarkoituksena on entistä yksityiskohtaisemmin säätää haltuunoton menettelystä ja edellytyksistä. Haltuunotossa ei ole kyse rikosoikeudellisesta pakkokeinosta vaan viranomaisen tilapäisestä hallinnollisesta toimenpiteestä jonka tarkoituksena on yleensä verosaatavan turvaaminen. Sellainen veronalainen tuote, jota ei asianmukaisesti ole

ilmoitettu verotettavaksi, johon ei ole sovellettu annettuja säännöksiä taikka viranomaisen antamia päätöksiä tai määräyksiä, voitaisiin ottaa tulliviranomaisen haltuun kunnes verotus on toimitettu ja tuotteista kannettava vero suoritettu tai muutoin turvattu. Tuotteet voitaisiin ottaa haltuun myös tilanteissa, joissa on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, tai jos on epäselvyyttä tuotteiden veronalaisuudesta, valmistukseen tai maahan tuontiin liittyvistä muodollisuuksista, verovelvollisuudesta tai jos tulliviranomaisella on perusteltu syy epäillä verosaatavan olevan vaarassa. Haltuunottoa voitaisiin myös käyttää, kun on muu perusteltu tarve turvata valmisteverosaatava kuten esimerkiksi, jos toimijan lupa peruutetaan valmisteverovelan kasvaessa nopeasti ja on olemassa vaara, että tuotteet myydään veroa suorittamatta. Säännös koskisi kaikkia valmisteveronalaisia tuotteita.

Haltuun otetuista tuotteista olisi pidettävä riittävää ja asianmukaista kirjanpitoa. Kirjanpidosta tulisi ilmetä kaikki haltuunoton kannalta oleelliset seikat. Yleisten oikeusperiaatteiden mukaan tulliviranomaisen olisi pyrittävä säilyttämään haltuun otettu omaisuus määrältään ja arvoltaan vähentymättömänä. Mikäli haltuunotto olisi tehty perusteettomasti, olisi tulliviranomaisella yleinen vahingonkorvausvelvollisuus mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta vahingonkorvauslain mukaisesti. Tuotteiden haltuunottoa koskevasta päätöksestä voisi valittaa lain 107 §:ssä säädettyssä muutoksenhakujärjestyksessä.

Haltuunotto päättyisi, kun vero on maksettu tai verosaatava muuten turvattu. Haltuun otetut tuotteet olisi palautettava niiden omistajalle tai sille, jolle haltuunottopäätös tehtiin, kun haltuunoton peruste on lakannut. Haltuunotto päättyisi myös esitutkintaviranomaisen tehdessä pakkokeinolain mukaisen takavarikon tai tilanteissa, joissa tuotteet tuomitaan menetetyksi valtiolle. Tulliviranomaisella olisi velvollisuus säilyttää tuotteet vähintään kuusi kuukautta haltuunoton alkamisesta. Siinä tapauksessa, että verovelvollinen ei maksa tai muutoin turvaa verovelkaansa kuuden kuukauden kuluessa, eikä tuotteita takavarikoida tai tuomita valtiolle menetetyksi, voitaisiin ne myydä tullihuuto-

kaupassa tai hävittää sen mukaan kuin tulli-laissa säädetään.

13 luku Oikeussuojakeinot

104 §. Ennakkoratkaisu. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain säännöksiä. Tullihallitus antaa ennakkoratkaisuja valmisteverotuslain nojalla tuotteesta suoritettavasta valmisteverosta.

105 §. Huojennus ja maksunlykkäys. Pykälä vastaisi nykyisen lain säännöksiä. Pykälän mukaan olisi mahdollista hakemusperusteisesti yksittäistapauksissa huojentaa veroa tai myöntää sen maksamisen lykkäystä. Toimivalta hakemusten ratkaisemiseen olisi pääasiallisesti tullihallituksella, kuitenkin niin että valtiovarainministeriö voisi ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

106 §. Oikaisu verovelvollisen hyväksi. Pykälä vastaisi nykyisen lain säännöksiä. Jos tulliviranomainen verovelvollisen oikaisuvaatimuksesta, valituksen johdosta tai muutoin toteaa, että valmisteveroa on määrätty liikaa tai palautettu liian vähän, tulliviranomaisen on oikaistava antamaansa päätöstä, jollei asiaa ole valituksella annettulla päätöksellä ratkaistu.

107—108 §. Muutoksenhaku ja muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Pykälissä säädettäisiin muutoksenhausta sekä muutoksenhausta korkeimpaan hallinto-oikeuteen kuten voimassa olevassa laissa.

14 luku Rangaistussäännökset

109 §. Viittaukset rikoslakiin. Pykälässä todettaisiin voimassa olevan lain 68 §:n mukaisesti, että veropetoksesta säädetään rikoslain 29 luvussa. Lisäksi viitattaisiin voimassa olevan lain 69 §:n mukaisesti rikoslakiin.

110 §. Valmisteverorikkomus. Pykälän säännökset vastaavat nykyisen valmisteverotuslain 68 §:n 2 momentin säännöksiä Valmisteverorikkomuksesta voitaisiin tuomita muun muassa sakkorangaistukseen siinä tapauksessa, että kirjanpitoaineistoa ei ole säilytetty lakiehdotuksen 95 §:ssä tarkoitetussa muodossa tai siinä säädettyä vähimmäisai-kaa.

111 §. Esitutkinta. Pykälässä viitattaisiin vastaavasti kuin valmisteverotuslain 70 §:ssä,

että esitutkintaan sovelletaan esitutkinta- ja pakkokeinolain lisäksi soveltuvin osin, mitä tullirikosten esitutkinnasta säädetään.

15 luku Voimaantulo

112 §. Voimaantulo. Laki tulisi voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2010 valmisteverotusdirektiivin edellyttämänä aikana. Lain 58—62 ja 65 ja 67 §:ää sovellettaisiin 1 päivästä tammikuuta 2011. Lain 63 §:ää sovellettaisiin 1 päivästä tammikuuta 2012. Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

113 §. Kumottavat säännökset. Tällä lailla kumottaisiin 29 päivänä joulukuuta 1994 annettu valmisteverotuslaki (1469/1994), jäljempänä *vanha valmisteverotuslaki*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen lukuun ottamatta salassapitoa koskevia 66 ja 67 §:ää. Näin ollen vanhan valmisteverotuslain salassapitovelvollisuutta koskevat säännökset jäisivät voimaan.

114 §. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmää koskevat siirtymäsäännökset. Koska EMCS:n sähköiset menettelyt tulisivat käyttöön pääsääntöisesti vasta 1 päivänä tammikuuta 2010, on säädettävä sitä ennen noudatettavasta menettelystä. Väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuviin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisen tuotteiden siirtoihin, jotka aloitettaisiin viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010, noudatettaisiin tämän pykälän säännöksiä. Menettely hallinnollisella saateasiakirjalla vastaisi voimassa olevassa laissa säädettyä saateasiakirjamenettelyä.

Vastaanottajan olisi säilytettävä Suomessa vastaanotettujen tuotteiden mukana seuraneiden saateasiakirjojen neljännet kappaleet aikajärjestyksessä. Ne olisi pyynnöstä toimitettava tulliviranomaiselle. Väliaikaisesti rekisteröidyn vastaanottajan olisi liitettävä veroilmoitukseensa edellä tarkoitettu saateasiakirjan kappale sekä kauppalasku.

Sen, joka lähettää tai vastaanottaa tässä pykälässä tarkoitettuihin tavoin valmisteveron alaisia tuotteita, olisi annettava tuotteiden lähettämisestä ja vastaanottamisesta tieto tulliviranomaiselle. Tullihallitus antaisi tarkemmat määräykset tietojen sisällöstä sekä toimistustavasta ja -ajankohdasta.

115 §. Muut siirtymäsäännökset. Jos tässä laissa säädetyt luvan myöntämisen edellytykset täyttyisivät, vanhan valmisteverotuslain nojalla myönnettyt valtuutetun varastonpitäjän ja verottoman varaston luvat sekä veroedustajan kaukomyyntiin myönnetty luvat säilyisivät voimassa ja niiden katsottaisiin olevan tässä laissa tarkoitettuja vastaavia lupia. Valtuutettu varastonpitäjä, joka tuo tuotteita yhteisön ulkopuolelta, voisi toimia 30 päivään kesäkuuta 2010 asti rekisteröitynä lähettäjänä ilman tässä laissa tarkoitettua lupaa. Jos asianomaisessa valmisteverolaissa olisi verovelvolliseksi säädetty rekisteröity tai rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja sovellettaisiin verovelvollisuuteen soveltuvin osin, mitä lain 2 luvussa säädetään.

116 §. Soveltamissäännös. Viittauksia vanhaan valmisteverotuslakiin pidettäisiin viittauksina tähän lakiin, jollei tästä laista muuta johdu.

1.2 Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 27 §:n muuttamisesta

27 §. Voimassa olevan lain mukaan siirrettäessä valmisteveron alaisia tuotteita Ahvenanmaan maakuntaan muualta Suomesta tai muualle Suomeen Ahvenanmaan maakunnasta on noudatettava tuontia tai vientiä koskevia säännöksiä. Valmisteverotusdirektiivin 3 artiklassa on annettu Suomelle mahdollisuus soveltaa tällaisiin siirtoihin samoja menettelyjä kuin sen omalla alueella tapahtuviin siirtoihin. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että valmisteveron alaisia tuotteita voitaisiin siirtää Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välillä sellaisessa valmisteverotuslaissa säädetyssä menettelyssä, joka koskee kokonaan Suomen alueella tapahtuvia siirtoja. Tämä koskisi vain sellaisia tuotteita, joita ei ole luovutettu kulutukseen.

2 Voimaantulo

Järjestelmädirektiivi kumotaan 1 päivästä huhtikuuta 2010 lukien. Valmisteverotusdirektiivin 48 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja julkaistava tämän direktiivin noudattamiseksi 1 päivästä huhtikuuta

2010 tarvittavat lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 1 päivänä tammi-kuuta 2010. Tämän vuoksi lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2010.

3 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys

Esityksessä ehdotetaan, että voimassa olevan lain mukaisesti väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä valmisteveron alaisten tuotteiden valmistaminen, jalostaminen, hallussa pito ja siirtäminen säädettäisiin luvanvaraiseksi. Sääntely perustuu Euroopan yhteisön lainsäädäntöön. Tuotteiden vapaan liikkuvuuden helpottamiseksi säädetään väliaikaisesta verottomuusjärjestelmästä, jossa voidaan valmistaa, jalostaa, pitää hallussa ja siirtää tuotteita verottomina. Sääntelyn tavoitteena on valvoa toimintaa väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verosaatavien turvaamiseksi.

Ehdotusta on tarkasteltava perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatus elinkeinovaupauden kannalta. Luvan edellytykset täyttävälle henkilölle myönnettäisiin lupa. Lakiehdotus sisältää täsmälliset säännökset luvan myöntämisen edellytyksistä ja edellytykset sisältävät sidottua harkintaa. Lisäksi lakiehdotuksessa säädetään luvan peruuttamisesta. Perustuslakivaliokunnan käytännössä on katsottu, että luvan peruuttaminen on jyrkempi toimenpide kuin luvan epääminen. Luvan peruuttaminen olisi mahdollista vain, jos luvan haltija ei enää täytä säädettyjä luvan myöntämisen edellytyksiä tai on olennaisesti laiminlyönyt verojen maksamisen tai luvan haltijan toiminnassa on ilmennyt merkittäviä tai toistuvia puutteita, rikkomuksia taikka

laiminlyöntejä eikä niitä ole korjattu kirjallisesta varoituksesta huolimatta. Lupa peruutettaisiin myös luvan haltijan pyynnöstä.

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen kotirauha on turvattu. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että tulliviranomainen ei voisi tarkastaa kotirauhan piiriin kuuluvia tiloja.

Lakiehdotukseen sisältyy asetuksenantovaltuuksia. Valtioneuvosto voisi säätää 78 §:n 1 momentissa mainittua saateasiakirjaa korvaavasta menettelystä, jota noudatettaisiin siirrettäessä jo kulutukseen luovutettuja tuotteita säännöllisesti Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä. Edellytyksenä olisi, että toisessa jäsenvaltiossa olisi vastavuoroisesti säädetty tai määrätty samanlaisen yksinkertaistetun menettelyn soveltamisesta. Ehdotettu asetuksenantovaltuus on tiettyä yksityiskohtaa koskeva menettelysäännös, joka perustuu valmisteverotusdirektiivin 35 artiklan 2 kohtaan.

Lakiehdotukseen sisältyy myös säännöksiä Tullihallituksen määräystenantovaltuuksista. Tullihallitus antaisi tarkempia määräyksiä veroilmoituksen antamisesta, tietokoneistetun järjestelmän käytöstä, sähköisen hallinnollisen asiakirjan tietosisällöstä, varmenteista sekä muonituksen valvomiseksi menettelyistä ja tietojenantovelvollisuudesta. Ehdotetut valtuussäännökset on rajoitettu täsmällisesti koskemaan valvonnan kannalta tarpeellisia menettelyjä tai teknisiä seikkoja. Edellä esitetyn perusteella lakiehdotukset voitaisiin käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Valmisteverotuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Valmisteveroja suoritetaan valtiolle sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Tätä lakia sovelletaan kannettaessa valmisteveroa energiatuotteista, sähköstä, alkoholista, alkoholijuomista ja valmistetusta tupakasta, jollei asianomaisessa valmisteverolaissa toisin säädetä.

Tätä lakia sovelletaan, sen mukaan kuin asianomaisessa valmisteverolaissa säädetään, kannettaessa valmisteveroa myös muista kuin 1 momentissa mainituista tuotteista.

Valmisteveron alaisten tuotteiden veron määräämisen perusteista ja veron määrästä säädetään asianomaisissa valmisteverolaeissa.

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista tämän lain säännöksiin säädetään Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetussa laissa (1266/1996).

2 §

Alueellinen soveltamisala

Valmisteveron alaisia ovat ne 1 §:ssä tarkoitetut tuotteet, jotka Suomessa valmistetaan tai vastaanotetaan toisesta jäsenvaltiosta tai tuodaan Suomeen yhteisön ulkopuolelta.

3 §

Tullilainsäädännön soveltaminen

Jos tuotteita tuodaan yhteisön ulkopuolelta, eikä niitä aseteta välittömästi niiden maahan-

tuonnin jälkeen väliaikaisen verottomuuden järjestelmään, verotuksen toimittamiseen ja muuhun menettelyyn sovelletaan, jos tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa ei erikseen toisin säädetä, soveltuvin osin, mitä tullista säädetään tai määrätään. Valmistevero on kuitenkin aina suoritettava ennen kuin valmisteveron alaiset tuotteet luovutetaan vapaaseen liikkeeseen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta, jos verovelvollinen on tullilaissa (1466/1994) tarkoitettu rekisteröity asiakas.

Tuotteiden saapumista yhteisön tullialueelle koskevissa yhteisön tullisäännöksissä säädettyjä muodollisuuksia sovelletaan soveltuvin osin valmisteveron alaisten tuotteiden saapumiseen yhteisöön kolmansilta alueilta.

Tuotteiden poistumista yhteisön tullialueelta koskevissa yhteisön tullisäännöksissä säädettyjä muodollisuuksia sovelletaan soveltuvin osin valmisteveron alaisten tuotteiden poistumiseen yhteisöstä kolmansille alueille.

4 §

Toimivaltainen viranomainen

Tullilaitos vastaa valmisteverotuksen toimittamisesta, valvonnasta ja muista tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa säädettyistä viranomaistehtävistä. Tullihallitus antaa määräykset tullilaitoksen sisäisestä toimivallasta ja tehtävien jaosta.

Tulliviranomaisen toimivaltuuksiin ja toimenpiteisiin sovelletaan, mitä tullilaissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

5 §

Maantieteelliset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) yhteisöllä ja yhteisön alueella Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden alueita;

2) kolmannella alueella Kanariansaaria, Ranskan merentakaisia departementteja, Ahvenanmaan maakuntaa, Kanaalisaaria, Helgolandin saarta, Büsingenin aluetta, Ceutaa, Melillaa, Livignoa, Campione d'Italiaa ja Luganonjärven Italialle kuuluvia vesialueita;

3) jäsenvaltiolla ja jäsenvaltion alueella yhteisön jäsenvaltion aluetta, johon sovelletaan yhteisön lainsäädäntöä, lukuun ottamatta kolmansia alueita;

4) Suomella yhteisön lainsäädännön mukaista Suomen aluetta mukaan lukien Ahvenanmaan maakunta;

5) kolmannella maalla valtiota tai aluetta, johon ei sovelleta Euroopan yhteisön perustamissopimusta, ei kuitenkaan Monacon ruhtinaskuntaa, San Marinao, Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia Akrotirin ja Dhekelian tukikohta-alueita eikä Mansaarta; valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoja, joiden lähtö- tai määräpaikka on

a) Monacon ruhtinaskunta, on kohdeltava siirtoina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Ranska;

b) San Marino, on kohdeltava siirtoina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Italia;

c) Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvat Akrotirin ja Dhekelian tukikohta-alueet, on kohdeltava siirtoina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Kypros;

d) Mansaari, on kohdeltava siirtoina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Yhdistynyt kuningaskunta;

e) Jungholz ja Mittelberg (Kleines Walsertal), on kohdeltava siirtoina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Saksa.

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *tullikoodexilla* yhteisön tullikoodexista annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 2913/92;

2) *tullikoodexin soveltamisasetuksella* tietyistä yhteisön tullikoodexista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 sovel-

tamista koskevista säännöksistä annettua komission asetusta (ETY) N:o 2454/93;

3) *tullisuspensiomenettelyllä tai -järjestelmällä* jotakin tullikoodexissa säädettyä yhteisön tullialueelle tuotavia muita kuin yhteisötavaroita koskevaa tullivalvontaa, väliaikaista varastointia, vapaa-alueita tai vapaavarastoja koskevaa erityismenettelyä tai tullikoodexin 84 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua menettelyä;

4) *väliaikaisen verottomuuden järjestelmällä* järjestelmää, jota sovelletaan valmisteveron alaisten tuotteiden valmistukseen, jalostukseen, hallussapitoon tai siirtoon yhteisön alueella tai kolmannen maan tai alueen kautta väliaikaisesti valmisteverottomina, ei kuitenkaan tuotteisiin, joihin sovelletaan tullisuspensiomenettelyä tai -järjestelmää;

5) *verottomalla varastolla* paikkaa, jossa valtuutettu varastonpitäjä ansiotoiminnassaan valmistaa, jalostaa, pitää hallussaan tai vastaanottaa taikka josta se lähettää valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottoman varaston sijaintipaikan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten vahvistamin edellytyksin;

6) *valtuutetulla varastonpitäjällä* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat valtuuttaneet ansiotoiminnassaan verottomassa varastossa valmistamaan, jalostamaan, pitämään hallussaan, vastaanottamaan tai sieltä lähettämään valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä;

7) *rekisteröidyllä vastaanottajalla* sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle määräjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat vahvistamiensa edellytysten mukaisesti myöntäneet luvan ansiotoiminnassaan vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita toisesta jäsenvaltiosta tai Suomessa sijaitsevasta tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä;

8) *väliaikaisesti rekisteröidyllä vastaanottajalla* sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle määräjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat vahvistamiensa edellytysten mukaisesti myöntäneet oikeuden ansiotoiminnassaan vastaanottaa tietyn määrän valmisteveron alaisia tuotteita, tietyltä lähettäjältä, tietyinä ajankohtana toisesta jä-

senvaltiosta tai Suomessa sijaitsevasta tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä;

9) *rekisteröidyllä lähettäjällä* sellaista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolle tuontijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat vahvistamiensa edellytysten mukaisesti myöntäneet luvan ansiotoiminnassaan lähettää valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tullikoodeksissa tarkoitetun vapaaseen liikkeeseen luovutuksen jälkeen;

10) *tietokoneistetulla järjestelmällä* valmisteveron alaisten tuotteiden liikkumisen ja valvonnan tietokoneistamisesta tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen 1152/2003/EY 1 artiklassa tarkoitettua tietokoneistettua järjestelmää, jonka tarkoituksena on hallinnollisen saateasiakirjan sähköinen siirtäminen ja valvonnan parantaminen;

11) *etämyynnillä* myyntiä, jossa Suomeen sijoittautunut muu kuin valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja tai väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja, joka ei harjoita itsenäistä taloudellista toimintaa, on ostanut toisesta jäsenvaltiosta kulutukseen luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita, jotka etämyyjä tai joku tämän puolesta suoraan tai välillisesti lähettää tai kuljettaa Suomeen;

12) *etämyyjällä* myyjää, joka myy tuotteita Suomeen 11 kohdan mukaisesti;

13) *veroedustajalla* sellaista Suomeen sijoittautunutta henkilöä, jonka etämyyjä on nimennyt ja jonka tulliviranomainen on hyväksynyt suorittamaan valmisteverot etämyyjän puolesta Suomessa vastaanotetuista tuotteista;

14) *hallussapidolla kaupallisessa tarkoituksessa* sitä, että henkilö, joka on muu kuin yksityishenkilö, pitää hallussaan valmisteveron alaisia tuotteita tai sitä, että yksityishenkilö pitää kyseisiä tuotteita hallussaan ja kuljettaa niitä muuta kuin omaa käyttöään varten 72 §:n mukaisesti.

15) *valmisteveron alaisten tuotteiden tuonnilla* valmisteveron alaisten tuotteiden saapumista yhteisön alueelle, paitsi jos tuotteet on asetettu niiden yhteisön alueelle saapumisen yhteydessä tullisuspensiomenettelyyn tai -järjestelmään, sekä niiden poistumista tullisuspensiomenettelystä tai -järjestelmästä.

16) *suoralla luovutuksella* valmisteveron alaisten tuotteiden vastaanottamista muualla kuin valtuutetun varastonpitäjän verottomassa varastossa tai rekisteröidyn vastaanottajan vastaanotto paikassa;

17) *verokaudella* kalenterikuukautta;

18) *verokausi-ilmoittajalla* valtuutettua varastonpitäjää, rekisteröityä vastaanottajaa, veroedustajaa sekä niitä verovelvollisia, joihin asianomaisen valmisteverolain tai muun lain mukaan sovelletaan rekisteröityä elinkeinonharjoittajaa koskevia säännöksiä;

19) *tuontipaikalla paikkaa*, jossa tavarat ovat silloin, kun ne luovutetaan vapaaseen liikkeeseen tullikoodeksin 79 artiklan mukaisesti;

20) *vientipaikalla* paikkaa, jossa valmisteveron alaiset tuotteet poistuvat yhteisön alueelta;

21) *vientijäsenvaltiolla* jäsenvaltiota, jossa vienti-ilmoitus annetaan tullikoodeksin 161 artiklan 5 kohdan mukaisesti;

22) *valmisteverotusdirektiivin soveltamisasetuksella* neuvoston direktiivin 2008/118/EY täytäntöön panemisesta valmisteveron alaisten tavaroiden väliaikaisesti verottomia siirtoja koskevien tietokoneistettujen menettelyjen osalta annettua komission asetusta (EY) N:o 684/2009;

23) *yhdenmukaistetun valmisteveron alaisilla tuotteilla* valmisteverotusdirektiivin soveltamisasetuksen liitteen 2 kohdassa 11 mainittuja tuotteita.

2 luku

Verovelvollisuus

7 §

Veron suorittamisvelvollisuus

Veron suorittamisvelvollisuus syntyy, kun valmisteveron alainen tuote luovutetaan kulutukseen Suomessa, jollei tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa muuta säädetä.

8 §

Kulutukseen luovutus

Kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan:

- 1) valmisteveron alaisten tuotteiden poistumista, sääntöjenvastainen poistaminen mukaan lukien, väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä;
- 2) valmisteveron alaisten tuotteiden hallussapitoa väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella, jos valmisteveroa ei ole suoritettu tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain nojalla;
- 3) valmisteveron alaisten tuotteiden valmistusta tai jalostusta väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella;
- 4) valmisteveron alaisten tuotteiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti mukaan lukien, Suomeen yhteisön ulkopuolelta, paitsi jos tuotteet asetetaan välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään;
- 5) sitä, että rekisteröity vastaanottaja, väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja tai 18 §:ssä tarkoitettu henkilö vastaanottaa tuotteita;
- 6) sitä, että tuotteita vastaanotetaan suorassa luovutuksessa;
- 7) sitä, että verottomassa varastossa todetaan tuotteiden selvittämätöntä kulutusta;
- 8) sitä, että valmisteveron alaisia tuotteita otetaan omaan käyttöön verottomassa varastossa.

9 §

Tuotteiden tuhoutuminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

Kulutukseen luovutuksena ei pidetä tuotteiden täydellistä tuhoutumista tai lopullista menettämistä, joka on tapahtunut väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tuotteiden luonteesta johtuvan syyn, kuten vanhentumisen, haihtumisen tai näihin verrattavan tuotteen ominaisuuksiin liittyvän syyn vuoksi, ylivoimaisen esteen tai ennalta arvaamattoman tapahtuman, kuten tulipalon, rikkoutumisen tai vastaavan muun tapahtuman, seurauksena. Tuotteita pidetään täydellisesti tu-

houtuneina tai lopullisesti menetettyinä, jos niitä ei ole enää mahdollista käyttää valmisteveron alaisina tuotteina.

Tuotteiden täydellinen tuhoutuminen tai lopullinen menettäminen on näytettävä toteen sen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia tyydyttävällä tavalla, jossa tuotteet tuhoutuivat tai menetettiin. Jos ei ole mahdollista määrittää, missä tuhoutuminen tai menettäminen tapahtui, se on näytettävä toteen sen jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia tyydyttävällä tavalla, jossa se havaittiin. Jos tuotteet tuhoutuvat tai menetetään Suomessa, tai se havaitaan Suomessa, se on näytettävä toteen tulliviranomaista tyydyttävällä tavalla.

10 §

Tuotteiden hävittäminen

Kulutukseen luovutuksena ei pidetä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä olevien valmisteveron alaisten tuotteiden hävittämistä, jos se on tapahtunut tulliviranomaisen luvalla. Edellytyksenä on lisäksi, että hävittäminen tapahtuu tulliviranomaisen valvonnassa tai muutoin hyväksyttävällä tavalla.

11 §

Sääntöjenvastainen menettely väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

Jos valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä siirretäessä on tapahtunut Suomessa sääntöjenvastaisuus, joka on johtanut tuotteiden poistumiseen väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä, tuotteet katsotaan luovutetuiksi kulutukseen Suomessa.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä siirretäessä on havaittu Suomessa sääntöjenvastaisuus, joka on johtanut tuotteiden poistumiseen väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä ja jos ei ole mahdollista määrittää, missä sääntöjenvastaisuus tapahtui, kulutukseen luovutuksen katsotaan tapahtuneen Suomessa sinä ajankohtana, jona sääntöjenvastaisuus havaittiin.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tulliviranomaisen on ilmoitettava asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Jos Suomesta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä lähetetyt tuotteet eivät ole saapuneet määräpaikkaansa eikä siirron aikana ole havaittu sääntöjenvastaisuutta, joka olisi johtanut tuotteiden poistumiseen tästä järjestelmästä, tuotteet katsotaan luovutetun kulutukseen Suomessa silloin, kun siirto alkoi, ellei neljän kuukauden kuluessa siirron alkamisesta osoiteta, että siirto on päättynyt, tai osoiteta paikkaa, jossa sääntöjenvastaisuus on tapahtunut.

Jos tuotteita on lähetetty Suomesta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, eivätkä ne ole saapuneet määräpaikkaansa ja jos vakuudenantaja ei ole tiennyt tai ei ole voinut tietää, että tuotteet eivät ole saapuneet määräpaikkaan, hän voi 30 päivän kuluessa siitä, kun tulliviranomaiset toimittivat hänelle tästä tiedon, osoittaa siirron päättyneen tai osoittaa paikan, jossa sääntöjenvastaisuus tapahtui.

Jos 2 tai 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa saadaan kolmen vuoden kuluessa siirron alkamispäivästä selville, että tuotteiden kulutukseen luovutukseen johtanut säännönvastaisuus tapahtui muussa jäsenvaltiossa, tulliviranomainen palauttaa Suomessa kannetut valmisteverot sen jälkeen, kun on esitetty todiste siitä, että valmisteverot on kannettu siinä jäsenvaltiossa, jossa kulutukseen luovutus tapahtui.

Jos tuotteista on kannettu valmisteverot toisessa jäsenvaltiossa, mutta kolmen vuoden kuluessa siirron alkamispäivästä saadaan selville, että tuotteiden kulutukseen luovutukseen johtanut sääntöjenvastaisuus tapahtui Suomessa, on tulliviranomaisen ilmoitettava asiasta tuotteista valmisteverot kantaneen jäsenvaltion viranomaisille.

Sääntöjenvastaisuudella tarkoitetaan tässä pykälässä sellaista tilannetta, joka syntyy väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä olevien valmisteveron alaisten tuotteiden siirron aikana ja jonka johdosta kyseisten tuotteiden siirto tai sen osa ei ole päättynyt 57 §:n mukaisesti, lukuun ottamatta 9 §:ssä tarkoitettua täydellistä tuhoutumista tai lopullista menettämistä.

12 §

Verovelvolliset

Valmisteverovelvollinen on:

1) valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity vastaanottaja, väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja tai muu henkilö, joka poistaa tai jonka puolesta valmisteveron alaiset tuotteet poistetaan väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä;

2) valtuutettu varastonpitäjä, jonka verottomassa varastossa on todettu tuotteiden selvittämätöntä kulutusta tai jonka verottomassa varastossa valmisteveron alaiset tuotteet on otettu omaan käyttöön tai jonka verottomasta varastosta tuotteet on poistettu sääntöjenvastaisesti, ja sellainen muu henkilö, joka on osallistunut tällaiseen omaan käyttöön ottamiseen tai säännönvastaiseen poistamiseen;

3) valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity lähettäjä tai se, joka antoi tai jonka piti antaa tuotteiden siirtoa koskeva vakuus, tai se, joka osallistui tuotteiden sääntöjen vastaiseen poistamiseen väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä ja joka tiesi tai jonka olisi kohtuudella pitänyt tietää poistamisen sääntöjenvastaisuudesta, jos valmisteveron alaisten tuotteiden siirrossa väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä on tapahtunut 11 §:n 1, 2 tai 4 momentissa tarkoitettu sääntöjenvastaisuus;

4) se, joka pitää hallussaan sellaisia valmisteveron alaisia tuotteita, joista ei ole valmisteveroja suoritettu Suomessa, tai osallistuu tällaisten tuotteiden hallussapitoon väliaikaisen verottomuuden järjestelmän ulkopuolella;

5) se, joka valmistaa tai jalostaa muualla kuin verottomassa varastossa valmisteveron alaisia tuotteita tai osallistuu valmistamiseen tai jalostamiseen;

6) se, joka antaa ilmoituksen ja se, jonka puolesta tuotteista annetaan ilmoitus valmisteveron alaisten tuotteiden tuonnin yhteydessä sekä sääntöjenvastaisen tuonnin osalta jokainen muu tuontiin osallistuva henkilö; ilmoituksen antajaan rinnastetaan myös henkilö, joka tuo tuotteita Suomeen yhteisön tullialueeseen kuulualta kolmannelta alueelta.

Jos muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita tuodaan toisesta jä-

senvaltiosta tai yhteisön ulkopuolelta, verovelvollinen on edellä 3 tai 6 kohdissa tarkoitettujen lisäksi se valtuutettu varastonpitäjä, jonka verottomaan varastoon tuotteet siirretään tai johon ne olisi pitänyt siirtää tai se rekisteröity vastaanottaja, jonka on tarkoitus ottaa tuotteet vastaan.

Jos 1 tai 2 momentin mukaisia verovelvollisia on useita, he vastaavat verosta yhteisvastuullisesti.

Verovelvollisuudesta eräissä tapauksissa säädetään lisäksi tämän lain 9 luvussa sekä asianomaisissa valmisteverolaeissa.

13 §

Verovelvollisuus eräissä tilanteissa

Se, joka on hankkinut valmisteveron alaisia tuotteita verotta tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain nojalla, on velvollinen suorittamaan tuotteista valmisteveron, jos tuotteet on käytetty muuhun kuin verottomaan tarkoitukseen.

Se, joka valtuutetun varastonpitäjän konkurssiin asettamisen jälkeen luovuttaa varastosta kulutukseen valmisteveron alaisia tuotteita, on velvollinen suorittamaan tuotteista valmisteveron siten kuin valtuutettu varastonpitäjä.

Jos yhteisön ulkopuolelle vietävät valmisteveron alaiset tuotteet on asetettu toisessa jäsenvaltiossa tullikoodeksin 91 artiklassa tarkoitettuun ulkoisen passituksen menettelyyn eikä tätä menettelyä päätetä sitä koskevien säännösten mukaisesti, tuotteista on suoritettava valmisteveroa, jos tuotteet ovat Suomessa tai voidaan olettaa, että ne on täällä kulutettu. Verovelvollinen on edellä tarkoitetuista tuotteista tullikoodeksissa tarkoitettu velallinen.

14 §

Veron määräämisen ajankohta

Valmistevero määrätään sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuote on luovutettu kulutukseen Suomessa, tai ve-

ron suorittamisvelvollisuus on muutoin syntynyt.

Yhteisön ulkopuolelta tuotavista tuotteista, joita ei ole asetettu välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään, valmistevero määrätään sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tulliviranomainen on hyväksynyt tuotteen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskevan ilmoituksen.

Edellä 13 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa vero määrätään sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuote on käytetty verolliseen tarkoitukseen.

Jos veronalaisia tuotteita on vastaanotettu taikka tuotu maahan kaupalliseen tai muuhun elinkeinotarkoitukseen noudattamatta tämän lain verotusta ja valvontaa koskevia säännöksiä, vero määrätään maksettavaksi sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuotteet on vastaanotettu tai tuotu maahan taikka sääntöjenvastaisuus on muutoin todettu.

15 §

Verotettavat määrät

Valtuutetulle varastonpitäjälle vero määrätään kultakin verokaudelta niistä tuotteista, jotka verokauden aikana on luovutettu kulutukseen.

Rekisteröidylle vastaanottajalle ja veroedustajalle vero määrätään kultakin verokaudelta niistä tuotteista, jotka on verokauden aikana vastaanotettu.

Edellä 13 §:n 1 momentissa tarkoitettulle verovelvolliselle vero määrätään verokauden aikana verolliseen tarkoitukseen käytetyistä tuotteista. Verotukseen sovelletaan muutoinkin, mitä rekisteröidystä vastaanottajasta säädetään.

Muissa kuin edellä mainituissa tilanteissa vero määrätään niistä tuotteista, jotka kulloinkin on vastaanotettu tai joista muutoin on suoritettava veroa.

Jos valtuutetun varastonpitäjän verottoman varaston lupa peruutetaan, varastonpitäjän on suoritettava valmistevero verottomassa varastossa luvan päättyessä olevista tuotteista. Valmistevero määrätään tällöin luvan voi-

massaolon päättymistä seuraavana päivänä voimassa olevien säännösten mukaan. Vero on ilmoitettava ja maksettava siten kuin 31 §:n 2 momentissa ja 46 §:n 2 momentissa säädetään. Mitä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos valtuutettu varastonpitäjä on asetettu konkurssiin.

16 §

Verosta tehtävät vähennykset

Valtuutetulla varastonpitäjällä on oikeus vähentää verokaudelta suoritettavasta valmisteverosta asianomaisen verokauden aikana verottomaan varastoon palautetuista tuotteista suoritettu tai suoritettava valmistevero. Vähennystä ei voi kuitenkaan tehdä sellaisista tuotteista, jotka ovat täydellisesti tuhoutuneet tai lopullisesti menetetty tuotteiden luonteesta johtuvasta syystä, kuten vanhentumisen, haihtumisen tai näihin verrattavan tuotteen ominaisuuksiin liittyvän syyn vuoksi.

Lisäksi valtuutetulla varastonpitäjällä ja rekisteröidyllä vastaanottajalla on oikeus vähentää verokaudelta suoritettavasta valmisteverosta vero, joka on suoritettu tai suoritettava sellaisista kulutukseen luovutetuista tuotteista, jotka ovat täydellisesti tuhoutuneet tai lopullisesti menetetyt ennalta arvaamattoman tapahtuman tai ylivoimaisen esteen vuoksi. Vähennystä ei voi tehdä sellaisista tuotteista, joiden tuhoutuminen on johtunut tuotteiden luonteesta. Vähennys voidaan tehdä ainoastaan sellaisista tuotteista, joiden täydellinen tuhoutuminen tai lopullinen menettäminen voidaan näyttää toteen. Tuotteet, joista tehdään vähennys, on hävitettävä tulliviranomaisen valvonnassa tai muutoin sen hyväksymällä tavalla.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun vähennyksen saa tehdä se varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja, joka on suorittanut tai on velvollinen suorittamaan tuotteista valmisteveron. Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettua vähennystä ei voida tehdä täysimääräisenä verokaudelta suoritettavaa veroa laskettaessa, valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja saa vähentää vähentämättä jääneen määrän kuluvan vuoden seuraavilta

tai seuraavan kalenterivuoden verokausilta tehtävissä ilmoituksissa.

3 luku

Verottomuus

17 §

Valmisteverottomuus

Verottomia ovat tuotteet, joita valmistetaan, jalostetaan, pidetään hallussa tai siirretään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä ja tuotteet, jotka asetetaan tullikoodeksin 98 artiklassa tarkoitettuun tullivarastointimenettelyyn tai 161 artiklassa tarkoitettuun vientimenettelyyn.

Valmisteveron alaisten tuotteiden verottomuudesta säädetään lisäksi asianomaisissa valmisteverolaeissa.

18 §

Vapautukset valmisteverosta

Verottomia ovat tuotteet, jotka:

1) on tarkoitettu käytettäviksi ulkovallan Suomessa toimivan diplomaattisen edustuston tai lähetetyn konsulin viraston virallisessa käytössä tai diplomaattisen edustajan tai lähetetyn konsulin tai heidän talouteensa kuuluvien perheenjäsenten henkilökohtaisessa käytössä;

2) on tarkoitettu Suomessa toimivien kansainvälisten järjestöjen käyttöön näiden järjestöjen kansainvälisissä perustamissopimuksissa tai niiden toiminnan kotipaikkaa koskevissa sopimuksissa määrätyin rajoituksin ja edellytyksin;

3) on tarkoitettu Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltion, joka ei ole se jäsenvaltio, jossa valmisteverosaatava on syntynyt, asevoimien käyttöön tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin;

4) on tarkoitettu Kyproksen tasavallan perustamissopimuksen nojalla Kyprokseen sijoitettujen Yhdistyneen kuningaskunnan asevoimien tai niihin liittyvän siviilihenkilöstön

käyttöön taikka niiden messien tai kanttiinien tarpeisiin;

5) on tarkoitettu kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvaan kulutukseen, jos tällainen sopimus on hyväksyttävä tai sallittu arvonlisäverosta vapauttamisen kannalta;

6) luovutetaan Euroopan unionin Suomessa sijaitsevalle toimielimelle viralliseen käyttöön, jos tuotteiden verollinen hankintahinta on yhteensä vähintään 80 euroa, sekä tuotteet, jotka toimitetaan Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle toimielimelle vastaavin edellytyksin kuin verottomuus myönnetään sijaintivaltiossa.

Edellä 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin valmisteveron alaisia tuotteita voidaan myydä verotta verottomasta varastosta. Energiatuotteiden ja sähkön osalta verovapaus voidaan toteuttaa palauttamalla valmistevero, jolloin sovelletaan 83 §:ää.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään toisesta jäsenvaltiossa 1 momentissa tarkoitetuille vastaanottajille väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valmisteveron alaisen tuotteiden mukana on oltava verovapautodistus. Lisäksi sovelletaan, mitä 8 luvussa säädetään tuotteiden siirroista väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen verovapautuksen edellytyksenä on, että tuotteiden ostaja ennen tuotteiden luovuttamista tai lähettämistä toimittaa valtuutetulle varastonpitäjälle alkuperäisenä todistuksen, jossa hänen sijaintivaltionsa toimivaltainen viranomainen on vahvistanut hänen oikeutensa verottomien tuotteiden hankintaan.

Ulkoministeriö antaa Suomessa toimivan diplomaattisen edustuston, lähetetyn konsulinviraston, kansainvälisen järjestön tai niiden henkilökuntaan kuuluvan henkilön pyynnöstä 3 ja 4 momentissa tarkoitettua verovapautodistuksen. Jos tuotteet luovutetaan Euroopan unionin toimielimelle Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista annetussa pöytäkirjassa edellytetyllä tavalla, Euroopan unionin asianomainen toimielin antaa 4 momentissa tarkoitettua verovapautodistuksen.

Kun valmisteveron alaisia tuotteita tuodaan yhteisön ulkopuolelta 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen, menettelystä verotto-

muuden toteuttamiseksi on voimassa, mitä vastaavien tuotteiden tullittomuudesta säädetään tai määrätään.

19 §

Muonituksen verottomuus

Verottomia ovat ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevalla vesi- tai ilma-aluksella myytäväksi tarkoitetut tuotteet 89 §:ssä säädettyin edellytyksin sekä tällaisella aluksella kulutettaviksi tarkoitetut tuotteet ja aluksen poltto- ja voiteluaineet, jotka alus tuo Suomen tullialueelle mukanaan tai jotka siihen Suomen tullialueella toimitetaan edellä sanottua tarkoitusta varten. Verottomuus koskee myös aluksessa Suomen tullialueella myytäviä ja kulutettavia tuotteita.

Tullihallitus voi antaa tarkempia ääryksiä menettelystä, jota on noudatettava hankittessa ja toimitettaessa tuotteita 1 momentissa säädettyyn tarkoitukseen. Tulliviranomaisella on oikeus rajoittaa alukseen toimitettavien verottomien tuotteiden määriä sen mukaan kuin on tarpeellista matkustajamäärän, aluksen koon, liikennöimisalueen ja muiden olojen mukaan.

20 §

Verottomien tuotteiden tuhoutuminen ja hävittäminen

Valmisteveroa ei kanneta verottomaan tarkoitukseen luovutetuista tuotteista, jotka ovat täydellisesti tuhoutuneet, lopullisesti menetetyt tai hävitetyt, sen mukaan kuin 9 ja 10 §:ssä säädetään.

4 luku

Valmisteveron alaisiin tuotteisiin liittyvä toiminta ja luvat

21 §

Toiminnan luvanvaraisuus

Valmisteveron alaisia tuotteita saa valmistaa, jalostaa, pitää hallussa, lähettää tai vas-

taanottaa väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain tähän toimintaan annetun luvan perusteella.

Tulliviranomainen antaa hakemuksesta luvan toimia valtuutettuna varastonpitäjänä, rekisteröitynä vastaanottajana, rekisteröitynä lähettäjänä tai veroedustajana sekä luvan verottoman varaston pitämiseen. Luvan on oltava voimassa toiminnan alkaessa ja sen aikana.

22 §

Veroton varasto

Valmisteveron alaisten tuotteiden, joista valmisteveroa ei ole maksettu, valmistuksen, jalostuksen ja hallussapidon on tapahduttava verottomassa varastossa.

Valtuutetun varastonpitäjän on sijoitettava kaikki väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vastaanottamansa valmisteveron alaiset tuotteet verottomaan varastoonsa, paitsi jos tuotteet on toimitettu suoraan luovutukseen.

Tuotteet on järjestettävä verottomassa varastossa siten, että viranomaisen voi vaikeudetta todeta tuotteiden määrän ja laadun.

23 §

Valtuutetun varastonpitäjän luvan myöntämisen edellytykset

Valtuutetun varastonpitäjän lupa myönnetään luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, jos tämä ansiotoiminnassaan:

1) harjoittaa valmisteveron alaisten tuotteiden valmistusta tai jalostusta;

2) harjoittaa valmisteveron alaisten tuotteiden tukkukauppaa jatkuvasti ja merkittävässä laajuudessa;

3) käyttää tai luovuttaa käytettäväksi valmisteveron alaisia tuotteita tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa verottomaksi säädettyyn tarkoitukseen jatkuvasti ja merkittävässä laajuudessa;

4) pitää 89 §:n 2 momentissa tarkoitettua verottomien tavaroiden myymälää;

5) vuokraa varastotilaa ja -palveluja 1—4 kohdassa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseksi; tai

6) harjoittaa muuta 1—5 kohdassa tarkoitettuun toimintaan rinnastettavaa toimintaa.

24 §

Verottoman varaston luvan myöntämisen edellytykset

Verottoman varaston lupa myönnetään sellaista varastoa, tilaa tai aluetta varten:

1) joka on luvan hakijan hallinnassa ja tulliviranomaisen valvottavissa;

2) joka soveltuu ja jota tullaan käyttämään sellaisen 23 §:ssä tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, johon hakijalle myönnetään tai on myönnetty valtuutetun varastonpitäjän lupa; ja

3) jonka pitämiselle luvan hakijalla on hyväksyttävä ja perusteltu tarve.

Verottoman varaston lupaa ei myönnetä sille osalle 23 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettuun toimintaan käytettävästä varastosta, jota pidetään valmisteveron alaisten tuotteiden vähittäismyyntivarastona tai -paikkana, anniskelutilana taikka muuna näitä vastaavana tilana.

25 §

Rekisteröidyn vastaanottajan, rekisteröidyn lähettäjän ja veroedustajan luvan myöntämisen edellytykset

Rekisteröidyn vastaanottajan lupa myönnetään luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka ansiotoiminnassaan vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita toisesta jäsenvaltiosta tai Suomessa sijaitsevasta tuontipaikasta.

Rekisteröidyn lähettäjän lupa myönnetään luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, joka ansiotoiminnassaan lähettää valmisteveron alaisia tuotteita vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen jälkeen.

Veroedustajan lupa myönnetään luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle, jonka toisessa jäsenvaltiossa toimiva valmisteveron alaisten tuotteiden etämyyjä on valtuuttanut

toimimaan hänen veroedustajanaan Suomessa hänen etämyyntinä myymistään tuotteista.

26 §

Luvan myöntämisen muut edellytykset

Valtuutetun varastonpitäjän, rekisteröidyn vastaanottajan, rekisteröidyn lähettäjän tai veroedustajan lupa myönnetään hakijalle:

1) jota saadun selvityksen perusteella pidetään luotettava;

2) jolla katsotaan olevan riittävät taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset toiminnan harjoittamiseen;

3) joka ei ole konkurssissa ja jos hakija on luonnollinen henkilö, hän on täysi-ikäinen eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu; ja

4) joka on antanut 28 §:n mukaisen vakuuden.

Hakijaa ei pidetä luotettavana, jos hakijana oleva luonnollinen henkilö taikka hakijana olevan yhteisön hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, vastuunalainen yhtiömies tai muussa näihin rinnastettavassa asemassa oleva tai tosiasiallinen edunsaaja on syylistynyt rikokseen, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan toimintaa, johon lupaa haetaan. Hakijaa ei myöskään pidetä luotettavana, jos hän on muutoin aikaisemalla toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton harjoittamaan toimintaa, johon lupaa haetaan.

Hakijalla ei katsota olevan riittäviä taloudellisia edellytyksiä toiminnan harjoittamiseen erityisesti, jos hakija on ulosmittauksen tai muun selvityksen mukaan kykenemätön vastaamaan veloistaan tai hän on toistuvasti tai huomattavasti laiminlyönyt veroja, julkisia maksuja tai muita velvoitteitaan.

Tulliviranomaisella on oikeus saada tässä pykälässä tarkoitettua lupaharkintaa varten salassapitosäännösten estämättä tarpeelliset tiedot Verohallinnolta luvan hakijan veronmaksuvelvollisuuden täyttämistä ja verojen maksuun liittyvästä maksujärjestelystä. Tietojen saamisesta rikosrekisteristä säädetään rikosrekisterilaissa (770/1993).

27 §

Luvan sisältö

Lupapäätöksessä on vahvistettava valvonnan ja verotuksen kannalta tarpeelliset ehdot, joita luvanhaltijan on noudatettava. Ehtoja voidaan muuttaa valvonnallisten tarpeiden tai luvanhaltijan toiminnassa tapahtuneiden muutosten huomioon ottamiseksi.

Luvanhaltijan on ilmoitettava tulliviranomaiselle lupahakemuksessa ilmoitettujen tietojen olennaisista muutoksista.

Lupa voidaan myöntää määräaikaisena.

28 §

Vakuudet

Valtuutetun varastonpitäjän on annettava tarvittaessa verosaatavan turvaamiseksi vakuus valmisteverojen suorittamisesta valmisteveron alaisten tuotteiden valmistuksen, jalostuksen ja hallussapidon osalta.

Rekisteröidyn vastaanottajan ja veroedustajan on annettava tarvittaessa vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

Väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä siirrettävistä tuotteista annettavasta vakuudesta säädetään 55 §:ssä. Toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettujen tuotteiden siirtämiseen liittyvästä vakuudesta säädetään 9 luvussa.

Tulliviranomainen määrää vakuuden määrän. Vakuuden määrää harkittaessa tulee ottaa huomioon luvan hakijan luotettavuus, toiminnan laajuus ja hakijan taloudelliset edellytykset vastata veroista. Tulliviranomainen voi muuttaa vakuuden määrää luvanhaltijan toiminnassa tapahtuneiden muutosten huomioon ottamiseksi.

29 §

Luvan peruuttaminen ja varoitus

Lupa peruutetaan, jos:

1) luvanhaltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä;

2) luvanhaltija on olennaisesti laiminlyönyt valmisteverojen maksamisen;

3) luvanhaltijan toiminnassa on ilmennyt merkittäviä tai toistuvia puutteita, rikkomuksia taikka laiminlyöntejä eikä niitä ole korjattu kirjallisesta varoituksesta huolimatta; tai

4) luvanhaltija pyytää hakemuksella luvan peruuttamista.

Jos luvanhaltijan toiminnassa ilmenee puutteita, rikkomuksia tai laiminlyöntejä, tulliviranomainen voi antaa luvanhaltijalle kirjallisen varoituksen. Varoituksen antamisen yhteydessä voidaan asettaa luvanhaltijalle määräaika, jonka kuluessa luvanhaltijan tulee korjata puute tai laiminlyönti.

Luvanhaltijan hakiessa luvan peruuttamista lupa voidaan määrätä päättyväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluttua hakemuksen jättämisestä tulliviranomaiselle.

Luvan peruuttamisen jälkeen tulliviranomainen palauttaa viipymättä 28 §:ssä tarkoitettun vakuuden tai sen osan siitä, jota ei ole käytetty verojen suoritukseksi, sen jälkeen kun luvanhaltijalla ei ole maksamattomia veroja eikä ole tiedossa, että luvassa tarkoitettua toiminnasta aiheutuisi uusia verovelvoitteita.

Luvan katsotaan päättyvän, kun luvanhaltija asetetaan konkurssiin.

30 §

Valmisteverotuksen rekisterit

Tulliviranomainen pitää hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla annetussa neuvoston asetuksessa 2073/2004/EY edellytettyä rekisteriä luvanhaltijoista ja verottomista varastoista. Lisäksi tulliviranomainen pitää tämän lain ja valmisteverolakien täytäntöön panemiseksi rekisteriä, johon merkitään valmisteverotuksen toimittamista tai verojen palauttamista varten tarpeelliset tiedot.

Tietojen luovuttamiseen rekistereistä sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, ja henkilötietojen muuhun käsittelyyn, mitä henkilötietolaissa (523/1999) säädetään, jollei tästä laista muuta johdu.

Luvanhaltijoista ja verottomista varastoista pidettävästä rekisteristä luovutetaan tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti toisten jäsenvaltioiden valmiste-

verotusta hoitaville viranomaisille siten kuin 1 momentissa tarkoitettussa asetuksessa säädetään.

5 luku

Ilmoitusvelvollisuus

31 §

Veroilmoituksen antaminen

Verokausi-ilmoittajan on annettava tulliviranomaiselle veroilmoitus kultakin verokaudelta viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 18 päivänä.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitettun verovelvollisen on annettava tulliviranomaiselle veroilmoitus neljän arkipäivän kuluessa siitä, kun tuotteet on vastaanotettu tai veron suorittamisvelvollisuus on muutoin syntynyt, tämä päivä mukaan luettuna. Arkipäiväksi ei katsota arkilauantaita. Neljän arkipäivän ilmoitusaikaa ei sovelleta, jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan, että tuotteet on tuotu maahan tai vastaanotettu noudattamatta tämän lain verotusta ja valvontaa koskevia säännöksiä.

Tullihallitus voi perustellusta syystä määrätä verovelvollisen antamaan veroilmoituksen muuna kuin 1 tai 2 momentissa säädettyinä ajankohtana tai antamaan yhteisen veroilmoituksen kahdesta tai useammasta verottomasta varastosta.

Veroilmoituksessa on annettava veron oikeamääräisyyden toteamiseksi tarvittavat tiedot sekä tuoteryhmittäin tiedot verottomista toimituksista. Valtuutetun varastonpitäjän on annettava veroilmoitus erikseen jokaisesta verottomasta varastosta. Verovelvollisen allekirjoittama veroilmoitus on annettava Tullihallituksen vahvistamalla lomakkeella.

Veroilmoitus voidaan antaa sähköisesti (*sähköinen veroilmoitus*). Sähköinen veroilmoitus on varmennettava vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain (617/2009) 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tai muulla hyväksyttävällä tavalla.

Veroilmoitus katsotaan annetuksi, silloin kun se on saapunut tulliviranomaiselle. Saapumisajankohdasta säädetään sähköisestä

asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 §:ssä ja hallintolain (434/2003) 18 §:ssä.

32 §

Tarkemmat määräykset sähköisen veroilmoituksen antamisesta

Tullihallitus antaa tarkemmat määräykset siitä, koska sähköinen veroilmoitusmenettely otetaan käyttöön, mitä tuotteita ja keitä verovelvollisia se koskee sekä siitä, mitä sähköistä menettelyä käyttäen ja mitä varmenne- tai tunnustemenettelyä käyttäen sähköinen veroilmoitus voidaan antaa.

6 luku

Verotuksen toimittaminen

33 §

Verotuspäätös

Tulliviranomainen vahvistaa verotuspäätöksessä veroilmoituksen ja saamansa muun selvityksen perusteella viivytyksettä suoritettavan valmisteveron määrän.

Vero vahvistetaan verotuspäätöksessä tuoteryhmittäin. Vero lasketaan täysiltä veron perusteena olevilta yksiköiltä jättämällä täyden yksikön yli menevät osat huomioon ottamatta. Täyden yksikön yli menevät osat otetaan kuitenkin huomioon, jos veroa määrätään yksityishenkilöiden mukanaan tuomille tai vastaanottamille verotettaville tuotteille.

34 §

Arvioverotus

Jos veroilmoitusta ei ole annettu tai sitä ei oikaistunakaan voida panna verotuksen perusteeksi, verotus on toimitettava arvion mukaan (*arvioverotus*). Verotuspäätöksessä on tällöin mainittava arvion perusteet. Arvioverotus voidaan toimittaa, jos 96 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa havaitaan vajeausta.

35 §

Oikaisu veronsaajan hyväksi

Jos valmistevero laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdosta, että tulliviranomainen ei ole asiaa joltakin osin tutkinut, on verovelvollisen sitä aiheuttamatta jäänyt kokonaan tai osaksi määräämättä tai sitä on samanlaisesta syystä palautettu liikaa, tulliviranomaisen on, jollei asia muutoin ole vireillä tai valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu, oikaistava antamaansa päätöstä.

Oikaisu on tehtävä vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin vero tai veronpalautus määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

36 §

Jälkiverotus

Jos sen johdosta, että verovelvollinen on kokonaan tai osaksi laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän veroilmoituksen taikka muun tiedon taikka asiakirjan, valmistevero on jäänyt kokonaan tai osaksi määräämättä tai sitä on palautettu liikaa, tulliviranomaisen on määrättävä verovelvollisen suoritettavaksi mainitusta syystä määräämättä jäänyt valmistevero (*jälkiverotus*).

Jälkiverotus on toimitettava kolmen vuoden kuluessa sitä seuraavan kalenterivuoden alusta, jolloin vero tai veronpalautus määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

37 §

Oikaisun ja jälkiverotuksen toimittaminen

Oikaisu tai jälkiverotus voidaan toimittaa myös verokautta pidemmältä ajalta, kuitenkin enintään kalenterivuodelta.

38 §

Asian selvittäminen

Kun verovelvollinen on täyttänyt ilmoittamisvelvollisuutensa, veroviranomaisen ja ve-

rovelvollisen on osallistuttava mahdollisuuksiensa mukaan asian selvittämiseen. Pääasiallisesti sen osapuolen, jolla on siihen paremmat edellytykset, on esitettävä asiasta selvitys.

39 §

Päätöksen perustelevminen

Verotuspäätös on perusteltava, jos siinä poiketaan rovelvollisen antamasta veroilmoituksesta tai päätös koskee arvioverotusta, oikaisua veronsaajan hyväksi, jälkiverotusta, veronkorotusta tai virhemaksua taikka päätöksessä muutoin poiketaan säännönmukaisesta verotuksesta. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä pääasialliset tosiseikat on otettu päätöksen perusteiksi, ja mainittava sovelletut säännökset.

Päätös voidaan jättää perustelematta, jos se on ilmeisen tarpeetonta.

40 §

Kuuleminen

Jos verotusta toimitettaessa olennaisesti poiketaan rovelvollisen antamasta veroilmoituksesta, rovelvolliselle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

Ennen arvioverotuksen, veronsaajan hyväksi tapahtuvan oikaisun tai jälkiverotuksen toimittamista rovelvolliselle on varattava tilaisuus tulla asiassa kuulluksi.

41 §

Päätöksen tiedoksianto

Päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä, jolloin se katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä. Päätös voidaan antaa tiedoksi myös henkilökohtaisesti. Tällöin päätös katsotaan saadun tiedoksi päätöksen vahvistamispäivää seuraavana arkipäivänä.

Päätös sähköisesti annettuun ilmoitukseen tai hakemukseen voidaan antaa tiedoksi myös sähköisesti ilmoittamalla, että päätös

on saatavissa tulliviranomaisen tietojärjestelmästä. Tällöin päätös katsotaan saadun tiedoksi seuraavana arkipäivänä siitä kun päätös on saatavissa tulliviranomaisen tietojärjestelmästä.

Päätös annetaan tulliasiamiehelle tiedoksi siten, että hänelle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin.

Muilta osin päätöksen tiedoksiannosta säädetään hallintolaissa ja sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

42 §

Veron kiertäminen

Jos jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta, valmisteverotusta toimitettaessa on meneteltävä niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa.

43 §

Veronkorotus

Valmisteveroa voidaan korottaa:

1) jos rovelvollinen on ilman pätevää syytä antanut veroilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan säädetyn määräajan jälkeen, vähintään 50 eurolla ja enintään 2 500 eurolla, ja jos veroilmoitus, muu tieto tai asiakirja on annettu vasta kehotuksen jälkeen tai jos niissä on vähäinen puutteellisuus eikä rovelvollinen ole noudattanut kehotusta sen korjaamiseen, enintään 3 500 eurolla;

2) jos rovelvollinen on ilman pätevää syytä antanut veroilmoituksen tai muun tiedon tai asiakirjan virheellisenä tai olennaisesti vaillinaisena taikka jos hän kehotuksen saatuaan ilman pätevää syytä on jättänyt ilmoittamisvelvollisuutensa kokonaan tai osaksi täyttämättä, enintään 30 prosentilla;

3) jos rovelvollinen on tahallaan tai törkeästä tuottamuksesta antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän veroilmoituksen, muun tiedon tai asiakirjan taikka jättänyt muutoin ilmoittamisvelvollisuutensa täyttämättä ja mainitunlainen menettely on ollut

omiaan aiheuttamaan sen, että verovelvolliselle olisi voinut jäädä veroa määräämättä, enintään 50 prosentilla;

Jos 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua menettelyä, ottaen huomioon sillä saavutettavissa olleen hyödyn määrä ja muut asiaan vaikuttavat olosuhteet, on pidettävä törkeänä, veroa voidaan korottaa vähintään 50 ja enintään 100 prosentilla.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu virheellisyys tai laiminlyönti koskee vain osaa valmisteveron alaisista tuotteista, veronkorotus on määrättävä vain tätä osaa vastaavasta valmisteverosta.

44 §

Virhemaksu

Jos 43 §:n 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu menettely koskee valmisteverotusta, jossa veroa ei määrätä maksettavaksi tai jossa veron määrä on vähäinen eikä veronkorotusta ole määrätty taikka jos tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa tai näiden nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa tai näihin säännöksiin perustuvassa tulliviranomaisen päätöksessä tai määräyksessä tarkoitettu ilmoittamisvelvollisuus tai muu velvollisuus on laiminlyöty, taikka jos valmisteveron palautuksen saamiseksi on annettu puutteellisia tai vääriä tietoja, virhemaksua voidaan määrätä vähintään 50 euroa ja enintään 15 000 euroa.

45 §

Veronkorotuksen ja virhemaksun määrääminen

Veronkorotusta ja virhemaksua määrättäessä otetaan huomioon menettelyn moitittavuus, toistuvuus ja muut niihin rinnastettavat seikat.

Ennen veronkorotuksen tai virhemaksun määräämistä asianomaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Päätös veronkorotuksen tai virhemaksun kantamisesta voidaan kuitenkin tehdä asianomaista kuulematta, jos veronkorotus tai virhemaksu määrätään sillä perusteella, että veroilmoitus tai muu tieto tai

asiakirja on annettu tulliviranomaiselle säädetyllä määräajan jälkeen.

Veronkorotus tai virhemaksu jää voimaan verovelvollisuuden lakkaamisesta tai valmisteveron palauttamisesta huolimatta, jos syyt joiden perusteella seuraamus on määrätty, ovat yhä olemassa.

7 luku

Veron maksaminen ja veronkanto

46 §

Veron maksamisen ajankohta

Verokausi-ilmoittajan on maksettava verokaudelta suoritettava valmistevero viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 27 päivänä. Jos määräpäivä on pyhäpäivä tai arkilauantai, veron saa maksaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Muun verovelvollisen kuin verokausi-ilmoittajan on maksettava vero kymmenen arkipäivän kuluessa siitä, kun tuotteet on vastaanotettu tai veron suorittamisvelvollisuus on muutoin syntynyt tämä päivä mukaan luettuna. Arkipäiväksi ei katsota arkilauantaita. Edellä 12 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa veron suorittamisvelvollisuus syntyy välittömästi, kun tuotteet on sääntöjenvastaisesti vastaanotettu tai tuotu maahan taikka sääntöjenvastaisuus on muutoin todettu.

Jos verovelvollinen ei ole saanut verotuspäätöstä tiedoksi ennen tässä pykälässä tarkoitettua määräajan päättymistä, valmistevero on suoritettava veroilmoituksen tai verovelvollisen kirjanpidon mukaisena.

47 §

Veronkanto

Jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä, sovelletaan valmisteveron kannossa, perinnässä, vastuusta verosta ja palauttamisessa soveltuvien osin mitä veronkantolaissa (609/2005) tai sen nojalla säädetään tai määrätään, jolloin veronkantolaissa tarkoitettuna

veronkantoviranomaisena toimii tulliviranomainen.

48 §

Veronlisäys ja viivekorko

Jos verovelvollinen suorittaa veron säädetyn maksuajankohdan jälkeen ilman maksuunpanoa, hänen on oma-aloitteisesti maksettava samalla veronlisäystä. Jos veronlisäystä ei makseta oma-aloitteisesti, tulliviranomainen määrää veronlisäyksen. Verotuspäätöksellä maksuunpannulle eräänntyneelle maksamattomalle valmisteverolle on suoritettava viivekorkoa.

Veronlisäys ja viivekorko lasketaan siten kuin veronlisäyksestä ja viivekorosta annettussa laissa (1556/1995) säädetään. Jälkiverotuksen ja veronsaajan hyväksi tehtävän oikaisun yhteydessä veronlisäyksen määrittämiseen sovelletaan, mitä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

49 §

Palautuskorko

Jos valmisteveroa palautetaan veronoikaisun tai valituksen johdosta, palautusmäärälle maksetaan korkoa. Korko lasketaan vuotuisena korkona, joka on kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia. Korko lasketaan veron maksupäivästä. Korkoa ei makseta 100 euroa pienemmälle palautettavalle määrälle. Korkoon sovelletaan valmisteveroa koskevia säännöksiä, jollei tässä laissa tai muussa laissa toisin säädetä.

50 §

Pienin kannettava ja palautettava valmistevero

Jos päätöksen loppusumma on pienempi kuin 10 euroa, valmistevero jätetään kantamatta.

Pienin palautettava valmistevero on 10 euroa.

Kun veroa kannetaan tai palautetaan 3 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa, pienimpään kannettavaan ja palautettavaan valmisteveroon sovelletaan, mitä pienimmästä kannettavasta tai palautettavasta tullista säädetään tai määrätään.

8 luku

Tuotteiden siirtäminen väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

51 §

Tuotteiden siirrot väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä yhteisön alueella, tai, jos tuotteet siirretään kolmannen maan tai kolmannen alueen kautta:

1) verottomasta varastosta toiseen verottomaan varastoon, rekisteröidylle vastaanottajalle, väliaikaisesti rekisteröidylle vastaanottajalle tai vientipaikkaan;

2) verottomasta varastosta 18 §:n 1 momentissa tarkoitettulle vastaanottajalle, jos tuotteet lähetetään toisesta jäsenvaltiosta;

3) tuontipaikasta johonkin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun määräpaikkaan tai vastaanottajalle, jos kyseiset tuotteet lähettää rekisteröity lähettäjä.

Muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita voidaan siirtää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä:

1) Suomen alueella verottomasta varastosta toiseen verottomaan varastoon tai vientipaikkaan taikka toiseen jäsenvaltioon;

2) toisesta jäsenvaltiosta tai tuontipaikasta Suomessa sijaitsevaan verottomaan varastoon tai rekisteröidylle vastaanottajalle.

52 §

Rekisteröity vastaanottaja

Rekisteröity vastaanottaja saa ansiotoiminnassaan vastaanottaa valmisteveron alaisia tuotteita toisesta jäsenvaltiosta tai Suomessa

sijaitsevasta tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Rekisteröity vastaanottaja ei saa pitää hallussaan eikä lähettää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä valmisteveron alaisia tuotteita.

53 §

Väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja

Väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja saa ansiotoiminnassaan vastaanottaa tietyinä ajankohtana tietyn määrän valmisteveron alaisia tuotteita toisesta jäsenvaltiosta tai Suomessa sijaitsevasta tuontipaikasta väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja ei saa pitää hallussaan eikä lähettää väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä valmisteveron alaisia tuotteita.

Tulliviranomainen myöntää oikeuden toimia väliaikaisesti rekisteröitynä vastaanottajana, jos henkilö on ennen valmisteveron alaisen tuotteen lähettämistä tehnyt lähettävistä tuotteista ilmoituksen tulliviranomaiselle ja antanut vakuuden niistä suoritettavasta valmisteverosta.

54 §

Suora luovutus

Valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja voi ottaa vastaan valmisteveron alaisia tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä muualla kuin verottomassa varastossaan tai rekisteröidyn vastaanottajan vastaanotto paikassa, jos tuotteet on lähetetty toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevasta verottomasta varastosta tai toisessa jäsenvaltiossa tai Suomessa sijaitsevasta tuontipaikasta.

Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn vastaanottajan on ilmoitettava tulliviranomaiselle ennen kuin 1 momentissa tarkoitettu toiminta aloitetaan. Tulliviranomainen voi rajoittaa tai kieltää suoran luovutuksen käytön valvonnallisista syistä.

Valtuutetulla varastonpitäjällä tai rekisteröidyllä vastaanottajalla on velvollisuus antaa suoraan luovutukseen toimitetuista tuotteista

64 §:n 1 momentissa tarkoitettu vastaanotto-raportti.

55 §

Vakuus valmisteveron alaisen tuotteen siirroista

Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta valmisteveron alaisia tuotteita siirrettäessä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä. Vakuuden on oltava voimassa kaikkialla yhteisössä.

Tulliviranomainen vahvistaa vakuuden määrän valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän luvan myöntämisen yhteydessä.

56 §

Siirron alkaminen

Valmisteveron alaisen tuotteen siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä alkaa 51 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdissa tarkoitetuissa tilanteissa silloin kun valmisteveron alaiset tuotteet poistuvat lähettävästä verottomasta varastosta, ja 51 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa silloin, kun ne luovutetaan vapaaseen liikkeeseen tullikoodeksin 79 artiklan mukaisesti.

57 §

Siirron päätyminen

Valmisteveron alaisen tuotteen siirto väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä päättyy silloin, kun vastaanottaja on vastaanottanut valmisteveron alaiset tuotteet tai silloin, kun tuotteet ovat poistuneet yhteisön alueelta.

58 §

Tuotteiden lähettäminen tietokoneistetun järjestelmän valvonnassa

Yhdenmukaistetun valmisteveron alaisen tuotteen siirroissa on käytettävä tietokoneistettua järjestelmää. Näiden tuotteiden

siirron katsotaan tapahtuvan väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vain, jos se tapahtuu 2 ja 3 momentin mukaisesti laadittua sähköistä hallinnollista asiakirjaa käyttäen. Sähköisen hallinnollisen asiakirjan käyttöä ei kuitenkaan edellytetä, jos tuotteita siirretään 66 §:ssä tarkoitetussa yksinkertaistetussa menettelyssä.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita lähetetään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä, valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on toimitettava sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos tulliviranomaisille tietokoneistettua järjestelmää käyttäen.

Tulliviranomainen tarkastaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnoksessa olevat tiedot sähköisesti. Jos tiedot eivät ole oikein, tulliviranomainen ilmoittaa asiasta lähettäjälle viipymättä. Jos tiedot ovat oikein, tulliviranomainen antaa sähköiselle hallinnolliselle asiakirjalle yksilöivän hallinnollisen viitekoodin ja ilmoittaa sen lähettäjälle.

Tulliviranomainen toimittaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan viipymättä määräjäsentavaltion toimivaltaisille viranomaisille, jos määräpaikka on toisessa jäsenvaltiossa tai suoraan vastaanottajalle, jos vastaanottaja on Suomessa.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita siirretään Suomesta vientipaikkaan eikä vienti-ilmoitusta anneta Suomessa, tulliviranomainen toimittaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan viipymättä vientijäsentavaltion toimivaltaisille viranomaisille. Jos vienti-ilmoitus annetaan Suomessa, tulliviranomainen säilyttää sähköisen hallinnollisen asiakirjan odottamassa vientiraporttia.

Tulliviranomaiselle saapunut sähköinen hallinnollinen asiakirja toimitetaan edelleen vastaanottajalle vain, jos tämä on valtuutettu varastonpitäjä, rekisteröity vastaanottaja tai väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja.

59 §

Tuotteiden mukaan liitettävä asiakirja

Valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on toimitettava valmisteveron alaisten tuotteiden mukana seuraavalle

henkilölle paperituloste sähköisestä hallinnollisesta asiakirjasta tai muu kaupallinen asiakirja, jossa selvästi havaittavalla tavalla mainitaan yksilöivä hallinnollinen viitekoodi. Tämä asiakirja on voitava pyydettyessä esittää toimivaltaisille viranomaisille koko väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvan siirron ajan.

60 §

Peruuttaminen

Lähettäjä voi peruuttaa sähköisen hallinnollisen asiakirjan niin kauan kuin siirto ei ole alkanut 56 §:n mukaisesti.

61 §

Määräpaikan muutos

Lähettäjä voi väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuvan siirron aikana muuttaa määräpaikkaa käyttäen tietokoneistettua järjestelmää sekä esittää uuden määräpaikan, jonka on oltava veroton varasto, rekisteröity vastaanottaja, väliaikaisesti rekisteröity vastaanottaja, vientipaikka tai soveltuviin tilanteisiin 54 §:ssä tarkoitettu suoran luovutuksen paikka.

62 §

Energiatuotteiden siirrot

Valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity lähettäjä voi lähettää yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia energiatuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä merkitse tai sisävesitse sellaiselle vastaanottajalle, joka ei ole tarkasti tiedossa sillä hetkellä, kun lähettäjä antaa 58 §:ssä tarkoitetun sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnoksen.

Lähettäjän on tietokoneistettua järjestelmää käyttäen toimitettava tulliviranomaisille vastaanottajaa koskevat tiedot, heti kun ne ovat tiedossa ja viimeistään siirron päätyttyä.

63 §

Lähetysten jakaminen

Lähettiläjä saa väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä jakaa yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten energiatuotteiden siirron kahdeksi tai useammaksi siirroksi, jos:

- 1) valmisteveron alaisten tuotteiden kokonaismäärä ei muutu;
- 2) jakaminen suoritetaan Suomen tai muun tällaisen menettelyn sallivan jäsenvaltion alueella; ja
- 3) ilmoitetaan tulliviranomaiselle tai kyseisen muun jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille paikka, jossa siirto jaetaan.

Lähettiläjän on ilmoitettava tulliviranomaiselle ennen kuin 1 momentissa tarkoitettu toiminta aloitetaan.

64 §

Vastaanottaminen

Valtuutetun varastonpitäjän, rekisteröidyn vastaanottajan ja väliaikaisesti rekisteröidyn vastaanottajan on viipymättä ja viimeistään viiden arkipäivän kuluttua siirron päättymisestä annettava tietokoneistettua järjestelmää käyttäen raportti tuotteiden vastaanottamisesta (*vastaanottoraportti*). Tulliviranomainen voi perustellusta syystä pidentää vastaanottoraportin antamisen määräaika, jos vastaanottaja sitä pyytää.

Tulliviranomainen tarkastaa vastaanottoraportissa olevat tiedot sähköisesti. Jos tiedot eivät ole oikein, tulliviranomainen ilmoittaa asiasta vastaanottajalle viipymättä. Jos nämä tiedot ovat oikein, tulliviranomainen vahvistaa vastaanottajalle vastaanottoraportin rekisteröinnin ja lähettää raportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Tulliviranomainen toimittaa vastaanottoraportin lähettäjälle. Jos lähetys- ja määräraikka sijaitsevat Suomessa, vastaanottoraportti toimitetaan suoraan lähettäjälle.

Jos vastaanottajana on jokin 18 §:n 1 momentissa tarkoitetuista henkilöistä tai yhteisöistä, vastaanottajan on 30 päivän kuluessa siirron päättymisestä toimitettava tulliviranomaiselle 18 §:n 4 momentissa tarkoitettua verovapaustodistuksen jäljennös sekä kauppal-

linen asiakirja, joka osoittaa vastaanotettujen tuotteiden laadun ja määrän. Tulliviranomainen lähettää asiakirjat viipymättä lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille toimitettaviksi edelleen lähettäjälle siirron vahvistamista varten.

65 §

Vientiraportti

Jos vienti-ilmoitus on annettu Suomessa, tulliviranomainen laatii vientiraportin sen vahvistuksen perusteella, jonka on antanut tullikoodeksin soveltamisasetuksen 793 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu poistumistoimipaikka tai se toimipaikka, jossa muodollisuudet suoritettiin, kun tuotteet siirrettiin kolmannelle alueelle. Vahvistuksessa on todistettava, että valmisteveron alaiset tuotteet ovat poistuneet yhteisön alueelta.

Tulliviranomainen tarkastaa 1 momentissa mainitussa vahvistuksessa olevat tiedot sähköisesti. Kun tiedot on tarkastettu, tulliviranomainen lähettää vientiraportin lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Tulliviranomainen toimittaa saapuneen vientiraportin lähettäjälle.

66 §

Yksinkertaistettu menettely

Jos tuotteita siirretään verottomien varastojen välillä väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä Suomen alueella, valtuutettu varastonpitäjä voi laatia sähköisen hallinnollisen asiakirjan sijaan asiakirjan, joka sisältää seuraavat tiedot:

- 1) siirrettävät tuotteet ja niiden määrät verolajeittain;
- 2) lähettäjän ja vastaanottajan nimi, osoite ja valmisteveronumero;
- 3) tuotteiden lähetyspäivä ja toimitusosoite;
- 4) lähettävän ja vastaanottavan varaston valmisteveronumero; sekä
- 5) viitenumero, jolla lähetys voidaan yksilöidä lähettäjän ja vastaanottajan kirjanpidossa.

Asiakirja on laadittava kahtena kappaleena, joista toinen on säilytettävä lähettäjän kirjanpidossa. Toinen asiakirjan kappale on liitet-

tävä tuotteiden kuljetuksen mukaan ja säilytettävä vastaanottajan kirjanpidossa. Vastaanottajan on viipymättä ilmoitettava lähettäjälle, jos vastaanotetut tuotteet poikkeavat asiakirjasta.

67 §

Tietokoneistetun järjestelmän korvaava järjestelmä

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä, valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity lähettäjä voi aloittaa valmisteveron alaisten tuotteiden siirron väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä seuraavin edellytyksin:

1) tuotteiden mukana seuraa paperille laadittu asiakirja, jossa on samat tiedot kuin sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnoksessa; ja

2) valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity lähettäjä ilmoittaa asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen siirron alkamista sekä antaa selvityksen syystä, jonka vuoksi tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytössä, jos se johtuu lähettäjistä.

Valtuutetun varastonpitäjän tai rekisteröidyn lähettäjän on annettava sähköisen hallinnollisen asiakirjan luonnos 58 §:n mukaisesti, kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä.

Heti kun sähköisessä hallinnollisessa asiakirjassa olevat tiedot on hyväksytty 58 §:n 3 momentin mukaan, sähköinen hallinnollinen asiakirja korvaa paperille laaditun asiakirjan. Tämän jälkeen sovelletaan 58 §:n 4 ja 5 momenttia sekä 64 ja 65 §:ää soveltuvin osin.

Niin kauan kuin sähköisessä hallinnollisessa asiakirjassa olevia tietoja ei ole hyväksytty, siirron katsotaan tapahtuvan väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä 1 momentissa mainitun paperille laaditun asiakirjan mukaisena.

Lähettävän valtuutetun varastonpitäjän tai rekisteröidyn lähettäjän on säilytettävä 1 momentissa tarkoitetun paperille laaditun asiakirjan jäljennös kirjanpidossaan.

Jos tietokoneistettu järjestelmä ei ole käytettävissä lähtöjäsenvaltiossa, lähettäjä toimittaa 61 §:ssä tarkoitettua määräpaikan

muuttamista tai 62 §:ssä tarkoitettua energia- tuotteiden jakamista koskevan tiedon muita viestintäkeinoja käyttäen. Lähettäjän on ilmoitettava asiasta lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ennen kuin määräpaikka muuttuu tai siirto jaetaan.

68 §

Vastaanottoraportin ja vientiraportin korvaavat asiakirjat

Jos vastaanottoraporttia ei voida siirron päätyttyä antaa säädetyssä määräajassa 64 §:n mukaisesti, koska määräjäsenvaltiossa ei ole käytettävissä tietokoneistettua järjestelmää tai tietokoneistettu järjestelmä ei ole ollut käytössä lähtöjäsenvaltiossa eikä sähköinen hallinnollinen asiakirja ole vielä korvannut paperista asiakirjaa, vastaanottajan on asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta annettava tulliviranomaisille paperille laadittu asiakirja, jossa ovat samat tiedot kuin vastaanottoraportissa ja jossa todistetaan, että siirto on päättynyt.

Tulliviranomainen lähettää 1 momentissa tarkoitetun asiakirjan jäljennöksen lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille ja säilyttää vastaanottamansa jäljennöksen vastaanottajan saatavilla, paitsi jos vastaanottaja pystyy antamaan vastaanottoraportin tietokoneistetun järjestelmän kautta pikaisesti, tai jos kyse on asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

Kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä määräjäsenvaltiossa, tai kun 67 §:n 3 momentissa tarkoitetut menettelyt on saatettu päätökseen, vastaanottajan on annettava 64 §:n mukaisesti vastaanottoraportti.

Jos 65 §:ssä tarkoitettua vientiraporttia ei voida esittää siirron päätyttyä, koska vientijäsenvaltiossa ei ole käytettävissä tietokoneistettua järjestelmää tai sähköinen hallinnollinen asiakirja ei ole korvannut paperista asiakirjaa, vientijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset lähettävät lähtöjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille paperille laaditun asiakirjan, jossa on samat tiedot kuin vientiraportissa ja jossa todistetaan, että siirto on päättynyt, paitsi jos vientiraportti voidaan toimittaa tietokoneistetun järjestelmän kautta

pikaisesti tai jos on kyse asianmukaisesti perustellusta tapauksesta.

Lähtöjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset toimittavat lähettäjälle jäljennöksen 4 momentissa mainitusta paperille laaditusta asiakirjasta tai säilyttävät sen hänen saataviltaan.

Kun tietokoneistettu järjestelmä on jälleen käytettävissä vientijäsenvaltiossa tai kun sähköinen hallinnollinen asiakirja on korvannut paperisen asiakirjan, vientijäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset lähettävät vientiraportin.

69 §

Vaihtoehtoiset todisteet

Sen estämättä, mitä 68 §:ssä säädetään, vastaanottoraportti tai vientiraportti ovat todisteita siitä, että valmisteveron alaisten tuotteiden siirto on päättynyt 57 §:n mukaisesti.

Jos vastaanotto- tai vientiraporttia ei ole muista kuin 68 §:n 1 momentissa mainituista syistä annettu, vaihtoehtoisena näyttönä siirron päättymisestä voidaan esittää asianmukaisesti todisteisiin perustuva määräjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antama vahvistus, jonka mukaan lähetetyt valmisteveron alaiset tuotteet ovat saapuneet niille ilmoitettuun määräpaikkaan. Jos kyse on yhteisön ulkopuolelle vietävistä tuotteista, näyttönä voidaan esittää sen jäsenvaltion, jossa poistumistullitoimipaikka sijaitsee, toimivaltaisten viranomaisten antama vahvistus tuotteiden poistumisesta yhteisön alueelta.

Asianmukainen todiste on vastaanottajan antama asiakirja, jossa on samat tiedot kuin vastaanottoraportissa tai vientiraportissa. Kun lähtöjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet asianmukaiset todisteet, he päättävät siirron tietokoneistetussa järjestelmässä.

70 §

Tarkemmat määräykset tietokoneistetun järjestelmän käyttöön otosta ja käytöstä

Tullihallitus antaa tarkempia määräyksiä tietokoneistetun järjestelmän käytöstä, sähköisen hallinnollisen asiakirjan tietosisällöstä

sekä siitä, mitä varmenne- tai tunnistemenettelyä käyttäen sähköinen hallinnollinen asiakirja voidaan antaa.

Valmisteveron alaisten tavaroiden väliaikaisesti verottomissa siirroissa käytettävien sähköisten sanomien rakenteesta ja sisällöstä säädetään neuvoston direktiivin 2008/118/EY täytäntöön panemisesta valmisteveron alaisten tavaroiden väliaikaisesti verottomia siirtoja koskevien tietokoneistettujen menettelyjen osalta annetussa komission asetuksessa (684/2009/EY).

71 §

Eräiden tuotteiden siirtäminen ilman tietokoneistettua järjestelmää

Muiden kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirtämisessä ei käytetä tietokoneistettua järjestelmää eikä siihen sovelleta, mitä 53, 58- 65, 67, 68 ja 70 §:ssä säädetään. Jos näitä tuotteita siirretään väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä verottomien varastojen välillä Suomen alueella, noudatetaan 66 §:ssä säädettyä yksinkertaistettua menettelyä.

Jos muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita tuodaan yhteisön ulkopuolelta, valtuutetun varastonpitäjän tai rekisteröidyn vastaanottajan on merkittävä vapaaseen liikkeeseen luovuttamista koskevaan tulli-ilmoitukseen sen verottoman varaston numero, johon tuotteet siirretään, ja tuontierän viitenumero sekä merkittävä kirjanpitoonsa vastaanoton tapahduttua tulli-ilmoituksen numero ja tuontierän viitenumero.

9 luku

Toisessa jäsenvaltiossa verotetut tuotteet

72 §

Yksityishenkilön tuomis

Valmisteveroa ei kanneta toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista tuotteista, jotka yksityishenkilö hankkii omaan käyttöönsä ja itse kuljettaa mukanaan Suomeen.

Jos yksityishenkilö hankkii tuotteita muutoin kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla, hän on velvollinen suorittamaan tuotteista veron, jonka perusteesta ja määrästä säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa. Yksityishenkilön on lisäksi noudatettava kaupalliseen tarkoitukseen toimitettavien tuotteiden verotusta ja valvontaa koskevia tämän lain säännöksiä.

Arvioitaessa sitä, onko yksityishenkilön mukanaan Suomeen tuomat tuotteet katsottava tulevan hänen omaan käyttöönsä vai kaupalliseen tai muuhun elinkeinotarkoitukseen, huomioon otetaan tuotteiden haltijan kaupallinen asema ja hallussapidon syyt, tuotteiden sijaintipaikka ja käytetty kuljetustapa, tuotteisiin liittyvät asiakirjat, tuotteiden luonne sekä tuotteiden määrä ja muut näihin verrattavat asiaan vaikuttavat seikat.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, yksityishenkilön, joka tuo mukanaan toisesta jäsenvaltiosta Suomeen moottoripolttoainetta omaan käyttöönsä, on suoritettava polttoaineesta nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1472/1994) tarkoitettua valmisteveroa ja huoltovarmuusmaksua, jos kysymys on:

1) moottoripolttoaineesta, joka tuodaan muulla tavalla kuin moottorikulkuneuvon tavanomaisessa polttoainesäiliössä;

2) moottoripolttoaineesta, jota tuodaan varasäiliössä enemmän kuin 10 litraa moottorikulkuneuvoa kohti; tai

3) lämmitykseen käytettävästä nestemäisestä polttoaineesta, jota tuodaan muulla tavalla kuin ammattimaisessa elinkeinotoiminnassa käytettävässä säiliöautossa.

Edellä 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa yksityishenkilön on saapuessaan Suomeen ilmoitettava verotettava polttoaine tulliviranomaiselle.

73 §

Lahjalähettykset

Yksityishenkilö saa omaa käyttöönsä varten verotta vastaanottaa toisesta jäsenvaltiosta toisen yksityishenkilön vastikkeetta lähettämiä tupakkatuotteita ja alkoholijuomia enintään seuraavat määrät:

- 1) tupakkatuotteita:
  - a) savukkeita 300 kappaletta;
  - b) pikkusikareita 150 kappaletta; yksittäispaino enintään kolme grammaa;
  - c) sikareita 75 kappaletta; tai
  - d) piippu- ja savuketupakkaa 400 grammaa;
- 2) alkoholijuomia:
  - a) alkoholia tai alkoholijuomaa, jonka alkoholipitoisuus ylittää 22 tilavuusprosenttia, 1 litra;
  - b) alkoholia tai alkoholijuomaa, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia, 3 litraa;
  - c) hiilihapottomia viinejä 5 litraa; ja
  - d) olutta 15 litraa.

Joka vastaanottaa tupakkatuotteita tai alkoholijuomia enemmän kuin 1 momentissa säädetään verottomaksi, on velvollinen suorittamaan ylimenevältä osalta veron, jonka perusteesta ja määrästä säädetään asianomaisessa valmisteverolaissa.

74 §

Yksityishenkilön hankinnat

Jos yksityishenkilö muuten kuin 72 §:ssä tarkoitettulla tavalla tai etämyynnillä hankkii toisesta jäsenvaltiosta omaan käyttöönsä valmisteveron alaisia tuotteita, jotka toinen yksityishenkilö tai ammattimainen elinkeinonharjoittaja kuljettaa Suomeen, tuotteet hankkinut yksityishenkilö on verovelvollinen. Tuotteiden kuljettamiseen osallistunut sekä tuotteita Suomessa hallussa pitävä ovat myös vastuussa tuotteet hankkineen yksityishenkilön suoritettavasta verosta kuin omasta verostaan.

Valmisteveroa on suoritettava sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuotteet luovutetaan tai luovutukseen tarkoitettuja tuotteita pidetään hallussa Suomessa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua yksityishenkilön on ennen siirron aloittamista annettava tulliviranomaiselle ilmoitus toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä yhdenmukaistetun valmisteveron alaisista tuotteista sekä annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

75 §

Hallussapito kaupallisessa tarkoituksessa

Jos toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita pidetään hallussa kaupallisessa tarkoituksessa Suomessa niiden täällä tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten, niistä on kannettava valmistevero Suomessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta etämyyntiä koskevien säännösten soveltamista.

Verovelvollinen on se, joka luovuttaa tuotteet tai pitää hallussaan luovutukseen tarkoitettuja tuotteita tai jolle tuotteet luovutetaan Suomessa.

Valmisteveroa on suoritettava sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuotteet luovutetaan tai luovutukseen tarkoitettuja tuotteita pidetään hallussa Suomessa.

Jos yhdessä jäsenvaltiossa kulutukseen jo luovutettuja valmisteveron alaisia tuotteita siirretään yhteisössä kaupallisissa tarkoituksissa ja siirrossa noudatetaan 78 §:ssä säädettyjä menettelyjä, tuotteita ei katsota pidettävän hallussa tässä tarkoituksessa ennen kuin ne saapuvat määräjäsenvaltioon.

76 §

Hallussapito vesi- tai ilma-aluksessa

Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä liikennöivässä vesi- tai ilma-aluksessa olevia valmisteveron alaisia tuotteita, jotka eivät ole myytävänä, kun alus on Suomen alueella, ei katsota pidettävän hallussa kaupallisessa tarkoituksessa Suomessa.

77 §

Veroton polttoaine ammattimaisessa liikenteessä

Verotonta on polttoaine, joka on toisesta jäsenvaltiosta saapuvan ammattimaisessa liikenteessä olevan moottoriajoneuvon tavanomaisessa polttoainesäiliössä taikka ajoneuvossa olevaan jäädytysjärjestelmään tai muuhun järjestelmään liittyvässä tavanomai-

sessä polttoainesäiliössä, jos polttoaine on tarkoitettu ajoneuvon omaa käyttöä taikka ajoneuvossa olevan jäädytysjärjestelmän tai muun järjestelmän ylläpitämistä varten.

78 §

Menettely kaupallisissa siirroissa

Sen, joka lähettää tuotteita 75 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä tai Suomessa siten, että tuotteiden kuljetus tapahtuu toisen jäsenvaltion alueen kautta, on varustettava tuotteet lähtöjäsenvaltiossa kulutukseen luovutettujen yhteisön sisällä liikkuvien valmisteveron alaisten tuotteiden yksinkertaistetusta saateasiakirjasta annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 3649/92 tarkoitettulla saateasiakirjalla (*yksinkertaistettu saateasiakirja*), joka sisältää 58 §:n 1 momentissa tarkoitettun asiakirjan keskeiset tiedot.

Verovelvolliset on ennen siirron aloittamista annettava tulliviranomaiselle ilmoitus toisesta jäsenvaltiosta Suomeen lähetettävistä tuotteista sekä annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta siirrettäessä muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää 1 momentissa mainittua saateasiakirjaa korvaavasta menettelystä, jota noudatetaan siirrettäessä kulutukseen luovutettuja tuotteita säännöllisesti Suomen ja toisen jäsenvaltion välillä. Edellytyksenä on, että toisessa jäsenvaltiossa on vastavuoroisesti säädetty tai määrätty samanlaisen yksinkertaistetun menettelyn soveltamisesta.

79 §

Etämyynti

Valmistevero kannetaan etämyynnillä Suomeen myydyistä tuotteista.

Etämyyjä on verovelvollinen. Jos etämyyjällä on veroedustaja, hän on etämyyjän sijasta verovelvollinen. Etämyyjä on vastuussa

veroedustajan suoritettavasta valmisteverosta kuin omasta verostaan.

Valmisteverovelvollisuus syntyy, kun valmisteveron alaiset tuotteet luovutetaan Suomessa. Valmisteveroa on suoritettava sinä päivänä voimassa olevien säännösten mukaan, jona tuote luovutetaan Suomessa.

80 §

Menettely etämyynnissä

Etämyyjän, jolla ei ole Suomessa veroedustajaa, on annettava ilmoitus tulliviranomaiselle ennen valmisteveron alaisten tuotteiden lähettämistä toisesta jäsenvaltiosta Suomeen sekä annettava vakuus valmisteverojen suorittamisesta.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta siirrettäessä muita kuin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisia tuotteita toisesta jäsenvaltiosta Suomeen.

81 §

Kulutukseen luovutettujen tuotteiden tuhoutuminen kuljetuksen aikana

Valmisteveroa ei kanneta Suomessa, jos kulutukseen luovutetut valmisteveron alaiset tuotteet tuhoutuvat täydellisesti tai ne menetetään lopullisesti niiden kuljetuksen aikana toisesta jäsenvaltiosta Suomeen. Tuhoutumisen tai menettämisen tulee tapahtua tuotteiden luonteesta johtuvan syyn, kuten vanhentumisen, haihtumisen tai näihin verrattavan tuotteen ominaisuuksiin liittyvän syyn vuoksi, ylivoimaisen esteen tai ennalta arvaamattoman tapahtuman, kuten tulipalon, rikkoutumisen tai vastaavan muun tapahtuman, seurauksena taikka toimivaltaisen viranomaisen luvan perusteella. Tuotteita pidetään täydellisesti tuhoutuneina tai lopullisesti menetettyinä, jos niitä ei ole mahdollista käyttää valmisteveron alaisina tuotteina.

Jos valmisteveron alaiset tuotteet tuhoutuvat täydellisesti tai ne menetetään lopullisesti Suomessa tai tämä havaitaan Suomessa, tuotteiden tuhoutuminen tai menettäminen on näytettävä toteen tulliviranomaista tyydyttä-

vällä tavalla. Jos tuotteet tuhoutuvat tai ne menetetään tai se havaitaan muussa jäsenvaltiossa, se on näytettävä toteen tämän jäsenvaltion toimivaltaisia viranomaisia tyydyttävällä tavalla.

Vakuus, joka on annettu 28 §:n 2 momentin, 78 §:n 2 momentin tai 80 §:n 1 momentin nojalla, on vapautettava.

82 §

Sääntöjenvastainen menettely

Valmistevero kannetaan Suomessa sellaisista toisessa jäsenvaltiossa kulutukseen luovutetuista tuotteista, joiden 75 §:n 1 momentissa tai 79 §:n 1 momentissa tarkoitetun siirron aikana on tapahtunut sääntöjenvastaisuus Suomessa.

Valmistevero kannetaan, jos sääntöjenvastaisuus havaitaan Suomessa, mutta ei voida määrittää, missä sääntöjenvastaisuus on tapahtunut. Jos kuitenkin kolmen vuoden kuluessa päivästä, jona kulutukseen luovutetut valmisteveron alaiset tuotteet on hankittu, saadaan selville, missä jäsenvaltiossa sääntöjenvastaisuus todella tapahtui, valmistevero kannetaan siinä jäsenvaltiossa.

Valmistevero kannetaan siltä, joka antoi vakuuden veron maksamisesta 28 §:n 2 momentin, 78 §:n 2 momentin tai 80 §:n 1 momentin mukaisesti, ja siltä, joka osallistui sääntöjenvastaisuuteen.

Sääntöjenvastaisuudella tarkoitetaan tässä pykälässä tilannetta, kun 75 §:n 1 momentissa tai 79 §:n 1 momentissa tarkoitettujen valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoon ei ole sovellettu 78 §:ssä tarkoitettua menettelyä ja kun kyseisten tuotteiden siirto tai sen osa ei ole päättynyt säännösten mukaisesti.

83 §

Valmisteveron palauttaminen tai peruuttaminen

Jos sellaisia tuotteita, joista Suomessa on suoritettu valmistevero, on käytetty tai toimitettu käytettäväksi verottomaksi säädettyyn tarkoitukseen, tuotteet käyttäneellä tai luo-

vuttaneella on oikeus hakemuksesta saada suoritettua veroa vastaava palautus, jollei tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaisessa ole verottomuuden toteuttamisesta muuta säädetty. Palautuksen edellytyksenä on, että hakija luotettavasti osoittaa tuotteet toimitetuiksi tai käytetyiksi verottomaan tarkoitukseen.

Jos sellaisia tuotteita, joista Suomessa on suoritettu valmistevero, pidetään hallussa kaupallisissa tarkoituksissa toisessa jäsenvaltiossa siellä tapahtuvaa luovuttamista tai käyttöä varten, tuotteet lähettäneellä on oikeus hakemuksesta saada suoritettua veroa vastaava palautus. Palautuksen edellytyksenä on, että tuotteiden siirrossa toiseen jäsenvaltioon on noudatettu 78 §:ssä säädettyä menettelyä ja hakija luotettavasti osoittaa, että tuotteesta on toisessa jäsenvaltiossa suoritettu asianmukaisesti valmistevero.

Jos sellaisia tuotteita, joista Suomessa on suoritettu valmistevero, myydään etämyynnillä Suomesta toiseen jäsenvaltioon, tuotteet myyneellä on oikeus hakemuksesta saada Suomessa suoritettua valmisteveroa vastaava palautus. Palautuksen edellytyksenä on, että etämyyjä tai hänen veroedustajansa on ennen tuotteiden lähettämistä rekisteröitynyt ja antanut vakuuden määräjäsenvaltioon sekä maksanut tuotteista määräjäsenvaltion valmisteveron.

Suomessa kulutukseen luovutetuista tuotteista suoritettu valmistevero on hakemuksesta palautettava, jos tuotteista on 82 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa kannettu vero siinä jäsenvaltiossa, jossa sääntöjenvastaisuus tapahtui tai havaittiin. Tällöin myös 28 §:n 2 momentin, 78 §:n 2 momentin tai 80 §:n 1 momentin nojalla annettu vakuus on vapautettava.

Jos 1—4 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa tuotteesta Suomessa määrättyä veroa ei ole kokonaan suoritettu, suorittamatta oleva vero peruutetaan. Palautusta tai peruutusta on haettava tulliviranomaiselta kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin tuotteesta on Suomessa määrätty vero.

10 luku

Yhteisön ulkopuolelta tuotavien tuotteiden verottomuus

84 §

Yksityishenkilön tuomiset

Yhteisön ulkopuolelta Suomeen saapuva matkustaja saa tuoda valmisteveron alaisia tuotteita henkilökohtaisissa matkatavaroissaan verotta enintään jäljempänä säädetyn määrän. Verottomuuden edellytyksenä on, ettei tuonti ole luonteeltaan kaupallista.

Tuontia ei pidetä luonteeltaan kaupallisena, jos:

- 1) tuonti on satunnaista;
- 2) tuontiin sisältyy yksinomaan matkustajan henkilökohtaiseen tai perheen käyttöön taikka lahjaksi tarkoitettuja tuotteita; ja
- 3) tuotteiden luonne ja määrä ovat sellaisia, ettei niitä voida pitää kaupallisiin tarkoituksiin tuotavina tuotteina.

Henkilökohtaisina matkatavaroina pidetään matkatavaroita, jotka matkustaja pystyy esittämään tulliviranomaiselle Suomeen saapuessaan. Henkilökohtaisina pidetään myös matkatavaroita, jotka matkustaja voi esittää tulliviranomaiselle vasta myöhemmin, jos matkustaja esittää selvityksen siitä, että kuljetuksesta vastaava yritys oli matkustajan lähtöhetkellä rekisteröinyt nämä tuotteet mukana seuraaviksi matkatavaroiksi.

Muiden kuin jäljempänä 85—87 §:ssä tarkoitettujen valmisteveron alaisten tuotteiden tuontiin sovelletaan lisäksi arvonlisäverolain (1501/1993) 95 d §:ää.

Tuotteet, jotka osoitetaan hankituiksi verollisina toisesta jäsenvaltiosta, ovat kuitenkin verottomia sen mukaan kuin 72 §:ssä säädetään.

85 §

Tupakkatuotteiden verottomat tuontimäärät

Verotta 84 §:n nojalla tuotavien tupakkatuotteiden enimmäismäärä on:

- 1) 200 savuketta;
- 2) 100 pikkusikaria; yksikköpaino enintään kolme grammaa;
- 3) 50 sikaria; tai
- 4) 250 grammaa piippu- ja savuketupakkaa.

Verotta saa tuoda useampaa kuin yhtä 1 momentissa tarkoitettua tupakkatuotetta, jos niiden prosentuaaliset osuudet verottomista enimmäismääristä ovat yhteensä enintään 100 prosenttia.

Alle 18-vuotias ei saa tuoda tupakkatuotteita verotta.

Se, joka saapuessaan yhteisön ulkopuolelta tuo mukanaan tupakkatuotteita enemmän kuin tässä laissa säädetään verottomiksi, on velvollinen suorittamaan ylimenevältä osalta veroa, jonka perusteesta ja määrästä säädetään tupakkaverosta annetussa laissa (1470/1994).

86 §

Alkoholijuomien verottomat tuontimäärät

Matkustaja saa 84 §:n nojalla tuoda verotta hiilihapotonta viiniä 4 litraa ja olutta 16 litraa.

Lisäksi matkustaja saa tuoda verotta:

- 1) litran alkoholia tai alkoholijuomaa, jonka alkoholipitoisuus on yli 22 tilavuusprosenttia; tai
- 2) 2 litraa alkoholia tai alkoholijuomaa, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia.

Verotta saa tuoda sekä 2 momentin 1 että 2 kohdassa tarkoitettuja tuotteita, jos niiden prosentuaaliset osuudet verottomista enimmäismääristä ovat yhteensä enintään 100 prosenttia.

87 §

Veroton polttoaine

Verotta saa 84 §:n nojalla lisäksi tuoda moottorikulkuneuvon tavanomaisessa polttoainesäiliössä olevan polttoaineen ja jokaisen moottorikulkuneuvon osalta enintään 10 litraa tällaisella kulkuneuvolla kuljetettavassa kannettavassa säiliössä olevaa polttoainetta.

Se, joka saapuessaan yhteisön ulkopuolelta tuo mukanaan polttoainetta enemmän kuin 1 momentissa säädetään verottomaksi, on velvollinen suorittamaan ylimenevältä osalta veroa, jonka perusteesta ja määrästä säädetään nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa.

88 §

Lahjalähetykset

Yksityishenkilön yhteisön ulkopuolelta Suomessa olevalle toiselle yksityishenkilölle lähettämät vähäarvoiset, muut kuin kaupalliset lähetykset, savukkeita, pikkusikareita, sikareita, piippu- ja savuketupakkaa, alkoholia ja alkoholijuomia lukuun ottamatta, ovat verottomia samoin edellytyksin ja rajoituksin kuin, mitä näiden tuotteiden tullittomuudesta säädetään, ellei tässä laissa toisin säädetä.

89 §

Verottomien tuotteiden myynti vesi- tai ilma-aluksessa tai lentokentällä

Verottomia ovat tuotteet, jotka myydään matkatavaroissa mukaan otettaviksi ammatillisessa kansainvälisessä liikenteessä olevassa vesi- tai ilma-aluksessa matkustavalle sellaisen yhteisön ulkopuolisen matkan aikana, jolloin matkustajat voivat poistua aluksesta.

Verottomia ovat tuotteet, jotka myydään lentokentällä sijaitsevassa verottomien tavaroiden myymälässä yhteisön ulkopuolelle matkustavalle matkatavarana mukaan otettaviksi. Verottomien tavaroiden myymälällä tarkoitetaan 6 §:n 2 kohdassa tarkoitettua verotonta varastoa.

90 §

Henkilökunnan tuomiset

Suomen ja yhteisön ulkopuolisen maan tai alueen välisessä ammatillisessa liikenteessä olevan kulkuneuvon henkilökuntaan kuuluva saa tuoda verotta tuomisinaan tavaroita

samoin edellytyksin ja rajoituksin kuin, mitä arvonlisäverolain 95 e §:ssä säädetään.

91 §

Veroton polttoaine ammattimaisessa liikenteessä

Yhteisön ulkopuolelta saapuvissa moottorijoneuvoissa ja erikoiskonteissa oleva polttoaine on verotonta samoin edellytyksin ja rajoituksin kuin, mitä näiden tuotteiden tullitomuudesta säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä.

11 luku

Kirjanpitovelvollisuus

92 §

Valtuutetun varastonpitäjän kirjanpitovelvollisuus

Valtuutetun varastonpitäjän on pidettävä valmisteverotusta varten sellaista kirjanpitoa, josta käy selville verottomassa varastossa valmistettujen, jalostettujen, varastoitujen, omaan käyttöön otettujen, vastaanotettujen, täydellisesti tuhoutuneiden tai lopullisesti menetettyjen sekä varastosta lähetettyjen ja sieltä kulutukseen luovutettujen tuotteiden määrät, suorassa luovutuksessa vastaanotettujen tuotteiden määrät sekä muut valmisteveron määräämistä ja verotuksen valvontaa varten tarvittavat tiedot. Verotonta varastoa koskeva kirjanpitoaineisto on säilytettävä Suomessa.

Veroton varasto on inventoitava säännöllisesti. Inventaariosta tehtävät tositteet on säilytettävä osana verottoman varaston kirjanpitoa.

Valtuutetun varastonpitäjän on säilytettävä Suomessa aikajärjestyksessä sellaiset väliaikaisesti verottomana vastaanotettujen tuotteiden mukana seuranneet asiakirjat, joita ei ole toimitettu tietokoneistettuun järjestelmään. Ne on pyynnöstä toimitettava tulliviranomaiselle.

93 §

Muun verovelvollisen, etämyyjän ja rekisteröidyn lähettäjän kirjanpitovelvollisuus

Muun kuin 92 §:ssä tarkoitetun verovelvollisen sekä sen, joka Suomesta etämyynnillä myy valmisteveron alaisia tuotteita toiseen jäsenvaltioon, on pidettävä sellaista kirjanpitoa, josta käy selville vastaanotettujen, hallussa pidettyjen, siirrettyjen ja myytyjen tuotteiden määrät sekä muut valmisteveron määräämistä ja verotuksen valvontaa varten tarvittavat tiedot.

Rekisteröidyn vastaanottajan ja väliaikaisesti rekisteröidyn vastaanottajan on säilytettävä Suomessa aikajärjestyksessä väliaikaisesti verottomana vastaanotettujen tuotteiden mukana seuranneet asiakirjat, joita ei ole toimitettu tietokoneistettuun järjestelmään. Ne on pyynnöstä toimitettava tulliviranomaiselle.

Rekisteröidyn lähettäjän on pidettävä sellaista kirjanpitoa, josta käy selville väliaikaisessa verottomuusjärjestelmässä lähetettyjen tuotteiden määrät sekä muut valmisteveron määräämistä ja verotuksen valvontaa varten tarvittavat tiedot.

94 §

Muu kirjanpitovelvollisuus

Mitä 92 ja 93 §:ssä säädetään, koskee soveltuvin osin myös varastonpitäjän tai muun verovelvollisen Suomessa olevan sivuliikkeen edustajaa.

Sen, joka on hankkinut valmisteveron alaisia tuotteita verotta tässä laissa tai asianomaisessa valmisteverolaissa verottomaksi säädettyyn tarkoitukseen, on pidettävä valmisteverotusta varten sellaista kirjanpitoa, josta käy selville verotta hankittujen tuotteiden määrät, tuotteiden käyttö ja varaston määrät.

95 §

Kirjanpitoaineiston selväkielisyys ja säilytysaika

Edellä 92—94 §:ssä tarkoitettu kirjanpitoaineisto on tehtävä selväkielisessä kirjallisessa-

sa muodossa tai koneelliselle tietovälineelle, josta se on muutettavissa selväkieliseen kirjalliseen muotoon tai yleisesti käytössä olevaan tallennusmuotoon.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu aineisto on säilytettävä neljän kalenterivuoden ajan. Jos aineisto on sekä selväkielisessä kirjallisessa muodossa että koneellisella tietovälineellä, se on säilytettävä molemmissa muodoissa edellä säädetyn määräajan.

12 luku

Tarkastus, tietojenantovelvollisuus ja haltuunotto

96 §

Tarkastus

Verovelvollisen on pyydettyä esitettävä asianomaiselle tulliviranomaiselle tarkastusta varten kirjanpitoaineistonsa, tiedot kirjanpitojärjestelmästä ja sen yhteyksistä muihin järjestelmiin, tiedot sisäisen valvonnan järjestelmistä ja muut verotuksessa tarpeelliset tiedot pyydettyssä muodossa. Jos tarkastettava aineisto on säilytetty koneellisella tietovälineellä, verovelvollisen on pyydettyä saatettava aineisto selväkieliseen kirjalliseen muotoon tai yleisesti käytössä olevaan tallennusmuotoon. Verovelvollisen on myös esitettävä varastonsa ja muut tilansa sekä annettava tarvittavat tilat ja laitteet tarkastuksen suorittamista varten ja muutoinkin avustettava tarkastuksessa.

Tulliviranomainen voi määrätä asiantuntijan ja esteettömän henkilön suorittamaan tarkastuksen. Verovelvollisen on esitettävä tällaiselle henkilölle tarkastusta varten 1 momentissa tarkoitettu aineisto ja muut tiedot, varastonsa, tilansa sekä avustettava tarkastuksessa siten kuin 1 momentissa säädetään.

Tarkastusta suorittavalla henkilöllä on oikeus viedä tarkastettava aineisto tai siitä valmistettu jäljennös pois verovelvollisen hallusta muualla tapahtuvaa tarkastusta varten, jos se on mahdollista aiheuttamatta kohtuutonta haittaa verovelvolliselle. Aineisto on palautettava heti, kun sitä ei enää tarvita tarkastuksen suorittamista varten.

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään verovelvollisesta, koskee soveltuvin osin myös verovelvollisen Suomessa olevan sivuliikkeen edustajaa ja sitä, joka on tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain nojalla hankkinut verotta valmisteveron alaisia tuotteita.

Jokaisen on salassapitosäännösten estämättä annettava pyynnöstä tulliviranomaiselle tietoja valmisteveron alaisen tuotteen ostosta, hallussapidosta, siirroista, myynneistä ja valmistuksesta.

97 §

Tulliviranomaisen muut tarkastusvaltuudet

Tulliviranomaisella on oikeus päästä varastoihin ja muihin tiloihin sekä tarkastaa ne, jos niissä säilytetään tai käsitellään valmisteveron alaisia tuotteita. Kotirauhan piiriin kuuluvaa tilaa ei kuitenkaan saa tarkastaa.

Tulliviranomaisella on oikeus pysäyttää ja tarkastaa kulkuneuvo.

Tulliviranomaisella on oikeus antaa valmisteveron alaisen tuotteen purkausta, lastausta, kuljetusta, vastaanottamista, varastointia ja lähettämistä koskevia määräyksiä sekä asettaa valmisteveron alaisen tuotteen päällykseen, kuljetusvälineeseen taikka varastoon lukko, sinetti tai muu tunnistemerkki, jos se on tarpeen verotusta tai sen valvontaa varten.

98 §

Muu tietojenantovelvollisuus

Sen, joka on luovuttanut tai hankkinut tuotteita 19 §:ssä verottomaksi säädettyä käyttöä varten, on salassapitosäännösten estämättä annettava tulliviranomaiselle tiedot tuotteiden hankinnoista, käytöstä, varastomääräistä, luovutuksista ja muista verotuksen valvontaa varten tarpeellisista tiedoista. Tullihallitus antaa tarkemmat määräykset tietojen sisällöstä sekä toimittamistavasta ja -ajankohdasta.

Sen, joka pitää hallussaan valmisteveron alaisia tuotteita, on vaadittaessa annettava tuotteista tulliviranomaiselle korvaukset näytteitä, jotka ovat tarpeen verotusta ja sen valvontaa varten.

99 §

Verottoman käytön selvittämisen laiminlyönti

Jos se, joka on toimittanut verottomaan tarkoitukseen taikka hankkinut tuotteita verotta tämän lain tai asianomaisen valmisteverolain nojalla, ei voi jälkikäteen tehtävässä tarkastuksessa osoittaa tuotteita toimitetuiksi tai käytetyiksi verottomaan tarkoitukseen, tuotteista on suoritettava valmistevero sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

100 §

Sivullisen tietojenantovelvollisuus

Jokaisen on tulliviranomaisen kirjallisesta kehotuksesta määräajassa annettava salassapitosäännösten estämättä sellaisia toisen verotusta tai siitä johtunutta valitusasiaa varten tarpeellisia toista koskevia tietoja, jotka selviävät hänen hallussaan olevista asiakirjoista tai muutoin ovat hänen tiedossaan, jos ne eivät koske asiaa, josta hänellä lain mukaan on oikeus kieltäytyä todistamasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla viranomaisella on oikeus tarkastaa tai 96 §:n 2 momentissa mainitulla tavalla tarkastuttaa ne liike- ja muut asiakirjat, joista 1 momentissa mainittuja tietoja voi olla saatavissa.

101 §

Vastuu tarkastuksesta aiheutuvista kustannuksista

Sen, joka on 96, 98 ja 100 §:ssä tarkoitettulla tavalla velvollinen esittämään ja antamaan tulliviranomaiselle valmisteverotusta koskevia tietoja tai avustamaan tarkastuksessa, on suoritettava nämä toimenpiteet omalla kustannuksellaan.

102 §

Uhkasakko

Tulliviranomainen voi asettaa 96, 98 tai 100 §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakkoa ei kuitenkaan saa asettaa, jos asianosaista on

aihetta epäillä rikoksesta ja pyydetty aineisto liittyy rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

103 §

Haltuunotto

Tulliviranomaisella on verosaatavien turvaamiseksi oikeus ottaa haltuunsa valmisteveron alaiset tuotteet, jos:

1) niitä ei ole asianmukaisesti ilmoitettu verotettaviksi;

2) niihin ei ole sovellettu valmisteverotusta koskevia säännöksiä tai tulliviranomaisen näiden säännösten nojalla antamia päätöksiä ja määräyksiä;

3) niihin liittyvästä verovelvollisuudesta, veron alaisuudesta taikka maahantuonnin tarkoituksesta on epäselvyyttä; taikka

4) on olemassa muu perusteltu syy turvata verosaatava.

Haltuun otetuista tuotteista on pidettävä sellaista kirjanpitoa, josta käy selville haltuun otettujen tuotteiden laatu ja määrä, haltuunotopaikka ja -aika, omistaja tai haltija sekä muut haltuunoton kannalta merkittävät seikat.

Haltuun otettu tuote on palautettava, kun verot on maksettu tai verosaatava on muuten turvattu, jollei esitutkintaviranomainen tee tuotteen osalta pakkokeinolain (450/1987) 4 luvussa säädettyä takavarikkoa eikä tuotetta tuomita valtiolle menetetyksi.

Jollei tuotetta ole palautettu eikä ole ryhdytty muihin 3 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin kuuden kuukauden kuluessa haltuunotosta, tuote voidaan hävittää, luovuttaa käytettäväksi muiden tuotteiden valmistukseen tai myydä tullihuutokaupassa sen mukaan kuin tullilaisissa säädetään.

13 luku

Oikeussuojakeinot

104 §

Ennakkoratkaisu

Tullihallitus voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun tuotteesta suoritettavasta valmisteverosta. Ennakkoratkaisu voidaan antaa

tuotteesta suoritettavasta valmisteverosta myös silloin, kun verotus muutoin toimitetaan tullia koskevien säännösten mukaisesti.

Hakemus ja ennakkoratkaisua koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisinä.

Lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on sitovana noudatettava hakijan valmisteverotuksessa Suomessa vuoden ajan antamispäivää seuraavan kalenterikuukauden alusta, jollei ennakkoratkaisua annettaessa sovellettu säännöstä ole ennakkoratkaisun voimassa ollessa muutettu tai jollei Tullihallitus ole peruuttanut antamaansa ennakkoratkaisua lainkäyttöviranomaisen päätöksellä tapahtuneen säännöksen tulkinnan muuttumisen vuoksi tai muusta erityisestä syystä.

Peruutettua ennakkoratkaisua on, jos hakija sitä kirjallisesti vaatii, kuitenkin noudatettava kahden kalenterikuukauden ajan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jolloin peruuttaminen annettiin hakijalle tiedoksi.

105 §

Huojennus ja maksunlykkäys

Tullihallitus voi erityisistä syistä hakemuksesta määräämillään ehdoilla alentaa suoritettua tai suoritettavaa valmisteveroa, veronlisäystä, viivekorkoa, viivästyskorkoa, tai lykkäyksen vuoksi suoritettavaa korkoa taikka poistaa sen kokonaan, jos valmisteveron periminen täysimääräisenä olosuhteet huomioon ottaen olisi ilmeisen kohtuutonta. Valtiovarainministeriö voi kuitenkin ottaa periaatteellisesti tärkeän asian ratkaistavakseen.

Tullihallitus voi erityisistä syistä hakemuksesta myöntää veron maksamisen lykkäystä. Tullihallitus myöntää lykkäyksen valtiovarainministeriön määräämin ehdoin. Valtiovarainministeriö voi ottaa lykkäysasian ratkaistavakseen. Ministeriö määrää tällöin lykkäysehdot hakemukseen antamassaan päätöksessä.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Mitä tässä pykälässä säädetään, sovelletaan myös, vaikka verotus muutoin toimitetaan tullia koskevien säännösten mukaan.

106 §

Oikaisu verovelvollisen hyväksi

Jos tulliviranomainen oikaisuvaatimuksesta, valituksen johdosta tai muutoin toteaa, että veroa on määrätty liikaa tai palautettu liian vähän, tulliviranomainen oikaisee antamaansa päätöstä, jollei asiaa ole valitukseen annettulla päätöksellä ratkaistu tai asiaa ole ratkaistava 83 §:n tai asianomaisessa valmisteverolaissa olevan vastaavan palautussäännöksen perusteella.

Oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa veron tai palautuksen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta tai sanotun ajan kuluessa tehdyn vaatimuksen perusteella myöhemminkin.

107 §

Muutoksenhaku

Tulliviranomaisen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Päätökseen, jolla Tullihallitus on päättänyt olla antamatta ennakkoratkaisua, ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla. Valtion puolesta valitusoikeus tullipiirin päätöksestä on tullipiirissä olevalla tulliasiamiehellä ja Tullihallituksen päätöksestä Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa sille tulliviranomaiselle, jonka päätöksestä valiteetaan.

Valitusaika valmisteveron ja veronpalautuksen määräämistä koskevassa asiassa on kolme vuotta niiden määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Muusta päätöksestä valitettaessa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulliasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Muutoin muutoksenhausta säädetään hallintolainkäyttölaisissa (586/1996).

Tässä laissa tarkoitettuihin asioihin ei sovelleta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) perustevalitusta koskevia säännöksiä.

Jos tulliviranomainen 106 §:ssä säädetyllä tavalla oikaisee tai muutoin korjaa päätöstään

tehdyn vaatimuksen mukaisesti, valitus raukeaa.

Siltä osin kuin valituksessa esitetyt vaatimukset eivät anna aihetta päätöksen oikaisemiseen tai korjaamiseen, tulliviranomainen antaa valituksesta lausuntonsa ja toimittaa asian käsittelyssä syntyneet asiakirjat viipymättä Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valmistevero on valituksesta huolimatta maksettava säädettyssä ajassa.

108 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;

2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai

3) valitusluvan myöntämiseen on painava taloudellinen tai muu syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle tai Helsingin hallinto-oikeudelle. Valtion puolesta valitusoikeus on Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

Jos valmistevero on hallinto-oikeuden päätöksellä poistettu tai sitä on alennettu, tulliviranomainen suorittaa liikaa maksetun veron muutoksenhausta huolimatta verovelvolliselle.

Jos korkein hallinto-oikeus on tulliasiamiehen valituksen johdosta muuttanut hallinto-oikeuden päätöstä, jäljennös korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä toimitetaan toimivaltaiselle viranomaiselle, joka viipymättä panee maksuun verovelvolliselle liikaa suoritettua määrää.

mättä panee maksuun verovelvolliselle liikaa suoritettua määrää.

14 luku

Rangaistussäännökset

109 §

Viittaukset rikoslakiin

Rangaistus valmisteveron lainvastaisesta välttämisestä ja sen yrittämisestä säädetään rikoslain (39/1889) 29 luvun 1—3 §:ssä.

Rangaistus salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan, jollei teko ole rangaistava rikoslain 40 luvun 5 §:n mukaan tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta.

110 §

Valmisteverorikkomus

Joka viranomaisen kehotuksesta huolimatta jättää asianmukaisesti täyttämättä 31, 92—95, 98 tai 100 §:ssä säädetyn velvollisuuden, on tuomittava valmisteverorikkomuksesta sakkoon.

111 §

Esitutkinta

Tässä laissa tai tämän lain nojalla annettujen säännösten ja määräysten rikkomisen johdosta suoritettavaan esitutkintaan sovelletaan esitutkintalain (449/1987) ja pakkokeinonlain lisäksi soveltuvin osin, mitä tullirikosten esitutkinnasta säädetään.

15 luku

Voimaantulo

112 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 58—62 ja 65 ja 67 §:ää sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2011.

Tämän lain 63 §:ää sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2012.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

113 §

Kumottavat säännökset

Tällä lailla kumotaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annettu valmisteverotuslaki (1469/1994), jäljempänä *vanha valmisteverotuslaki*, siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen lukuun ottamatta lain 66 ja 67 §:ää.

114 §

Väliaikaisen verottomuuden järjestelmää koskevat siirtymäsäännökset

Väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä tapahtuviin yhdenmukaistetun valmisteveron alaisten tuotteiden siirtoihin, jotka aloitetaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2010, noudatetaan tämän pykälän säännöksiä.

Lähtävään valtuutetun varastonpitäjän ja rekisteröidyn lähettäjän on varustettava väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä siirrettävät tuotteet väliaikaisessa valmisteverotomusjärjestelmässä liikkuvien valmisteveron alaisten tuotteiden hallinnollisesta saateasiakirjasta annetussa komission asetuksessa (ETY) N:o 2719/92 tarkoitetulla saateasiakirjalla. Siirrettäessä tuotteita väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä Suomessa saateasiakirja voidaan korvata vastaavalla muulla luotettavalla selvityksellä. Lähettäjällä on oikeus muuttaa saateasiakirjaa siten, että siihen merkitään tuotteiden uusi luovutuspaikka tai uusi vastaanottaja.

Jos toisessa jäsenvaltiossa oleva tuotteiden vastaanottaja on muu kuin valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity vastaanottaja, 2 momentissa tarkoitettuun saateasiakirjaan on liitettävä määräjäsenvaltion asianomaisen viranomaisen antama todistus siitä, että valmistevero on määräjäsenvaltiossa maksettu tai

riittävä vakuus verojen suorittamiseksi on asetettu.

Lähtäjän on varustettava valmisteveron alaiset yhteisön ulkopuolelle vietävät tuotteet 2 momentissa tarkoitettulla saateasiakirjalla, jos tuotteita ei ole luovutettu kulutukseen.

Saateasiakirjan on lähettäjälle jäävää kappaleta lukuun ottamatta oltava mukana tuotteiden kuljetuksen aikana.

Sen, joka vastaanottaa toisesta jäsenvaltiossa väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä siirrettäviä tuotteita, on palautettava lähettäjälle yksi kappale saateasiakirjasta asianmukaisesti täytettynä viimeistään 15 päivänä sen kalenterikuukauden päättymisestä, jona tuotteet on vastaanotettu, jos lähettäjä on varustanut tuotteet 2 momentissa tarkoitettulla hallinnollisella saateasiakirjalla.

Jos valmisteveron alaisia tuotteita viedään yhteisön ulkopuolelle sen tullitoimipaikan, joka on käsitellyt tuotteiden poistumisen yhteisön alueelta, on palautettava tuotteiden lähettäjälle tälle tarkoitettu kappale saateasiakirjasta varmennettuna. Poistumistullitoimipaikalla tarkoitetaan yhteisön tullikoodeksin soveltamisasetuksen 793 artiklan 2 kohdan mukaista toimipaikkaa.

Jos lähettävä valtuutettu varastonpitäjä tai rekisteröity lähettäjä ei saa saateasiakirjan palautuskappaleita asianmukaisesti varustettuna 6 momentissa mainitussa määräajassa, lähettäjän on ilmoitettava siitä tulliviranomaiselle viimeistään kolmen kuukauden kuluessa tuotteiden lähettämisestä.

Vastaanottajan on säilytettävä Suomessa väliaikaisesti verottomana vastaanotettujen tuotteiden mukana seuranneiden saateasiakirjojen neljännet kappaleet aikajärjestyksessä. Ne on pyynnöstä toimitettava tulliviranomaiselle. Väliaikaisesti rekisteröidyn vastaanottajan on liitettävä veroilmoitukseensa edellä tarkoitettu saateasiakirjan kappale sekä kauppalasku.

Sen, joka lähettää tai vastaanottaa tässä pykälässä tarkoitettuun tavoin valmisteveron alaisia tuotteita, on annettava tuotteiden lähettämisestä ja vastaanottamisesta tieto tulliviranomaiselle. Tullihallitus antaa tarkemmat määräykset tietojen sisällöstä sekä toimitustavasta ja -ajankohdasta.

115 §

Muut siirtymäsäännökset

Jos tässä laissa säädetty luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät, *vanhan valmisteverotuslain* nojalla myönnetty valtuutetun varastonpitäjän ja verottoman varaston luvat sekä veroedustajan kaukomyyntiin myönnetty luvat säilyvät voimassa ja niiden katsotaan olevan tässä laissa tarkoitettuja vastaavia lupia.

Valtuutettu varastonpitäjä, joka tuo tuotteita yhteisön ulkopuolelta, voi toimia 30 päivään kesäkuuta 2010 asti rekisteröitynä lähettäjänä ilman tässä laissa tarkoitettua lupaa.

Jos asianomaisessa valmisteverolaissa on verovelvolliseksi säädetty rekisteröity tai rekisteröimätön elinkeinonharjoittaja sovelletaan verovelvollisuuteen, mitä lain 2 luvussa säädetään.

116 §

Soveltamissäännös

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä viitataan *vanhaan valmisteverotuslakiin*, viittauksen katsotaan tarkoittavan viittausta tämän lain vastaaviin säännöksiin, jollei tästä laista muuta johdu.

2.

Laki**Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 27 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1266/1996) 27 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

<p>27 §</p> <p>_____</p> <p>Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, valmisteveron alaisia tuotteita, joita ei ole luovutettu kulutukseen Suomessa, voidaan siirtää Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välillä sellaisessa valmisteve-</p>	<p>rotuslaissa säädetyssä menettelyssä, joka koskee kokonaan Suomen alueella tapahtuvia siirtoja.</p> <p>_____</p> <p>Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .</p>
---	--

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*